This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

839.88
H58t
Q2

A 1,030,141

Henrik Hertz

Tre Lystspil

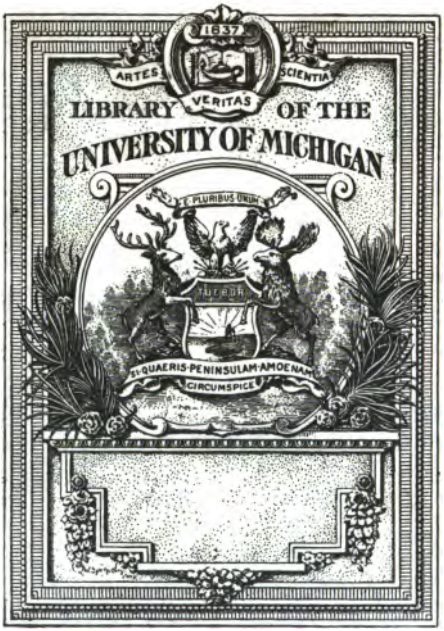
1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

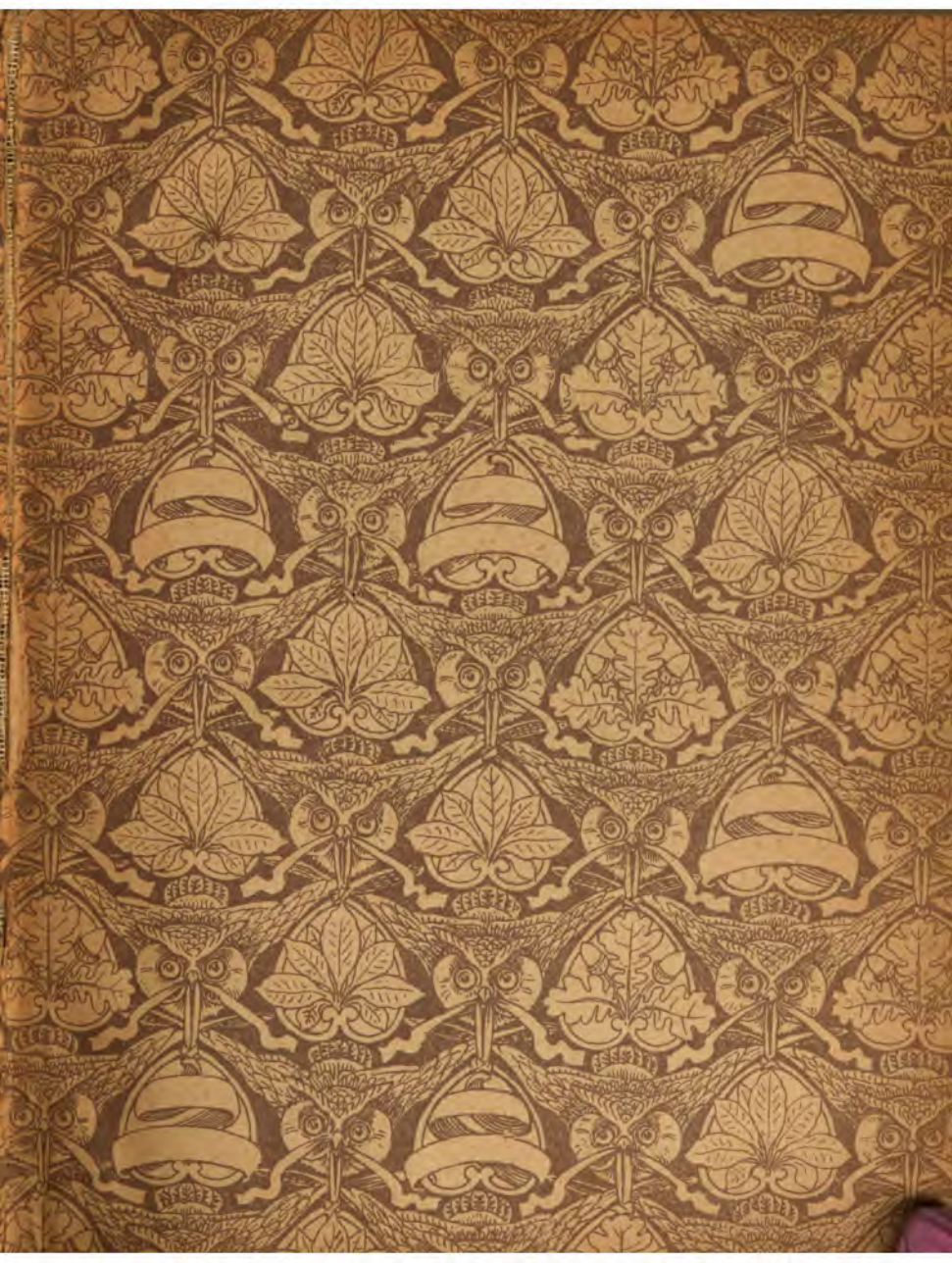

839.78
H5-8t
Q2

HENRIK HERTZ

TRE LYSTSPIL

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1902

Efter Henrik Hertz: Udvalgte dramatiske Værker, udgivet i Hundredaaret for Digterens Fødsel, af Poul Hertz (1897).

15 Ju 12 - R.BR.

INDHOLD

Side

Amors Geniestreger, Lystspil i rimede Vers i to Acter 1

Sparekassen eller Naar Enden er god, er Alting godt, Lystspil i tre Acter 123

De Fattiges Dyrehave, Vaudeville i een Act 231

238351

AMORS GENIESTREGER

LYSTSPIL I RIMEDE VERS I TO ACTER

(Skrevet i Begyndelsen af 1829. — Opført første Gang paa det kgl. Theater den 31. Marts 1830.)

PERSONERNE

Obersten.
Henriette, } hans Døttre.
Lotte, }
Robert, Oberstens Huuslærer.
Brienne, Lieutenant.
Henning Verner, *Candidatus juris.*
En Tjener.

Scenen er i et Hotel i Kjøbenhavn.

FØRSTE ACT

En Sal med en Hoved-Indgang i Baggrunden; tilvenstre en Dør til Oberstens indre Værelser; tilhøire Indgang til Roberts Kabinet.

FØRSTE SCENE

Robert

(kommer ud fra sit Kabinet).

Det er et Fortrin, Byen har for Landet:
Dens Nætter kan, om Sommeren især,
I Længde næsten komme Dagen nær,
At slutte sig fra Søvnen til det Andet.
See, nu er Klokken otte; Folk, der boe
Hos os paa Landet, tør for Alvor troe,
At det er høit paa Dagen; men herinde
Man mener, Dagen først maa Kræfter vinde,
Maa voxe, Timerne multipliceres,
Før Majesteten rigtigt respecteres.
Forresten, skjøndt jeg tidt har gaaet og grundet
Og speculeret paa, hvi næsten Alt
Paa Landet imod Staden synes galt,
Og om ei galt, dog lurvet og fatalt,
En grundig Aarsag har jeg ikke fundet.
Det ligger ei hos Menneskerne: disse
Er her som der i Grunden Snavs tilvisse.
At Landsbyfolk er redelige, meer

End Byens Folk, i daglig Færd og Vandel,
Det troer jeg ikke, førend jeg det seer;
Hver snyder, hvor han aarker, ved sin Handel.
Men Maaden er forskjellig, den Maneer,
Hvorpaa man snyder, det er hele Sagen.
At prelles flint, er ordentligt Plaiseer;
Man føler Tabet, men tilsidst man leer.
Men, naar man ubehændigt bli'er bedragen,
Man ærgrer sig, man synes, det er dumt,
At blive snydt saa aabenbart, saa plumpt.
Jeg lider godt et lille pænt Bedrag,
Der lægges an med Vittighed og Smag,
Af samme Grund, som Sidehieb og Skoser,
Hvis Braad i Viddets Honning svøbtes ind,
Behage mig, endskjøndt de traf mit Skind.
En Vittighed, der siges af Matroser
I Forbigaaende, som paa en Slump,
Den leer jeg ad, lad være, den er plump.
Jeg altsaa Maaden, ikke Tingen roser.
Hvert Snyderi forfølger jeg med Had;
Men tilstaaer, smukke Folk i denne Stad
I deres Kunst er sande Virtuoser.

(Idet han vil gaae ind i Sideværelserne tilvenstre, bankes der sagte paa Hoved-Døren.)

Jeg synes, at man banked' paa —

(Verner stikker Hovedet ind ad Døren.)

Et Hoved! —

ANDEN SCENE

Robert. Verner (træder forsigtig ind, seer sig omkring og bliver Robert vaer).

Verner.

Hr. Robert! Dem! Nu Herren være lovet!

Robert.

Ei, ei! Hr. Verner! hvad vil De hos os?

Verner.

Tys! kommer Ingen? Frøkenerne —

Robert.

Sove.

Verner.

Og Obersten?

Robert.

Er ude.

Verner.

Tør jeg vove —

Robert.

Jeg veed ei, hvad De vil.

Verner.

Jeg vil til Trods
For sund Fornuft og Sindighed forsøge
At gjøre lidt Bekjendtskab med de smaa
Gudsengle, eders Oberst passer paa —

Robert.

Vogt Dem! med Obersten er ei at spøge!

Verner.

Ei hvad! en god Dag giver jeg den Gamle,
Og med Plaiseer jeg dreier ham en Knap.
Men Døttrene! For Pokker, hvo kan hamle
Med Qvindfolk op i List?

(Monologisk.)

Om jeg nu slap
I Fælden kun for der at blive hængende,
Og uopfordret gjorde mig til Nar?

Fy! skal man røve, naar man ei er trængende?
Kan jeg ei nøies godt med, hvad jeg har,
Mit muntre Sind, min Frihed? Bør jeg ikke
Flye disse Mildheds Øine, disse Læber,
Ak! ved hvis Purpurkalk en Honning klæber,
Som Adams Sønner ei ustraffet drikke.
Hvad er min Hensigt? — Handle for min Ven?
For hans Skyld gjøre mig bekjendt med Bruden?
O Skalkeskjul! det frelser ikke Den,
Der selv kun er til Spot for Elskovsguden.
— Hvad vil jeg da? Hvo har mig bed't desuden?
Jeg er en Gjæk! en Nar! en topmaalt Nar!
— Hvad mener De, Hr. Robert! trøst mig! svar!

Robert.

Jeg synes selv, De har en Rem af Huden.

Verner.

Ja, De har Ret! De spotter mig med Grund.

Robert.

Hvor kan jeg trøste Dem? hvor kan jeg svare,
Naar jeg er ubekjendt med Deres Fare?

Verner.

Velan! Men lov mig først med Haand og Mund
En ubetinget Taushed mod Enhver,
Ja mod Dem selv, hvis det nødvendigt er.

Robert.

Imod mig selv? Den Fordring falder sær.
Naar jeg er ene med mig selv, min Fa'er,
Jeg lider nok en lille luun Passiar.

Verner
(leende).

Haha! jeg veed, De ynder Monologer.

Robert.

Det gjør jeg: med sig selv man enes bedst.

Verner.

Jeg har dog hos en gammel Autor læst,
Ens Tanker var de værste Demagoger.

Robert.

Naar Tanken med Fornuften udgjør Eet,
Har jeg endnu ei nogen Fare seet.

(Med noget Eftertryk.)

Men indgik Tankens Letsind Alliance
Med Sandserne, med et ustyrligt Blod,
Saa kom Fornuften snart af sin Ballance.
— Men vil De ei fortælle — vær saa god!

Verner

(eftertænksom).

De troer, naar Tanken indgaaer Alliance —

Robert.

Javist! med Sandserne, med hidsigt Blod.

Verner.

Saa kommer, troer De, jeg —

Robert.

Saa kommer — hvem?
Ja, vil De referere det til Dem!

Verner.

Saa kommer Henning snart af sin Ballance —
Er det ei Deres Mening?

Robert.

Jo, som sagt,
Med de Præmisser.

Verner

(fordybet i sine Tanker).

Tog jeg mig iagt
Ved hvert et Skridt, jeg gjorde, spurgte vaersom:
»Er her og sikkert, tør jeg ogsaa troe
Den Hvilebænk, der byder mig sin Ro?
Er Græsset ei for vaadt for mine Skoe?«
Da vilde sagtens Hvilen falde sparsom,
Men hvad! til Gjengjæld fandt jeg vel et Sted,
Der gav min Træthed Hvilens trygge Fred.
— Men Glæden, denne flygtige Gudinde,
Og Lykken, Guders Held og stjaalne Vink,
Og Læbens Smiil og Øiets skjælmske Blink,
Der alle, før de rigtigt sees, forsvinde —
Tillade de, vi tøve, passe paa,
Om ogsaa Tiden er der, Det at naae,
Hvis Existence ved Minuttet hefter?
Hvad er det, Guden sender os? Et Held,
Der, for at eies, kræver vore Kræfter.
Hvorledes kan det gribes af min Sjæl?
Ei ved at tøve, det jeg føler vel.
Naar Leilighedens Gunst jeg veed at nytte,
Det bliver mit; hvis ei, en Andens Bytte.

(Oprømt.)

Ja, saadan er det! Retsaa, Henning Verner!
Du fødtes under lykkelige Stjerner.
Af Glæde over mit Raisonnement
Jeg faldt mig selv om Halsen, gik det an.

Robert

(spottende).

Prøv kun derpaa! Hvem veed, kanskee De kan.

Verner.

Ja spot mig kun! Nu staaer min Villie fast.

Robert.

Og Deres Hensigt er?

Verner.

Saa hør i Hast
Den Plan, min Hjernes Dristighed har lagt.
De kjender sagtens Grunden, der har bragt
Hr. Obersten med Døttrene hertil.

Robert.

Jo Tak! Om denne Sag vi daglig skjændes.

Verner.

Nu vel! Saa veed De da, den Gamle vil,
Paagrund af en Forening med Briennes
Stedfader, og til Alles Fryd og Gammen
Sin Datter med Brienne klappe sammen.
— Om Pigen vil, det veed jeg ei; Brienne,
Min Ven, min Stuekammerat, er stik
Mod denne Plan. Han vil, han kan ei tjene
Til Instrument for Andres Politik.
I flere Maaneder han alt har frygtet
For denne Sammenkomst. Uagtet Rygtet
Berømmer meget eders Oberst's Datter,
Som Philosoph han siger, at han skatter
Sin Frihed over Alt —

Robert.

Ja, vel! jeg fatter.
Han gider ikke eiet, hvad han har.
Men De kan hilse ham, han er en Nar,
En philosophisk Nar, der ei fortjener
En Pige — De kan troe mig — der forener

Med Skjønhed Dyd, Blufærdighed og Ynde.
Hils ham —

Verner.

Med ham er Intet at begynde.
Hvor har jeg ikke præket! Hvad ei Alt,
For at bevæge Mennesket, fortalt!
Hvad jeg igjennem Dem og Andre vidste
Om disse Pigers Skjønhed, Dyd, Forstand,
Elskværdighed — ja, Alt, hvad siges kan,
Jeg nævned', uden at det kunde friste
Hans Utilbøielighed. Halvt for Spøg
Jeg loved' ham at gjøre et Forsøg,
At snige mig herind, at see paa Pigen,
At forberede Sagen, være Stigen,
Hvorpaa han siden kunde sikkert staae
Og, naar det kneb, itide retirere —
Forgjæves! han vil Intet høre mere!

Robert.

Hvorledes? De, Hr. Verner, tænkte paa
At snige Dem herind og at probere —

Verner.

Ja, hvorfor ei? Jeg tænker, det skal gaae.
Det er endnu min Hensigt at forsøge.

Robert.

Det gaaer ei an; De kommer her tilkort.
Med disse Piger la'er sig ikke spøge.
Hvis De vil lyde mig — forføi Dem bort!
Jeg spaaer Dem, at De knap er kommen, førend
Man ganske høfligt vil Dem vise Døren.

Verner.

Ja, hvis jeg kom som Henning Verner, er

Jeg bange for, min Skjebne vel blev denne.
Men det er heller ei min Hensigt her:
Jeg kommer glatvæk til dem som Brienne.

Robert
(forundret).

Som — som Brienne?

Verner.

Kjende de da ham?
Saalidet, som han kjender dem til Dato.

Robert.

Men, hvis De bliver røbet, hvilken Skam
For Dem, Familien —

Verner.

Min strenge Cato!
Naar hvert et »Hvis« og »Dersom« ret betragtes,
Det skjuler Feighed, der med Grund foragtes.

Robert.

En net Philosophie! — Men Herregud!
Brienne vrager sin bestemte Brud;
Hvad vil De da? har han maaskee fortrudt?

Verner.

Nei, ingenlunde! men — jeg selv er skudt.

Robert.

Hvad? og har aldrig hende seet?

Verner.

Desværre;
Kanskee jeg saa var mine Tankers Herre.

Robert.

Nei, det gaaer altfor vidt!

Verner.

O, hør mig ud!
Alt længe har min Vens bestemte Brud,
Som han vil flye for, opfyldt mine Tanker.
Igaar i Skumringen, da hendes Billed
Med tusind Ynder for min Sjæl sig stilled',
Med Eet jeg hører, man paa Døren banker.
Det var et Bud fra Obersten, der vel
Har tænkt, jeg var Brienne —

Robert.

Ja, hvad Andet?

Verner.

Hans Herre, sa'e han, kommen var fra Landet
Den samme Dag; han nævned' et Hotel ...
Han lagde til, man var saa fri at vente,
At jeg i Formiddag saae op til Dem.
— Hiint Bud en lynsnar Tanke hos mig tændte.
Min Ven er bortreist, kommer neppe hjem
I disse Dage — vi er ikke kjendte
Hos Oberstens — hvad, om jeg tog hans Navn,
Hans Uniform — jeg boer et Skridt herfra,
Er næsten fremmed her i Kjøbenhavn —
Og meldte mig som Brudgom —

Robert.

Ja, hvad da?

Verner.

Nu, i det mindste s a a e jeg da min Skjønne.
Kanskee jeg blev cureert.

Robert.

Og hvis nu ei?

Verner.

Siig, hvad De vil! jeg seer ei anden Vei.
Jeg haaber, Himlen vil min Kjækhed lønne.

Robert.

Den hele Plan er ikke værdt en Bønne.

Verner.

Naar De kun ikke røber mig. Jeg maa
Betroe mig til Dem.

Robert.

Maa De? Jeg begriber:
De er kun aabenhjertig, naar det kniber.

Verner.

Vær taus! og De skal see, at det vil gaae.

Robert.

Vil De da meldes strax?

Verner.

Ih nei, bevares!
Jeg maa først hjem og klædes paa. Jeg kom
Ihast herind kun for at see mig om.
Hvor i Hotellet boer De? Hvor forvares
Det faure Barn —

Robert.

Nu, det kan snart erfares;
Her boe vi, hvor De staaer.

Verner.

Hvad her? for Fanden!
Paa første Sal? Jeg troede, paa den anden.
Saa maa jeg gaae; hvor kan jeg blive da —

Robert.

Ja, see kun til, De kommer snart herfra.

Verner.

Saa røb mig ei! De var jo min Docent
Til Philosophicum i Algebra.
De ynded' mig som Russ og halv Student
Og flikked' paa mig der, hvor jeg var tyndest.
Lad kun en Deel af hine Tiders Yndest
Begunstige min Plan, og De skal see!
Siig ikke, taabelig er min Idee!
Tro ikke, det er Letsind, — at jeg spøger!
Ved Dag, ved Nat, ved mine Yndlingsbøger
Beskjæftiger kun hun min Phantasie.
Jeg former hendes Billed, lægger i
Den ubekjendte Piges Træk en Ynde,
Hvor alle Dele Gratien forkynde.
See hende maa jeg, gaae det, som det vil!
Jeg veed, jeg vover her et dristigt Spil —

Robert.

Ja, det veed Gud!

Verner.

Men vil jeg vinde hende,
Jeg maa et sligt Klenodie fortjene.
Og nu Levvel! og staae mig bi som Ven!
Vær taus! og naar De seer mig her igjen,
Saa husk, at det er mig, der er Brienne!

(Gaaer.)

TREDIE SCENE

Robert

(seer efter ham og ryster paa Hovedet).

Jeg troer, jeg bliver aldrig klog derpaa,
Om Folk, der tale, staae og gaae som Mængden,

Maneerligt, kun lidt kjedeligt i Længden,
Men, vil man blot paa visse Strenge slaae,
Paa eengang gaae vidunderligt istaae
Og laborere stærkt i deres Tale —
Om disse, siger jeg, er topmaalt gale,
Og kun ved Vanen eller af Instinct
Kan snakke med, i Reglen ganske flinkt,
Hvad eller, om, i Hovedsagen kloge,
De kun en Tid gebærde sig som Fjoge.
— Der er nu denne Verner —

(Seer sig lurende omkring.)

Skal jeg troe,
At han en Skrue mangler eller to?
Det lader saa, at slutte fra Gebærden.
Men sæt, han kommer vel derfra? hvad saa?
Saa siger jeg, saa siger hele Verden,
At han er klog; vi bande vil derpaa.
— Hm! Solon har jo sagt, vor Lykkes Stjerne,
Før den i Døden slukkes, maa belees.
Men nu Forstanden — kunde man ei gjerne
Med Føie paastaae, først af Enden sees,
Om Folk har manglet, eller havt en Hjerne?
Aa jo, aa jo! — — Men, hvad jeg vilde sagt,
Hvad Planen angaaer, Verner der har lagt,
Jeg ellers gjerne kunde staae ham bi.
Kanskee min Frøken derved slipper fri
For denne Lieutenant — nu, den Sag er mulig;
Og Verner, regnet fra, at han er gal,
Er ellers klog — jeg mener brav og duelig.
Og Frøkenen er jo hans Ideal.
— Han kræver Taushed af mig; men min Pligt
Kan neppe taale, jeg fortier Sligt;
Og paa den anden Side, naar jeg svigter

Hans Tillid til mig, handler jeg jo slet.
Fordømt! At ballancere mellem Pligter,
Den Æggedands er Pokker ikke let.
Jeg maa vel gribe til mit Symbolum:
Hold dig til Middelveien! *medium*
Beati tenuere. Det vil sige — —

(Leer.)

Ja, hvor er Middelveien her saalige?
At tie eller tale; den Manøver
At gaae i Midten, man forgjæves prøver.
— Stop! Her, hvor Interessen er saa deelt,
Her kan man tie halvt og tie helt.
Skal Frøken Jette tage sig ivare,
Saa maa jeg hende Alting aabenbare;
Det ligger jo i Tingenes Natur.
For Obersten jeg tier som en Muur;
Lad ham kun gjætte sig til Hurlumheien!
— Paa den Maneer med taalelig Figur
Jeg gaaer jo meget rigtigt Middelveien.

(Gaaer mod Udgangen, men møder Obersten.)

FJERDE SCENE

Obersten. Robert.

Obersten.

Naa, har vor Lieutenant ikke været her?

Robert.

Alt nu? Jeg tænker, det for tidligt er.

Obersten.

For tidligt? naar man er forelsket, ung —

Robert.

Ung er han, men forelsket —

Obersten.

En Soldat
Til Amouretter altid er parat.
Civil- Etaten er i Sligt for tung,
For ubehændig, treven; men en Kriger
Er Fyr og Flamme foran unge Piger.

Robert.

Og Frøkenen —?

Obersten.

Lad hende see Krabaten!

Robert

(spydig).

Jeg frygter, hun er af Civil-Etaten,
For tung, for ubehændig, treven —

Obersten.

Pah!
De troer nok, Kjærlighed er Algebra,
Hvor ei et lille Plus kan tages fra —

Robert.

Ja, hvis her var et Plus, Hr. Oberst! men
Her er et Minus, Pokkeren kan flytte.

Obersten.

Siig, hvad De vil! det kan Dem Intet nytte.
Jeg veed, De mener det; De er min Ven,
Mig og mit Huus hengiven — Gud bevares! —
Men De er ... lidt for meget ... Mathematiker.

Robert.

For megen Ære! Jeg er kun Socratiker,
En practisk Philosoph —

Obersten.

Det vil erfares,
Om Deres Praxis holder Stik mod min.
En Fæstning aldrig kan saa stærkt forsvares,
Den viger jo for Mod og Disciplin.
En Officeer, naar han proberer Stormen,
Erobrer Pigen alt ved — Uniformen!

Robert.

Desværre, De har Ret: man kan bestikke
Et uerfarent Pigebarn med Lidt.
En Uniform, en Fjerbusk virker tidt
Som Trolddom over Folk, det nægtes ikke.
Men sæt, Brienne duer ikke; vilde
Saa De, Hr. Oberst, Deres Datter stille
Til Skive for en pyntet Fusentast,
Kun for at De kan føie —

Obersten.

Hvad?

Robert.

En Grille.

Obersten.

De bliver bitter.

Robert.

Skal et Træf, et Kast
Med Tærninger da Pigens Vel forspilde?
Nei, hun er altfor god dertil, fortjener
Et bedre Held end blindt at kastes til
En Mand, som Ingen af os hidtil kjender.
Betænk, Hr. Oberst, nøie, hvad De vil!
Jeg veed, De tvinger ikke; men paa Bunden
Af Overtalelsen er Tvang igrunden.

— Bliv ikke vred for, hvad jeg her har sagt;
Hengivenhed for Oberstens Familie
Hvert Ord, hver Sætning i min Mund har lagt.
De har jo Lov at følge Deres Villie.
Jeg veed, De kræver Sandheds Røst af Vennen;
Om jeg har Uret, gi'er sig nok i Enden.
— Jeg anbefaler mig!

(Vil gaae.)

Obersten

(kalder ham efter nogen Tøven tilbage).

Hr. Robert! Vent!
De gjør mig Uret. Havde jeg fortjent
Bebreidelser, kanskee jeg vilde vredes.
Men den Bevidsthed, at jeg ene ledes
Af Omsorg for min Datter, er min Trøst.
Hvor kan De troe, at i min Alders Høst
Jeg skulde selv tilintetgjøre Møien,
Mig mine Børns Opdragelse har gjort?
De troer, Brienne duer ikke stort,
Han er en Modens Springfyr og forfløien;
Jeg veed, han er en ferm, en brav Husar,
Der ikke gaaer og skaber sig i Trøien,
Men passer Tjenesten med Lyst, min Fa'er!
— Det er min Yndlingsplan, men ingen Grille,
At see ham som min Svigersøn engang,
En Plan, hvorfra jeg nødig mig vil skille.
Og derfor har jeg raadet Jette; Tvang
Jeg hverken kan, ei heller vil benytte.
Ifald jeg gaaer for vidt — man kan ei hytte
Sig altid — kan De vare mig itide;
Giv mig et Tegn, et Vink, et Ryk tilside,
Og Deres Vink skal ikke være spildt.

— Og saa er den Ting glemt. — Jeg har bestilt
Den unge Mand at komme til Hotellet
I Formiddag — ifald han bliver meldet —
Tys! mine Børn! ...

FEMTE SCENE

De Forrige. Henriette. Lotte.

Jette.

God Morgen, kjære Fa'er!

Lotte.

God Morgen!

Obersten.

Tak! — Naa Godtfolk, har I sovet
Jer rigtig ud inat!

Lotte.

Jo Tak, jeg har;
Men Jette —

Jette.

Lotte, husk, hvad du har lovet!

Obersten.

Hvad Jette? svar!

Lotte.

Har intet Øie lukket.

Jette.

Du skal ei troe det; jeg har sovet godt.

Lotte.

Nei, Jette, jeg har hørt, hvordan du sukked'
Og laae og talte med dig selv saa smaat.
Du gjorde mig jo bange — hahaha!
Jeg troede først, du var en Smule fra —

(Peger paa Panden.)

Obersten.

Hvad er nu det for Narrestreger, Jette!
Hvorfor har du ei sovet? Barn, du skal!
Naar man er ung, er Søvnen vor Vasal;
Den kommer til vor Seng, naar vi er trætte.
Desværre, siden er det ei saa vel:
Forgjæves maa vi tidt om Søvnen tigge.

Jette.

Ak, kjære Fa'er, jeg er ei vant at ligge
I dette store, støiende Hotel.
Jeg troer, det kommer deraf. Hele Tiden
Man slog med Dørene, man ringed paa;
Jeg hørte Folk paa Gangen komme, gaae,
Bestille Heste, Kjøretøi og siden
I Skjænderi med Værtens tage bort.
Saa blev her roligt, og jeg blunded' kort.
Men snart et Selskab talte høit paa Gaden,
Og snart en Vægters melancholske Raab
Tilintetgjorde timeviis mit Haab.
Det kunde rigtig Søvnen fra mig skræmme.
— Nei Fa'er! der er uroligt her i Staden.
Hvor anderledes er det ikke hjemme!
Den fri Natur har stille Nætter, gaaer
Til Hvile, naar vi Andre gaae at sove.
Naar Nattergalen ømt i Busken slaaer,
Da kaldes Søvnen ned til Mark og Skove.
Ja, tro mig, ogsaa Skyen ret godt veed,
At det er Sovetid; den glider ned
Til Horizonten, søger sig et Leie.
Og alle Vinde, der om Dagen pleie
At vugge sig paa Lindetræets Blad,
Ved Aftentide sildigt skilles ad.

Paa Engen hvile taust de hvidgraae Taager;
Hver Skabning søger sig et Sovested
Og frygter ei, at timeviis dens Fred
Forstyrres skal af Den, hvis Øie vaager.

Lotte.

Min Søster Jette taler som en Bibel.

Obersten.

Barn, du er altfor følsom, for sensibel!
(Afsides til Robert.)
Jeg lider ei den Sværmen hos min Datter.

Robert
(sagte).

Han lider ikke, hvad han ikke fatter.

Obersten.

Det duer ikke! Hun er altfor blød;
Hun bliver en Phantast!

Robert.

Har ingen Nød!
Kun Hjertet sværmer, ikke hendes Hjerne.
Naar man er ung, som hun, vil Sjælen gjerne
Sin Næring hente fra Naturens Skjød,
Betragte nær dens hemmelige Kjerne.
Med Planter, Fuglerøst, med Blomsters Duft,
Med Solens Straaler og med Foraarsluft,
Lig en Polyp med tusind Arme drager
Naturen os —

Obersten.
(confus).

Polyp? Hva — hvad behager?

Robert
(afsides).

Aa Herre Gud!

(Høit.)

Jeg siger, Frøken Jette
Har altid forekommet mig solid
Og tænksom —

Obersten.

Gud bevares!

Robert.

Hendes Vid
Og sunde Hoved vil med Tiden slette
Hvert Spor, hvert Stænk af Sværmeriet ud.

Obersten.

Javist, aa ja!

(Til Jette.)

Hør, Barn, du veed, vi vente
Den unge Hr. Brienne snart —

Jette
(afsides).

O, Gud!

Obersten.

I blive hurtig, tænker jeg, bekjendte.
Men husk saa paa, han er en Mand af Velten,
Der ikke blot til Punkt og Prikke veed
Med Exercitien, med sin Pligt i Feldten,
Men og med fiin Galanterie Besked.
Saa maa du være høflig mod ham, mild,
Galant og artig, snakke med ham, bede
Ham sidde ned. Du kan med Fiinhed lede

Samtalens Gang paa eders Forhold til
Hinanden —

Robert

(rømmer sig).

Hm!

Obersten

(seer paa ham og rømmer sig).

Hm! Kjære, veed du hvad —
Du veed nok selv, hvordan man bær sig ad.
Tael, hvad du vil: om Veiret, Vagtparaden,
Om der er helles noget Nyt i Staden —

Jette

(beklemt).

Ja, kjære Fa'er!

Obersten.

Men du maa pynte dig.

Jette.

Ak, jeg har ingen Lyst at pynte mig.

Obersten

(noget heftig).

Du skal! Nu er jeg kjed deraf. Din Fader
Vil sikkert ikke raade, hvad der skader.
Du skal, du bør dig føie som en god
Og eftergiven Datter —

(Robert trækker ham i Kjolen. Obersten seer paa ham og nikker.)

— lad kun være!
Naar det generer dig, saa har du Ret.
Kanskee det ei behøves — paa min Ære,
Du er jo meget ordentlig og net.
Det er jo ikke Møien værdt at flikke
Paa Stadsen altfor meget.

Lotte.

Lille Fa'er!
Skal jeg da pynte mig?

Obersten.

Behøves ikke.

Lotte.

Aa, det er hurtig gjort.

Obersten.

Du er en Nar,
Som Ingen spørger om.

Lotte.

Papa kanskee,
Men derfor kan det hænde sig, at Andre —

Obersten

(seer paa Uhret.)

Naa, mine Børn, jeg maa nok til at vandre;
Jeg har Forretninger. Lad mig nu see,
Naar Fyren kommer, medens jeg er ude,
At I gjør Alt, som jeg har sagt.

Lotte.

Skal skee.

Obersten.

Især jeg vil min Jette derom be'e.
Tro mig: en Mand, hvem alle Folk forgude,
Ung, rig, en saadan Mand fortjente vel,
Min Jette deelte med ham Livets Held.
Tvang, veed du, er imod mit Naturel.

(Seer paa Robert.)

Jeg overtaler heller ikke — ja,
Forstaae mig ret: jeg raader ikke fra;
Nei, Gud bevares, Barn, jeg raader til.

Jeg ønsker, at min egen Jette vil
Betænke, det er hendes Faders Trøst
Og bedste Haab, at skabe Held og Lyst
For eder begge ved en slig Forening,
Og at jeg handler i den bedste Mening.
Jeg holder for, du burde —

(Til Robert.)

Sa'e De Noget?

Robert.

Jeg? Nei ...

Lotte.

Han vil ei rigtigt ud med Sproget.
Jeg troer, Hr. Robert kunde, naar han vilde,
Bevise ved en grundig Parlaments-
Beretning og en kort og tør Sentents,
At Søster Jette gjorde klogest i
At sige Ja og føie sig, fordi
Uheldigviis et Nei er nu — for silde.

Obersten.

Engang for alle, lad os slippe fri
For dine Paafund —

Robert.

Bryd Dem ei om dette;
Det Hele var kun Spøg og Ironie.

Obersten.

Hvad? — Naa, De mener ...! — Altsaa, lille Jette,
Du føier jo din Fader?

Jette.

Ja, Papa!

Robert

(afsides).

Jeg var tilfreds, at han var vel herfra.
Et Vink jeg gav dem, hvis jeg bare turde.

Obersten
(til Robert).
De bliver jo, ifald han —

Robert.
Gaa De kun!
Jeg bliver her endnu en lille Stund.

Obersten.
Naa, det var godt! God Morgen, Børn!
(Spøgende.)
Jeg burde
Forresten ikke gaae fra Huus og Hjem,
Naar mine Børn hver Stund paa Dagen venter
En Officeer fra Amors Regimenter,
Men blive her for at beskytte dem.

Lotte.
Har Amor Regimenter?

Obersten.
Om han har?
Husarer, Barn!
(Til Robert.)
Er det Virgil, der siger ...

Robert
(tør).
Ovid har sagt, hver Elsker er en Kriger,
Men ikke, at hver Elsker er Husar.

Obersten.
Og at Recrutterne han ta'er med Magt
Til Regimenterne —?

Robert.
Kan gjerne være!
Forliebte Folk er ellers Volontaire.

Obersten.

Der kan I høre! Tager Jer iagt!
Hvis Amor sender Jer en Substitut,
Der hverver En af eder til Recrut,
Er Skylden ikke min: mod denne Fare
Kan ingen Oberst sine Børn forsvare.
— Naa, Børn, Adieu!

(Gaaer leende bort.)

SJETTE SCENE

Henriette. Lotte. Robert

Robert

(seer efter ham, gjentagende afsides hans Slutnings-Replik).

... »Ei sine Børn forsvare!« —
Ja, kjendte han saasandt den hele Fare,
Der truer Datteren, han blev, jeg tænker,
Og satte først en Pind for Amors Rænker.

Lotte.

Hr. Robert!

Robert.

Frøken!

Lotte.

De er mig den Rette!

Robert.

Hvorledes mener De?

Lotte.

Jeg stolte paa,
De vilde tage Dem idag af Jette.
Jo pyt!

Robert.

Det er endnu min Hensigt.

Lotte.

Saa?
Det var just ikke meget godt at mærke.

Robert.

Nu, at det mærkes, er ei heller godt.

Lotte.

Men, naar De tier, strander vort Complot.

Robert.

Min Iver jeg umuligt kan forstærke.
Jeg veed, hvad jeg har talt om denne Sag,
Og tør i Grunden neppe Meer forsøge.
Men — Hr. Brienne kommer ei idag.

Jette.

Han kommer ikke?

Lotte.

Aa, De vil nok spøge!

Robert.

Nei tilforladeligt! Han er paa Landet;
Om nogle Dage først han ventes hjem.

Lotte.

Her var jo Bud, han kom.

Robert.

Han kom? Ja, hvem?

Lotte.

Ih nu, Brienne.

Robert.

De bedrager Dem.
Herunder, Frøken, stikker noget Andet.

Jette.

Men siig os dog!

Robert.

Seer De, en ung Student
— Jurist — der boer paa Kammer med Brienne,
Er stærkt tilsinds at gi'e sig ud for denne.

Jette.

Hvad hører jeg!

Lotte.

Nu har jeg Mage kjendt!

Jette.

Men tael, hvad har bevæget ham ...

Robert.

Han siger,
Han er forliebt i Dem.

Jette.

I mig? min Gud!
Veed han da ei, jeg er Briennes Brud?

Robert.

Troer De, at han af den Grund Pladsen viger?
Jo mere vanskeligt, des mere Glorie!

Lotte.

Men det er jo en nydelig Historie!
Hvad hedder han? Hvor skriver han sig fra?

Robert.

Han hedder Henning Verner, er ...

Lotte.

Alvorligt?
Er det hans Fa'er, der kommer til Papa?

Robert.

Han kommer gjerne til os een Gang aarligt.

Jette.

Men dennes Søn er hæderlig bekjendt.

Robert.

Han er en meget duelig Student,
Brav, redelig og dygtig i sit Fag.
Hvad Hjertet angaaer, kan jeg frit cavere,
At det er reent. Det er en anden Sag,
Han er phantastisk; men at coquettere
Med Følelser, det hedder jo Cultur.

Lotte.

Jeg gad dog rigtigt vide, hvad Figur
Den unge Herre gjør ved sin Visite.

Robert.

Ja, Knægten mangler ikke Conduite.

Jette.

Men, kjære Robert, naar De kjender ham,
Saa er det Deres Skyldighed at raade —

Robert.

Nei, bedste Frøken! det kan lidet baade:
Man har kun Utak derfor, Spot og Skam.
Lad ham kun brænde sig, lad ham kun komme!
Han vil fortryde det, før Dag er omme.

Lotte.

Men sæt — man er jo ikke Steen og Stok —
At vi ...

(Standser.)

Robert.

At De?

Lotte.

Nu, De forstaaer mig nok.

Robert.

Ih nei!

Lotte.

... Vi blev forelsket i Studenten —

Robert.

Saa maa De finde Dem i Deres Skjebne.

Lotte.

Jeg spørger ei for min Skyld; jeg kan væbne
Mit Hjerte mod Cupidos List. Men hun,
Min stakkels Søster Jette —

Robert

(afsides).

Bi du kun!

(Høit og langsomt.)

Ja, naar De frygter, kan vi jo forhindre
Hans Ankomst ...

Lotte

(hurtigt).

Gud bevares! Intet mindre!
Han kommer snarere, som han var kald't;
Et Medlem bliver han af vor Forening.

Robert.

Jeg fatter ikke ganske Deres Mening.

Lotte

(demonstrerende).

Seer De, det er igrunden rigtig galt,
At Fader ideligt har plaget Jette
Med denne Lieutenant, at hun skal, hun maa,

At Pligten kræver — jo, det er det Rette!
Det er jo høist naturligt, man maa faae,
Jeg kunde fristes til at sige, Lede
For En, der, længe førend vi ham saae,
Blot ved sit Navn har opfyldt os med Kjede.
Men derimod for Verner var hun fri;
Hans Navn har ikke, ved at repeteres,
Tilintetgjort den Sjæle-Sympathie,
Hvoraf dog Kjærlighed skal inspireres.
Det var forunderligt, om ei hun vilde
Entrere med ham —

Jette.

Lotte, tie dog stille!

Robert.

Med Verner! Naa! — Nu først jeg fatter Meningen.
Det kalder De et Medlem af Foreningen!
— Men nu Brienne, Frøken?

Lotte.

Lad mig see!
Min Søster har kun mod ham, hun skal ha'e ham.
Men jeg skal ikke — saa kan jeg jo ta'e ham.

Robert.

Tillader De, jeg smiler —

Jette.

Jeg maa lee,
Hr. Robert, at De gider staae og høre
Det taabelige Tøi.

Robert.

Enhver Idee,
Min Frøken, kræver et opmærksomt Øre.
Maaskee den kan til noget Gavnligt føre,

Men som vi først paa Bunden af den see.
Hvad Deres Søsters Mening angaaer, tænker
Forsaavidt ogsaa jeg, at Verner vist
Kan more, men ei skade ved sin List.
Frygt ikke, han vil bruge lave Rænker;
Al Lumpenhed er fremmed for hans Sjæl.
Hvem veed? Maaskee hans Komme bringer Held.

Jette.

Jeg frygter kun —

Lotte

(til Robert).

Aa, lad os slippe fri
For Deres og min Søsters Undersøgelser.
Jeg ynder Verner; han er et Genie;
Han maa, han skal, jeg haaber, staae os bi —
I Andre kommer ingen Vei, fordi
— Tilgiv — I seer i Alting lutter Spøgelser!

Jette.

Du overgivne Pige! Munden løber
I Baglaas for dig: slaae dig dog til Ro!

Robert

(afsides).

Hun lader Kuglerne, som Verner støber.

(Høit.)

Iøvrigt haaber jeg, De ikke røber,
At jeg har sagt Dem —

Lotte.

Ih, hvor kan De troe!
Vi tie nok; husk paa, at vi er to:
Hvis ikke jeg kan tie, kan min Søster.

Robert
(leende).

Nei, Frøken, nei! De er en daarlig Trøster!
— Men nu maa jeg forlade Dem. — Lad Knægten,
Den unge Verner, føle hele Vægten
Af Deres Railleri og Skjemt og Spot;
Han har fortjent at straffes for sin Dristighed.

Lotte.

Ja, straffes skal han; o, jeg ønsker blot
At vise ham min Overmagt i Listighed.

Robert.

Men, Frøken, vogt Dem dog for Amors Garn!

Lotte.

For Amor? Aa, jeg er jo intet Barn!

Robert.

Ja, det er netop det, jeg tænker paa;
Han bryder sig Skam ikke om de Smaae.
— God Morgen, mine Frøkener!
(Gaaer ud af Hovedderen.)

SYVENDE SCENE

Jette. Lotte. Siden en Tjener.

Lotte.

Hør, Jette!
Troer du, at jeg har noget Anlæg til
At blive en taalelig Coquette?

Jette
(spøgende).

Aa jo! kanskee, naar du alvorligt vil.

Lotte
(leende).
Ja, paa min Villie kan jeg ikke klage.

Jette.
Men hvorfor spørger du?

Lotte.
Mit Forsæt er,
At pine, plage Verner, men især,
At ...

Jette.
At ...? Hvad er dit Forsæt?

Lotte.
At behage.

Jette.
Du er en Nar.

Lotte.
Men du maa staae mig bi.

Jette.
Jeg duer ikke til Coquetteri.

Lotte.
Aa, veed du hvad! ifald du vil probere —

Jette.
Nei, Lotte, nei! Man har mig ofte sagt,
Det er en farlig Spøg at coquettere;
Ustraffet haaner Ingen Amors Magt.

(En Tjener melder Lieutenant Brienne.)

Lotte
(med et Udraab).
Brienne! — Jette, det er Verner!

Jette.

Kjære,
Husk Tjeneren! Du maa forsigtig være.

Lotte.

Ah, du har Ret!

Jette.

Hvad gjør vi nu?

Lotte.

Vi kan
Umuligt andet ...

Jette.

Det gaaer aldrig an!

Lotte.

Jovist, her er jo Intet at befrygte.

Jette.

Nei Intet uden —

Lotte.

Uden hvad?

Jette.

Vort Rygte.

Lotte.

Hvor kan du troe det? Verner er honnet;
Hr. Robert kjender ham —

Jette
(tvivlraadig).

Jeg veed ei ret ...

Lotte.

Ind maa han; ikke, Jette?
(Til Tjeneren.)

Beed ham være

Velkommen!

(Høit til Søsteren.)

Strax, du sa'e jo; ikke sandt?

Jette

(forvirret).

Javist!

Lotte.

Hvad, om lidt mere Tid vi vandt?

(Til Tjeneren.)

Hør, beed ham vente her; vi har den Ære
Paa Øieblikket.

(Tjeneren gaaer.)

Kom nu ind med, Jette;
Lidt maae vi ordne paa vort Toilette.

Jette.

O, det er ei nødvendigt!

Lotte.

Ih Passiar!
Kom nu! husk paa, hvad du har lovet Fa'er.

Jette

(leer).

Men jeg begriber ei, hvorfor du har
Saa travlt, hvorfor vi endelig skal pyntes.

Lotte.

Vi Qvindfolk, troer jeg, er af et Metal,
Der, for at gaae og gjælde, først maa møntes.
Pynt hører paa en Maade til vort Kald.
Kanskee man fordum ene saae paa Kjernen;
Nu see de Fleste først paa Kjernens Skal.
Man seer paa Hatten, før man seer paa Hjernen,
Man seer paa Brystet for at see paa Stjernen,

Man seer paa Daarligheder uden Tal,
Hvoraf Moralen er: vi bør og skal
Gaae ind og pyntes lidt!

(Trækker Jette ind med sig i Værelserne tilvenstre.)

OTTENDE SCENE

Lieutenant Brienne

(civilklædt, kommer ind).

Her er jeg da!
Slukøret, sandt at sige, og lidt flau,
Omtrent som Bamsen hist, der laae og sov
Paa Isen, medens Stormen rev den fra,
Og feiede Patronen mod dens Villie
Til ubekjendte Lande. — Aa, ja ja!
Hvad Bamsen! den! Var jeg en Bjørn endda,
Jeg brød mig feil om Oberstens Familie.
— Nu straffes jeg, fordi jeg før har sovet.
Men Mod! Jeg er da, Herren være lovet,
Paa Reiserouten, som min Stivpapa
Har blæst mig ind paa, kommen blandt honnette
Og christne Folk, man tale kan tilrette,
Hvad eller, naar det kniber, løbe fra.

(Sætter sig.)

Det er dog selsomt! Naar endnu jeg mindes,
For sex Aar siden, da jeg henrykt stod
Paa Stenten, hvor min Faders Gods forbindes
Med Oberstens, og saae med fyrigt Blod
Og ung Begjær hans Døttre sidde stille
Langtfra mig i et Lysthuus! Tidt jeg vilde
Gaae ned til dem, men mangled' altid Mod.
Men Phantasien malte mig de søde,
Halvvoxne Piger med en Colorit,

Der kunde paa det Virkelige bøde.
Hvad gav jeg ikke dengang for et Møde
Som dette! — Selsomt! hvad der nu er mit,
Det vil jeg egensindig fra mig støde.
— Hm! ingen bra' Karl glædes ved et Held,
Der villigt, naar han griber som iblinde,
Og uden Møie bliver hans; med Skjel
Vi agte høiest, hvad vi først maae vinde.
— Hvis dette Giftermaal er mig imod,
Er det et Under? Jeg har læst et Brev,
Som nylig Obersten min Stivfa'er skrev.
Heri med rene, klare Ord der stod,
Den lille Frøken elsker mig, hun haaber
At blive saa lyksalig —

(Springer op.)

O, de Taaber!
Fy, hun maa være giftesyg! Hun kjender
Mig ei, og griber til med begge Hænder!
Nei, nei, min Frøken! var De end saa smuk
Som Bathseba, da Israels Konge saae
I Badet hendes Skjønhed med et Suk,
Fra Dem, jeg lover, skal jeg urørt gaae!
Hvis Skjønhed gjorde det —

NIENDE SCENE

Lieutenant Brienne. Jette og Lotte (med noget forandret Paaklædning).

Lotte.

Min Herre!

Brienne

(forvirret).

Ah!

Jeg beder om Forladelse —

Jette.

Desværre,
Vi har nok gjort Dem Tiden lang, min Herre!

Brienne
(mens man tager Sæde).

Jeg be'er! —

(Afsides.)

Ja, hun er smuk som Bathseba!
Men hvem er ældst af dem?

Lotte.

Jeg har den Ære
At forestille Dem min Søster Jette
Med samt mig selv —

Brienne
(afsides).

Aha, jeg kunde gjætte!

(Høit.)

Tillader De, at jeg tør presentere
For Dem mig selv, en ubekjendt Person,
Kun anbefalet ved —

Lotte
(afbrydende ham).

— Sin Carrière.
De er jo Lieutenant; ikke?

Brienne.

Ved Husarerne.

Lotte.

Ja saa!

Brienne.

De tænkte —?

Lotte

(ironisk).

At De var Dragon.
Her er i Byen mange Regimenter,
Artilleri og Jægere —

(Med Eftertryk.)

Studenter —

Brienne.

Ja, det er sandt.

Lotte

(afsides).

Det er en huul Patron!
Han lader, som han ikke mærker Snarerne.

(Høit.)

Man har os sagt, De har studeert engang.

Brienne.

For megen Ære! Ungdom føler Trang
Til Kundskab —

Lotte.

Nei, De skal jo være stærk
I Græsk, Latin ...

Brienne.

Aa nei! Et enkelt Værk
Man kan sig stave til ...

Lotte

(afsides).

Den Lur! Men bi!

(Høit.)

Men er det sandt, De er bevandret i
Lovkyndighed, i Jura ...?

Brienne
(leende).
O, jeg be'er!
De har for gode Tanker, som jeg seer,
Om Deres Tjeners Duelighed —

Lotte
(afsides til Jette).
Nei!
Med ham, jeg troer, man kommer ingen Vei.
Prøv nu, om du kan.

Brienne
(til Jette).
Frøkenen besøger,
Saavidt jeg veed, kun sjelden Kjøbenhavn.

Jette.
Jeg holder meest af Landet.

Brienne.
O, De spøger!
Ved tusind Midler vækker og forøger
En Hovedstad de unge Damers Savn.
Ved Baller, Assembleer, ved Concerter,
Ved det selskabelige Livs Behag
Den fængsler stærkt de qvindelige Hjerter.

Jette.
Den fængsler og — bedøver. Selvbedrag
Og Tomhed følger ovenpaa dens Glæder.
Nei, denne Tummel i de store Stæder
Er mig imod; mit Hjerte hænger ved
En uforstyrret, landlig Eensomhed.
Dér finder jeg igjen mig selv; dér byder

En Morgentime mig en Ro, en Fred,
Man her med Letsind og med Haan forskyder.

Brienne.

Jeg maa beundre Frøkenen: saa smuk,
Saa ung, og aldrig længes efter Livet
I Hovedstaden med et lille Suk.
Et saadant Sind blev mig vist ikke givet.
Jeg føler mig i Eensomhed for ung;
Mig synes min Erfarings-Skat for lille,
Til at den kunde, som jeg ønsker, stille
Tilfreds min Phantasie. Den er dog tung,
Den slemme Vintertid paa Landet.

Jette.

Nei —
Ifald den er, hos os det mærkes ei.

Lotte

(der har yttret nogen Utaalmodighed).

Men, apropos, min Herre! Vi har hørt,
De var paa Landet.

Brienne.

Rigtig. Jeg er kjørt
Idag hertil. Men inden jeg kom hjem,
Erfoer jeg, der har været Bud fra Dem —
Det var hos Værtens her. Jeg holdt det for min Pligt,
At lade strax mig melde.

Lotte

(afsides).

Lutter Digt!

(Høit.)

Men, naar De kom idag, hvorledes kunde
Min Herre da igaar besvare Brevet,
Min Fader skrev —

Brienne.

Har Deres Fader skrevet?

Lotte.

Javist, det veed De sagtens.

Brienne.

Ingenlunde.

Lotte.

Men Herregud! vor Tjener traf Dem hjemme;
Han talte selv med Dem igaar.

Brienne.

Umuligt!

Lotte

(spottende).

Betænk Dem bedre! Sligt kan gaae af Glemme.

Jette

(afsides til Lotte).

Nei, det er Uret! Vi er altfor slemme!

Lotte

(afsides til Jette).

O, han fortjener Alt! Det er jo grueligt!

Brienne.

Det hjælper lidt at speculere paa,
Hvad ligefuldt jeg aldrig kan forstaae.

Lotte.

Ja, Een har svaret Budet; men om denne,
Der dristig paastod, at han heed Brienne,
Var ogsaa ...

Brienne

(til Jette).

Hvad troer De om denne Sag?

Jette
(forlegen).

Jeg? — Naar De først er kommen her idag,
Det lader til, her skjules ...

Lotte.

Et Bedrag;
Hvad Andet?

Jette
(afsides til Lotte).

Lotte, tys! hvor kan du nænne!

Lotte.

O lad mig! ...
(Til Brienne.)
Deres Huusfolk maa De kjende;
Er det ei tænkeligt, at En af dem
Har sagt af Overgivenhed ...

Brienne.

Ja hvem?
For Een kun er mit Forhold her bekjendt;
Min Stuekammerat, en ung Student,
En *candidatus* Verner —

Lotte.

Verner? (Langtrukket.) Naa!
Og ham man sagtens ei tør gjette paa.

Brienne.

Ih, Gud bevares, han!

Lotte
(spottende).

Nei, Gud bevares!

Den Møie, mener De, kan gjerne spares!
(Afsides.)
Hans Frækhed er forfærdelig!

Brienne.

Hvad skulde
Bevæge Verner til ...

Lotte.

Bevares! — Men,
De kaldte, troer jeg, Verner Deres Ven ...

Brienne.

Det er han.

Lotte.

Saa De kjender ham?

Brienne.

Tilfulde.

Lotte
(afsides).

Han skal ei døe i Synden. (Høit.) Vi har hørt,
At Deres Ven er overvættes flygtig,
Letsindig uden Grændser ...

Brienne.

Man har ført
Dem skammeligt bag Lyset. Han er dygtig
Af Characteer og i sit Fag. Saa klog
Som flink og brav; en Ven af Sandheds Sprog;
For varm kanskee for vore Tiders Kulde;
En Opponent mod Tyrannie og Tvang;
En ...

Lotte.

Men, for Guds Skyld, hør dog op engang!
Ifald man længe hørte Dem, man skulde
Til Slutning troe, De meente, hvad De sa'e.

Brienne
(forundret).

Hvorledes, Frøken, jeg ... ?

Lotte
(til Jette).

Men du, — hvorfra
Du faaer den Rolighed, hvormed du hører
Det smukke Sprog, den unge Herre fører,
Det er mig ubegribeligt — den Roes,
Han ødsler paa sig selv —

Brienne.

Hvordan? De mener —?

Lotte.

At Den, der taler om sig selv, fortjener
I Reglen næsten aldrig, at han troes.

Brienne
(med stigende Forundring).

Der taler om sig selv —?

Lotte.

Du milde Gud!
Betragt, hvor han kan see uskyldig ud!
Begriber De da ikke, Hr. Student!
At De og Deres Plan er os bekjendt?

Brienne.

Student? og Plan? — Ja, dersom jeg forstaaer
Et Ord, ja blot en Stavelse af Sagen,
Saa vil jeg hedde Hans!

Lotte.

Nei, nu forgaaer
Taalmodigheden mig!

Jette.

De er bedragen,
Hr. Verner!

Brienne.

Verner?

Jette.

Deres Tillid skuffet.
Det gjør mig ikkun ondt, at De er truffet
Paa Lottes overgivne Drilleri.

Lotte.

Godt Ord igjen! Jeg var kun vred, fordi
Hr. Verner spilled' altfor godt sin Rolle.

Brienne

(afsides).

Hvorledes! Naar de mig for Verner holde,
Mon han da har —

Lotte.

Men nu er det forbi;
Jeg tænker, at vi kjende nu hinanden.
Vi vil ei spørge Dem om Grunden til
Besøget, vi beæres med; vi vil,
I Tillid til, at vi har truffet Manden,
Hvis Kløgt kan være os til Gavn maaskee, ...

Brienne

(bukker).

Jeg be'er!

Lotte.

... Lidt nærmere ved Lys besee,
Hvad De formaaer med Deres snilde Hoved.

Brienne

(afsides).

Mon Verner! ... Hvilken taabelig Idee!

Lotte.

De veed, min stakkels Søsters Haand er lovet
Til Hr. Brienne. At Papa har glemt
At spørge hende først om hendes Mening,
Er i sin Orden, men isandhed slemt.
Thi at min Søster hader en Forening,
Hvor Alt af Andre forud er bestemt,
Begriber De. Gud Amor altid vredes,
Naar Kjærligheden har det saa beqvemt.

Brienne
(afsides).

Du Frelsens Gud, hvad hører jeg? —
(Høit til Jette.)
Hvorledes,
Min Frøken, er Partiet Dem imod?

Jette.

Hvor kan det undre Dem? Hvis jeg forstod
At qvæle mine Følelser, at glemme
Hver Ungdoms-Drøm, hvert Haab, hvis Smigerstemme
Mig ane lod en Fremtid, smykket med
En vexelsidig, trofast Kjærlighed,
Kanskee jeg da med Lethed fandt mig i
Et ellers klogt, conventionelt Partie.
Og ikke det alene — men hvorlunde
Jeg, uden at jeg kjender til, ja uden
At jeg har seet min Brudgom, skal begrunde
Blot Agtelsen, man fordre kan af Bruden,
Det er mig ubegribeligt!

Brienne.

Jeg tager
Oprigtig Deel ...

(Afsides.)

Det lader næsten til,
I mig er Ingen her forliebt ...

(Høit.)

Og jeg beklager
Af Hjertet Deres Stilling.

Lotte.

See, nu vil
Vi blot, Hr. Verner ...

Brienne

(confûs).

Verner?

Lotte.

Nu, hvad gaaer
Der af Dem?

Brienne.

Intet, Frøken! Jeg forstaaer,

(Afsides.)

Jeg maa nok takke Gud, om jeg tør være
Som Pseudonym tilstede med lidt Ære.

(Høit.)

De mener ...?

Lotte.

For min Søster er det vigtigt,
At slippe for at sige Fa'er imod,
Og gi'e Brienne Kurven. — De forstod
Min Mening?

Brienne

(leende).

Jo.

Lotte.

Hvis nu jeg slutter rigtigt,
Er De den Eneste, fra hvem vi kan
Med Føie vente Hjælp.

Brienne.

Fra mig? Hvordan?

Lotte.

De kjender jo Brienne; jeg formoder,
De er hans Ven ...

Brienne.

Han er mig meer end Broder.

Lotte.

Nu vel! Min Søster havde først isinde
At lade Robert tale med ham.

Brienne.

Hvem?

Lotte.

Nu Robert; det er jo en Ven af Dem.

Brienne.

Naa, Robert, ham!

(Afsides.)

Her er jeg godt klemt inde!

Jette.

Ja, det er Robert, kan De nok forstaae,
Der har forraadt os Deres Komme.

Brienne.

Naa!

Lotte.

Saa vilde Jette nægte Dem Audiens;

Men heldigviis beslutted' jeg at sende
Paa Roberts Vegne Dem til Hr. Brienne.

Jette.

Man hører altid mere paa en Vens
End paa en Fremmeds Raad. Ifald De vil,
Ifald De kan og føler Kald dertil —

Brienne.

Isandhed, bedste Frøken, Alt med Glæde!

Jette.

Bevæg da Hr. Brienne til at træde
Tilbage først; han kan det. Jeg desværre
Tør ei betragtes som min egen Herre.
Siig ham, at han og jeg er hver for gode
Til en Forbindelse, der er ...

Lotte.

Paa Mode;
Men at min Søster hader det Moderne,
Og derfor beder om Excüse.

Brienne.

Gjerne;
Naar blot ...

Lotte

(hurtig).

Har han bestemt sig for min Søster?

Brienne

(langsomt).

Jeg troer, han veed det ikke selv endnu.

(Afsides.)

Nei, lille Verner, det var Synd, om du
Slap ganske fri!

(Høit.)

Jeg er en daarlig Trøster;
Men Pligten kræver, ligefrem at sige,
At jeg, saavidt jeg kjender til ham, troer,
Hans Attraa at besidde Dem, vil stige
Langt før end tabe sig ved Deres Ord.
Saa underligt er Mennesket: det fristes
At ønske, hvad det mærker, let kan mistes.
Han var ei heller værdig til at faae,
Min Frøken, et Klenodie som dette,
Ifald han ei engang probeerte paa
At vinde det. Thi tænker jeg som saa,
Det bliver bedst, vi Intet ham berette,
Men lade Sagen rolig fremad gaae.

Lotte

(spottende).

Indtil den endelig vil gaae istaae.

Brienne.

Tillader De! — Ved ligefremme Vaaben
Vi komme let tilkort, jeg frygter for.
En List, en høist uskyldig, staaer os aaben;
Ved den utvivlsomt Seieren er vor.

Lotte.

En List?

Brienne.

Han kjender ikke Frøken Jette;
Han veed ei heller, hvem af dem er ældst.

(Til Lotte.)

Ifald nu De udgav Dem for den Rette,
Blot for en Tid — er Deres Søster frelst!

Lotte.

O herligt! En guddommelig Idee!

Jette.

Hvortil den fører, kan jeg ikke see.

Lotte.

Ei, kjæreste! det kan et Barn begribe.
Han bringes derved i en dobbelt Knibe.
Thi sæt, han kommer, holder mig for dig,
Og jeg er ei saa heldig at behage
Hans Smag, saa trækker han sig smukt tilbage.
Men er jeg mod Forventning virkelig
Saa heldig ...

(Standser.)

Jette.

Nu da?

Brienne

(ironisk).

Frøkenen maaskee
Til den Tid har en lykkelig Idee.

(Til Jette.)

I hvert Fald troer jeg, De, min Frøken, slipper,
I hvad saa skeer, forbi de værste Klipper.

Jette.

Ja, det er muligt; men —

(Leende.)

Du milde Gud!
For min Skyld Lotte skal agere Brud
Og Lynets Fare fra mit Hoved lede,
Selv urørt som et følesløst Metal; —
Men, Pige, sæt, at Amor i sin Vrede
Dit Hjerte smelter —

Lotte.

O, hold op! Jeg skal
Nok hytte mig for Kjærlighedens Fare.

Brienne
(med fortsat Ironie).

Jeg haaber ogsaa, Himlen vil bevare
Saa stor Opoffrelse ... En anden Sag,
Der bliver mere vanskelig, er denne:
Naar nu Brienne kommer her idag —

Jette.

Han kommer ikke.

Brienne.

Han er her.

Lotte.

Brienne?

Brienne.

Ja, som jeg siger.

Lotte.

Aa, hvor vil De hen!

Jette.

Han er paa Landet, kommer først igjen
Om nogle Dage —

Brienne.

Men naar jeg nu siger —

Lotte.

Vi veed det bedre —

Brienne
(afsides).

Underlige Piger!
Man skulde troe, tilsidst var jeg nok Den,
Der vidste bedst, hvornaar jeg kom igjen.
(Høit.)
Tillader, mine Frøkener, min Ven

Imod Forventning kommen er tilbage.
De faaer Besøg af ham idag. Vi maae
I Flugten et Par Forholdsregler tage.
Det var jo muligt, at han stødte paa
Hr. Obersten —

Lotte.

Det maa forhindres.

Jette.

Men,
Hvorledes kan vi hindre det, at Fader ...

Lotte.

Ei, lad kun mig! Naar blot vor lærde Ven,
Lidt før Brienne kommer til os, lader
Os bringe Bud derom ...

Brienne.

Jo, det skal skee.

Lotte.

Saa instruerer jeg vor gamle Tjener;
Og Resten gi'er sig sagtens, skal du see.
Kun er det høist nødvendigt, at jeg kjender
En Smule til ham, har et Slags Idee
Om hans Personlighed ...

(Fører Brienne til Siden.)

Hør, veed De hvad,
Hr. Verner, ikke sandt? hvis Dem jeg bad,
Saa var De nok saa artig at beskrive
Mig hans Person; blot en Idee mig give.

Brienne.

Ja, med Fornøielse, saa godt jeg kan.

Lotte.

Som, for Exempel, har han god Forstand?

Brienne.

Aa jo!

Lotte.

De troer, han løber let i Snaren?

Brienne.

Fordi han ei engang kan ane Faren.

Lotte

(skjødesløs).

Man siger, han er smuk.

Brienne

(afsides).

Ja, saa! man siger!

(Høit.)

Et Mandfolk, Frøken, men især en Kriger,
Er altid smuk, naar han er brav og kjæk.

Lotte.

Saamænd! — Hvorledes seer han ud forresten?

Brienne.

Aa, meget ordentligt! Han ligner næsten
I Høide mig; men hvad hans Ansigtstræk
Betræffer, som hans Øine, Panden, Næsen ...

Lotte.

Saa ligner han Dem ikke?

Brienne.

De har Ret;
Han er desuden meget meer brunet.

Lotte.

Og har vel mere Sathed i sit Væsen?

Brienne.

Ja, Gud bevares, han er mere sat.

Lotte.

Men er det sandt, hvad man har sagt os, at
Han dandser saa fortræffeligt?

Brienne.

Javist;
Den Cardinaldyd har han med.

Lotte.

Hvor spidst!

(Gnider Panden.)

Men hvad jeg vilde sagt ...

Jette

(nærmende sig dem).

Nu, kjære Lotte!
Er din Examen ikke snart til Ende?

Lotte.

Du seer jo selv, at absolut jeg maatte ...

Jette.

Godt nok; jeg frygter ikkun, at Brienne
Er mere klog, end du troer.

Brienne.

Ja, maaskee;
Og mere brav — det vil De faae at see.
Han vil ei tvinge Dem til et Partie,
Der savner den fornødne Harmonie.

Jette.

De siger, han vil ikke tvinge; Fader
Har ogsaa høit erklæret, at han hader
Og afskyer Tvang; men pas kun paa!

Brienne.

Desuden

Min Frøken har for ringe Tillid til
Den høieste Instants, der kan og vil,
Jeg haaber, hjælpe Dem.

Jette.

Til hvem?

Brienne.

Til Guden
For Kjærlighed.

Lotte
(spottende).

Ja, det er ogsaa sandt!
Naar Amor vil, og han er tidt galant ...

Jette.

Nei, nei! Det er en farlig Alliance!

Brienne.

Han er Beskytter af de unge Hjerter.

Jette.

De tager Feil; han glæder sig ved Smerter.

Brienne.

Jeg stoler meget paa hans Assistance.
Det er bekjendt, han tager helst Partie
Med Ungdom og med Skjønhed. For hans Lænker
Desuden ingen Magt kan os befrie.
Ifald som jeg min Frøken derfor tænker,
Da bede vi Cytheres faure Søn
Om Hjælp og Bistand med andægtig Bøn.
Men jeg, ifald jeg under hans Ægide
Tør haabe, Frøkenen mig kaarer til
At være Deres Ridder og at stride
For Deres Sag —

Lotte.

Nu, Jette! siig, du vil.
Du staaer jo der, som om du var af Træ.

Jette.

Vel! Kan De en barmhjertig Gjerning stifte ...

Lotte

(til Brienne).

Fortræffeligt! Nu falder De paa Knæ,
Saa slaaer hun Dem til Ridder med sin Vifte.

(Brienne falder med halvcomisk Anstand paa Knæ for Jette.)

Kom, Jette, kom! Vær ikke saa distrait!

(Høitidelig.)

Du kaarer altsaa Hr. Studenten til
Din Ridder og Beskytter, og tillader
Hans Kamp imod Brienne og mod Fader.
— Nu, kjære Jette, siig nu høit, du vil.

Jette.

Jeg vil — din Spøgefugl!

Brienne

(til Jette, idet han reiser sig.)

Jeg seer, der sidder
I Deres blonde Fletninger en blaa,
Fast ubemærket Sløife. Deres Ridder
Og Cavalleer, min Frøken, stoler paa,
At han til Deres og til Kjønnets Ære
Tør under Kampen Deres Farve bære.

Jette

(forvirret).

O, hvad forlanger De!

Lotte.

Aa, kjære Søster!

Det kan du godt. Hr. Verner, hvis De lyster,
Jeg har en Bunke gamle Sløifer —

(Lader som hun vil gaae ind at hente dem.)

Jette.

Nei,
En saa beskeden Bøn jeg nægter ei.

(Tager Sløifen af og giver ham den.)

Hvis den har Værd som fordringsløs Erindring
Om et Bekjendtskab, i sig selv kun kort,
Da giver jeg den vist med Glæde bort.

Brienne

(kysser Sløifen og gjemmer den paa Brystet.)

Med den jeg trodser dristig hver en Hindring!
Med dette Pant paa Deres Gunst jeg gaaer
Og hviler ikke, før jeg Maalet naaer.
— Kun Eet endnu: besøger Dem min Ven,
Forinden jeg er kommen her igjen,
Da bliver det nok klogest, at vi dølge,
At jeg har været her. Min Plan er lagt,
Og jeg staaer inde for dens gode Følge.
Det var dog underligt, om Skjønheds Magt,
Med Mandens Mod og Kjækhed allieret,
Af Amor, som jeg haaber, protegeret,
Ei skulde sprede disse Taagers Dunst.
— Jeg iler, mine Frøkener, herfra.
Snart er jeg her igjen; men indtil da
Jeg anbefaler mig i Deres Gunst.

(Gaaer ud af Hoveddøren, Damerne ind i Værelserne tilvenstre).

ANDEN ACT

Samme Decoration.

FØRSTE SCENE

Robert. Lotte.

Robert.

Tys, Frøken, vær forsigtig!

Lotte.

Ih, hvortil?
Herinde kan vi tale, hvad vi vil.

Robert.

De siger —

Lotte.

At vor lystige Student,
Hr. Verner, Deres Ven, har alt beæret
Familien med et Besøg.

Robert.

Har været
Hos Dem?

Lotte.

Javist.

Robert.

Nu har jeg Mage kjendt!
Hvorledes har han teet sig?

Lotte.

Excellent!
O, han er huul! forstod at lege fremmed
Saa ypperligt, at kun med Magt tilsidst
Han til et ærligt Skrifte sig beqvemmed'.

Robert.

Det ligner ham. Iøvrigt var han vist
Urimelig forelsket, ikke sandt?
Han er en Sværmer. Men jeg troer, iblandt
Det Svulstige hos ham er sund Natur.

Lotte.

Ja, De maa ikke troe, han gjorde Cour
Til Jette; tvertimod, jeg syntes næsten,
Han var tilbageholdende; maaskee
Jeg havde forud en for høi Idee
Om hans Forliebthed.

Robert.

Mener De?

Lotte.

Forresten
Han viste sig som Mand af Verden.

Robert.

Naa!
— Og Jette?

Lotte.

Ja, saavidt jeg kan forstaae,
Har Verner gjort et varigt Indtryk paa
Min stakkels Søsters Hjerte. Hendes Rødme,
En vis Forlegenhed, hvis Træk sig maler
Paa hendes Ansigt, naar om ham jeg taler,
Er Tegn til, at hun kjender Elskovs Sødme,
Men at hun ogsaa føler til dens Qvaler.

Robert.

Paa Verner mærkede man Intet?

Lotte.

Nei.

Robert.

Men naar jeg nu forsikkrer Dem, at inden
Han kjendte Deres Søster, var han ei
At tæmme, ei at bringe nogen Vei.
Hvor kan jeg troe en pludselig Forsvinden
Af en saa stærk Passion, der hviilte paa
Et Ideal, han er saa nær at naae?
Hvad eller mener De, det kunde hændes,
At Deres Søster ikke svarer til
Hans Ideal? — Hun vinder ved at kjendes.
Hun er jo smuk, forstandig, englemild
At omgaaes —

Lotte.

Ja forsaavidt har De Ret.
Men — men ...

(Leende.)

Min Søster er Blondine: sæt,
Hans Phantasie har drømt om en Brunette?

Robert

(confunderet).

Hvad? — troer De? — Ja, det kan jo gjerne ligge
I noget Saadant; man har hørt det før.
Hm! var han altsaa kold imod Dem, tør
Og kjedelig —

Lotte.

Nei, nei! det var han ikke!
Fri, ugeneert, elskværdig, om De vil,
Opmærksom —

Robert.

Naa?

Lotte

(med et Smiil).

Der hører Mere til
Forelskelse, ja noget Andet kræves —
Det siger mig min Følelse, min Tact,
Skjøndt, at forklare det, er vel forgjæves.
Han var besindig, tog sig strengt iagt
For hvert et Ord, han sagde. Naar han smiilte,
Da var det ikke Kjærlighed, der hviilte
Paa Læberne og foran Talen iilte —
Ak nei, Hr. Robert! Ironien laae
I tætte Kruser omkring Munden.

Robert

(betænkelig).

Saa?

Lotte.

Han var ei fri for Spot, for en Maneer
At skjemte paa, man vist kun sjeldent seer
Hos Folk, der er forliebt' og sysselsatte
Med deres Hjerters dyrebare Skatte —
Kort, af hans Tales Frihed blev jeg vaer,
At han maaskee holdt Amor lidt for Nar,
Men at han selv er langtfra ikke fangen.

Robert

(ryster paa Hovedet).

Hm! Hm!

Lotte.

Iøvrigt har han os fortalt,
Brienne kommer snart, ja er her alt
Maaskee.

Robert.

For Pokkeren, det var jo galt!

Lotte.

O, vil De troe, han holder ham nok Stangen!
Han indgav os en ypperlig Idee:
At lade mig — jaja, De vil nok lee —
Agere for Brienne Søster Jette.

Robert.

Haha! Ja, det er godt — det er det Rette!

Lotte.

Jeg hører Nogen ... stille! — Skynd Dem, kom!
Derinde kan vi tale meer derom.

(De gaae ind tilvenstre.)

ANDEN SCENE

Lieutenant Brienne (føres ind af en Tjener).

Brienne.

Godt; hils din Frøken, at jeg venter her.

(Tjeneren gaaer ind til Oberstens, Brienne kaster sig træt paa en Stol.)

Det er de samme Værelser, de samme
Betydningsløse Smaating, som jeg seer.
Men Maleriet i den gamle Ramme
Er taget bort; et andet pranger der,
Et andet af uendelig Værdie.
Det lokker mig med hemmelig Magie,
Og vil paany med Velbehag beskues.
O, jeg var høist forblindet før! Jeg blues
Ved de forfængelige Tanker: Hun,
Saa smuk og saa elskværdig, skulde skjænke
En Ubekjendt sit Hjerte, skulde tænke
Saa dagligdags — ja naar jeg vidste kun ...
— — Hun hader ikke mig, men kun mit Navn;

Det er ei mig, hun ængstes for at ægte:
Saa vil jeg da mit gode Navn fornægte
Og løbe under fremmed Flag i Havn,
Min Ret med List imod min Ven forfægte.

(Tager den blaa Sløife frem.)

Ved Himlen, jeg er ingen Sværmer; dog,
Hvergang jeg seer paa denne Sløife, dette
Beskedne Pant, jeg fik af Henriette,
Jeg kunde smittes af det ømme Sprog,
Gud Amors Hof har gjort til Etiquette.
O, tys! jeg troer, jeg er ei rigtig klog!
En Trøst; en ualmindelig, er inde
For mig i denne Talisman: saa kort,
Saa lidt er jeg bekjendt med min Veninde,
At hver Erindring kunde dufte bort,
Hvis ikke Sløifen her forstod at binde
I Flugten det bedrageriske Minde.
Men hvis din Magt, min Talisman, er stor,
Kald fra min Ungdom Minderne tilbage,
Et Gjenskin af de lykkelige Dage,
Da disse Pigers første Blomsterflor
Aflokkede min Sjæl den første Klage.
— Hun kommer ... tys!

(Gaaer eftertænksom en Gang op og ned af Gulvet.)

Jeg hader høit den Skik
At tage Lægemidler ind i Draaber
Og ængstlig nippe til den bittre Drik.
Lad hende spotte med mig, at jeg haaber!
Langt heller Afslag i et enkelt Blik
End slig Lyksalighed, der langsomt kjøbes,
Mens Hjertet, under Omvei, tvungent røbes.

TREDIE SCENE

Lieutenant Brienne. Jette.

Brienne.

Jeg beder om Forladelse! Jeg har
Uleiliget min Frøken.

Jette.

O, jeg beder!
Herinde Tiden ved sin Byrde kjeder.
De viser Dem som Ven, idet De ta'er
Endeel af Byrden fra os.

Brienne.

Hvis jeg kunde
For al dens Tyngde Frøkenen befrie!

Jette.

Det blev for tung en Byrde.

Brienne.

Ingenlunde.
Kun, mens den tynger Dem, ved Sympathie
Den er mig tung. Der ligger Fryd deri,
At vide dem, vi elske, smertefrie.

Jette

(forlegen, afbrydende).

De glemmer at fortælle mig, min Herre,
Om De har talt med Deres Ven.

Brienne.

Desværre,
Jeg har ei truffet ham. En Conferens,
En Underhandling med vor Allierede
Har gjort mig lidt confüs. Ved den Audiens,
Jeg frygter, Sagerne blev kun forcerede.

Jette.

Hvad mener De? Med hvem har De da talt?

Brienne.

Med Amor.

Jette

(leer).

Ah!

Brienne.

Igrunden er det galt —
Nu er det skeet — han loved' vel at skikke
En hurtig, virksom Hjælp —

Jette.

Jeg fatter ikke ...

Brienne.

Min bedste Frøken! Amors Alliance
Har gjort, jeg selv behøver Assistance.
Det er bekjendt, naar store Potentater
Skal hjælpe paa de svage, mindre Stater,
Da bliver Det, man kalder Garantie,
Forinden ret man veed det — Slaveri.
Kanskee min Iver mig for vidt har ledet:
For Deres Vel, min Frøken, har jeg bedet
Saa inderligt til Guden og saa tidt,
At jeg ei meer kan skjelne det fra mit;
Paa Deres Valg beroer min egen Lykke.

Jette

(forvirret).

Min Herre!

Brienne.

Tilgiv mig, hvis jeg kun lidt
Forstaaer mit Hjertes Mening at besmykke.
Jeg hader Omsvøb. Dog — af Politik

Jeg skulde søge, langsomt at forraade
Ved Suk min Lidenskab, ved stjaalne Blik,
Indtil De gjættede mit Hjertes Gaade;
Men — Tiden flygter; ak, med hvert Minut
Min Kjærlighed mig synes meer forskudt.
Jeg dependerer blot af Deres — Naade.

Jette

(med nedslagne Øine).

Har De betænkt, at Den, De taler til,
Idag for første Gang har havt den Ære
At see Dem? at, hvis Kjærlighed skal være
Meer end et flygtigt, ubesindigt Spil
Med Ord, den kræver Tid for ret at prøves —?

Brienne.

Min bedste Frøken! kun et Blik behøves
Blandt gode Mennesker; et enkelt Ord
Er mere stærkt og virksomt, end De troer.
Det er ei Slethed blot, Naturen tegner
Med Cains-Mærket: Dyd og Skjønhed blev
Udstyret med et kraftigt Adelsbrev,
Der om de fødte Rettigheder hegner.
Hvis min Begjæring synes Dem for kjæk,
Jeg beder Dem betænke, jeg har bygget
Paa hine ubedragelige Træk,
Hvormed Naturens Mildhed Dem har smykket.

Jette.

De veed jo, at Brienne, Deres Ven,
Har Løfte paa min Haand.

Brienne.

Jeg veed det; men —

(Smilende.)

Jeg troer, jeg enes sagtens med min Ven.

Jette.

Men hvis min Fader nægter Dem sit Ja?

Brienne.

Men, hvis nu ikke, tør jeg haabe da?

Jette.

Tael ikke saa? De kjender ei min Fader.

Brienne

(griber hendes Haand).

O, svar mig derpaa! Hvis nu han tillader —

Jette.

Forskaan mig! De har Synd deraf — o tys!
Jeg hører Nogen! — Gud, det er min Fa'er!
Jeg er ulykkelig, hvis han faaer Nys ...

Brienne

(afsides).

For Pokker, Obersten! — O gid han var ...

(Høit.)

Han kommer ind til os?

Jette.

Det gjør han vist.

Brienne.

Men det er slemt; saa mærker han vor List.
Det er vel klogest, at jeg retirerer.

Jette.

Men siig, hvorhen?

Brienne.

Et Skjulested —

Jette.

Ja hvor?
Hr. Roberts Kabinet er tomt, jeg troer.

(Seer ad.)

Brienne.

Men hvis Hr. Robert kommer, jeg risquerer —

Jette.

Ih nu, De kjender ham.

Brienne.

Ja, det er sandt!
— Men hvem er det, der taler med iblandt?

(Lytter.)

Det er min Ven!

Jette.

Min Brudgom, som vi vente?

Brienne.

Ja, det er ham! — Jeg syntes nok, jeg kjendte
Hans Røst.

Jette.

Min Gud!

Brienne.

Han maa ei see Dem nu —
De siger, De er syg — De maa partout —

Jette

(ængstlig).

Naar blot jeg turde det!

Brienne.

I Deres Søster
Han finder, haaber jeg, en kjærlig Trøster.

Jette.

O, disse mange Omsvøb høit jeg hader!

Brienne.

Men tro mig, der er intet Ondt deri.
— Og ikke sandt, naar Faren er forbi,

Og Krigen endes med, at Deres Fader
Betragter mig som Datterens Gemal —

Jette

(tøvende).

Saa kan De bygge paa, jeg er neutral.

(Gaaer ind tilvenstre. Brienne gaaer ind i Roberts Kabinet tilhøire, og sees af og til ved Døren.)

FJERDE SCENE

Obersten. Verner (i Husar-Uniform).

Obersten

(nøder Verner at gaae først ind).

Ei, kjære Ven! blot ingen Komplimenter!
Vi Landmænd er et Folk af simpelt Slags.
— Vil De nu vente her, imens jeg henter
Min Datter —

Verner.

Med Fornøielse jeg venter.

Obersten.

Jeg tænker ellers, at hun kommer strax.
Saa kan vi heller begge blive her,
Og kjøles af og trække Luft.

Verner.

Jeg er
Til Deres Tjeneste.

(Afsides.)

Ja han har Ret;
Den Kunst at trække Veiret, er ei let.

Obersten.

Naa, siig nu selv, Hr. Lieutenant, var det ikke

En sand Geniestreg, at jeg gik til Dem?
Hvad kan det hjælpe, tænkte jeg, at skikke
Paany en tosset Tjener til hans Hjem.
Nei, du skal hente ham. Vi Militaire,
Vi griber an i Flanken.

Verner.

Paa min Ære,
Hr. Oberst, Deres Angrebsplan var god.
Oprigtig talt, jeg tøvede just ikke,
Men —

Obersten.

Siig kun ligefrem, De mangled Mod.
Hvad, har jeg gjættet det?

Verner

(afsides).

Til Punkt og Prikke.

(Høit.)

Jeg ængstes ikke for et yndigt Smiil;
Jeg tør ei heller paastaae, at jeg skjælver
For Blikket, varmt af den vestalske Ild,
Som Øiets Laag betrygger, mens det hvælver
Sin Kuppel halvt derover — men jeg veed
Ei ret endnu, om jeg bestemt tør bygge
Paa dette Held, paa en saa sjelden Lykke.

Obersten.

Ih, hvorfor ikke, Kjære?

Verner.

Bliv ei vred,
Jeg er kanskee for ligefrem; men sæt,
At jeg var ei den Brudgom, som De venter,
Jeg frygter for, det kunde hændes let,
At jeg fik Afsked uden Complimenter.

Obersten.

Ih hvad, bevar's!

(Afsides.)

Hvad gaaer der af Krabaten?

Verner.

Her er en venlig Overeenskomst truffet.
Men sæt, Hr. Oberst, at De fandt Dem skuffet —

Obersten.

Ei Kjære, rør ei meer ved denne Byld!

Verner.

Den Tanke ængster mig; De veed, Soldaten
Vil agtes, elskes for sin egen Skyld.

Obersten.

Og det vil skee. Vel er det sandt, jeg ærer
Det Løfte, jeg har givet Deres Fa'er;
Men, at jeg andre, større Pligter har
Imod mit Barn, Samvittigheden lærer.

Verner.

Og hvis jeg altsaa ei var Den, jeg er,
Og kunde Deres Datters Hjerte vinde,
Tør jeg da bygge paa mit eget Værd
Og haabe, at De gav mig Deres Minde?

Obersten.

Javist — Javist!

Verner.

Naar jeg tør troe derpaa,
Jeg skal med større Lyst til Maalet gaae.

Obersten.

Ens Datters Vel er ingen Børneleg.

Verner

(afsides).

Men Den, der ikke troer ham, det er jeg!

Obersten

(afsides, betænkelig).

Gud veed, hvorfra han faaer de sære Griller!

FEMTE SCENE

De Forrige. Robert (fra Hoveddøren).

Robert.

Hr. Obersten —

(Bliver forbauset Verner vaer.)

Nu har jeg seet saa galt!
Endog for Obersten Krabaten spiller
Comedie!

Obersten.

De her?

(Afsides.)

Det var fatalt!
Ved hans Nærværelse fordærves Alt.

Verner

(afsides).

Nu gjælder det!

(Høit.)

Med hvem har jeg den Ære —

Obersten

(forestillende dem for hinanden).

Hr. Robert, Informator hos de Smaae —
Den Herre dér er Hr. Brienne.

Robert
(betonende).
Naa!

Obersten.
Min Datters Brudgom, som De veed —

Robert.
Ja saa!

Obersten
(afsides).
Han maa herfra!

Verner.
Det er mig kjært at lære
En Mand at kjende, af hvis Lærdom —

Robert.
Aa!

Verner.
— Og af hvis brave Charakteer jeg haaber
Den Hjælp, jeg trænger til.
(Afsides.)
Han staaer og maaber.

Obersten
(afsides).
Jeg veed, han var istand til at formere
Den unge Herres Griller og raillere —

Verner
(afsides).
Det lader til, Discoursen gaaer istaa.

Obersten.
Aa, lille Robert, siig mig —

Robert.

Hvad behager?

Obersten.

De staaer nok nu paa Nippet til at gaae?

Robert.

Jeg bliver.

Obersten.

Saa?

(Forlegen.)

Hr. Lieutenant, jeg beklager ...

(Til Robert.)

Er mine Pigebørn derinde?

Robert.

Ja,

Jeg troer det.

Obersten

(til Verner).

Jeg maa netop nu herfra.

Verner.

Geneer Dem ikke!

Robert.

Jeg kan følge med

Hr. Officeren, sige ham Beskeed —

Jeg troer, han trænger til en Cicerone.

Obersten.

Nei Tak!

(Afsides.)

Jeg mærker Spodskhed i hans Tone.

(Høit.)

Det er just Dem, Hr. Ven, jeg trænger til.

— Gaae De kun ind, Hr. Lieutenant; De vil finde

Ved deres Sytøi mine Børn derinde.
Jeg kommer paa Minuten.

Verner.

Jeg skal træde
Derind alene —?

Obersten.

Ja, ifald De vil.
Vær De kun ugeneret —

Verner.

O, med Glæde!
(Gaaer ind tilvenstre.)

Robert.

Det undrer mig, Hr. Oberst, at De lader
Den unge Herre gaae alene.

Obersten
(fortrædelig).

Ei!
Han er da stor nok til at finde Vei.

Robert.

Det er ei heller derfor — men som Fader
Man pleier gjerne følge med og tale —

Obersten.

Ja, seer De, Kjære, Tingen har en Hale.
Jeg ængstes for den første Entrevü.
Min Datter, veed De jo, er grumme bly;
Naar jeg er hos, er hun det meget mere.
— Nei, veed De hvad, lad Sagen gaae sin Gang!
Ved min Nærværelse jeg maa genere
De unge Folk; De veed, jeg hader Tvang.

Robert
(afsides).

Aa ja — med Maade.

Obersten.

Og fra nu af, Herre,
Jeg endeligt maa bede Dem som Ven,
At holde Dem fra Sagen heelt, om end
De troer at burde dadle. Vi forværre
Den bedste Sag ved misforstaaet Iver.

Robert.

Ja, De kan troe mig, helst derfra jeg bliver.
— Om denne hersens Lieutenant er forresten
Min Dom kanskee partisk.

Obersten.

Jeg troer det næsten.

Robert.

Hvorledes synes De da om ham?

Obersten.

Aa,
Det er et prægtigt Menneske! Jeg kjender
Blandt unge Militaire meget faa,
Der er saa sindige, solide —

Robert
(spodsk).

Saa?

Obersten.

Og Officeer med Liv og Sjæl. Han brænder
Af Lyst, af ædel Iver for Militsen.

Robert.

Nei, seer man!

Obersten.
Og er stærk i Exercitsen!

Robert.
Men tør jeg spørge Dem, hvordan De fandt
Hans Sindelag mod Deres Datter?

Obersten.
Kjære!
Han er forliebt i hende.

Robert.
Er det sandt?

Obersten
(med Eftertryk).
Forliebt —

Robert.
Ja, det kan meget gjerne være.

Obersten.
Forstaaer De mig? han er forliebt, jeg siger.

Robert.
Det er jo ei nødvendigt, at De skriger.
Jeg finder det saa rimeligt.

Obersten.
Han bliver
Som henrykt, naar jeg taler om min Datter.
De leer? Kanskee De troer, jeg overdriver.

Robert.
Nei, det veed Gud jeg ikke gjør. Jeg fatter,
At han er ung, og hun er smuk. Man er
Med disse Qvaliteter let genegen
Til at forliebe sig, det veed Enhver.
Men pas dog paa, hvad Enden bli'er paa Legen.

Obersten.

Hvad Enden bli'er? For den vil jeg cavere.

Robert.

Vil De? Ja saa!

(Afsides.)

Det er dog meget mere,
End jeg i hans Sted vilde gjort.

(Højt.)

Aa jo!
Paagrund af det, De nylig har berettet,
Jeg vil og bør jo helst det Bedste troe.

(Vil gaae ind i sit Kabinet, hvor Brienne lidt forhen har ladet sig see, og nu trykker Døren til.)

Obersten.

Hvad vil De der?

Robert.

Ih, slaae mig lidt til Ro.

Obersten

(afsides).

Jeg troer ham ikke ret; jeg var tilfreds,
Jeg kunde følge hen med ham etsteds.

(Robert vil igjen gaae ind i Kabinettet, men Obersten holder paa ham.)

Hvad har De for en Hast?

Robert.

Ja, jeg formoder,
De vil mig Ingenting.

Obersten.

Jovist, Hr. Ven!
Der skal saa meget kjøbes ind igjen,
Som Landkort til de Smaae og Bøger, Noder
Til mine Døttre. — Hvis De nu vil gaae,

Jeg har et langt Register ovenpaa,
Som jeg skal gi'e Dem med.

Robert.

Det kan jeg gjerne.

(Afsides.)

Jeg troer min Sjæl, at Obersten vil fjerne
Mig fra Familien — jo, han har Tid!

Obersten.

De er saa tankefuld. Vor Smule Strid
Om denne Lieutenant bør dog aldrig sætte
Blandt ellers gode Venner Tvist og Splid.

Robert.

Hvor vil De hen!

Obersten.

Jaja — jeg kan nok gjætte:
»Partiet, tænkte De, gaaer overstyr.«

Robert.

Ih nei!

Obersten.

Men jeg — jeg holder paa min Fyr,
Min lille Lieutenant. Sikken Karl! forstandig,
Beleven, fuld af Ild og smuk og mandig!

Robert.

Ja, det er godt nok; men ...

Obersten.

Med Deres Men!
Det hjælper Dem til Ingenting, Hr. Ven!
Min Jette ta'er ham — skal vi slaae tilveds?
Sex Flasker Rhinskviin —

Robert.

Top! Jeg er tilfreds!
Hvis Deres Datter vælger Hr. Brienne,
Saa har jeg tabt —

Obersten.

Naturligviis.

Robert.

Hvis ikke —

Obersten.

Det er umuligt! Jeg maa bedre kjende
Mit Barn —

Robert

(vedblivende).

Hvis ikke —

Obersten.

Skal min Rhinskviin ligge
Parat til Dem, forstaaer sig. Men, min Kjære,
De seer for lutter Træer ingen Skov.
Det er umuligt!

Robert.

Det kan gjerne være.
Det vil jo Tiden vise.

Obersten

(afsides).

Paa min Ære,
Den stakkels Mand er ordentlig lidt flau.
Han veed, han taber.

(Høit.)

Kom nu med, Fa'er min!

(Drillende.)

Jeg tænker, vi kan godt iaften feire
Mit Barns Forlovelse med — Deres Viin.

Robert

(lidt ærgerlig).

De er saa bandsat sikker paa at seire;
Om jeg nu vandt?

Obersten

(trækkende af med ham).

Nei, det har ingen Nød!

(De gaae ud af Hovedderen.)

SJETTE SCENE

Brienne

(træder forsigtigt ud af Kabinettet).

Saa, det var altsaa Robert! Naa, Guds Død!
Hvor han er huul! — Og Verner, hvor han spilled'
Med Anstand Militair. Naar Lotte blot
Kan spille Jettes Rolle halvt saa godt,
Har Verner for sig selv en Snare stillet.
Dog haaber jeg, at denne Sag vil vendes
Til hans og min Tilfredshed, før den endes.
— Man kommer ... nei! — Ifald jeg kunde, førend
Jeg træffes, slippe bort fra dette Sted,
Jeg vilde, troer jeg, være tjent dermed.

(Lytter.)

Der har vi det! Nu er der En ved Døren!

(Gaaer igjen ind i Roberts Værelse.)

SYVENDE SCENE

Lotte og Verner (komme ud fra Værelserne tilvenstre).

Verner.

Min bedste Frøken! lad mig ikke gaae,

Forinden Deres Læber har besvaret
Det Spørgsmaal, som min Lykke hviler paa.

Lotte.

De spøger! Var jeg end saa slet bevaret
Mod Amors Smigrerier, kræver dog
En gammel Vedtægt, at man ikke lader,
Som om man strax begreb det slemme Sprog.

Verner.

Mit Sprog retfærdiggjøres —

Lotte.

Ved min Fader,
Hans Bud, jeg veed det.

Verner
(afsides).

Gid det var saa vel!

Lotte.

Men ingen Faders Villie kan betrygge
Blot ved et Ord en elsket Datters Lykke.
Maaskee det er et meget ringe Held,
Min Haand kan byde Dem; men det er mit,
Det er det eneste, jeg raader over.
Tilgiv mig da, ifald jeg tøver lidt,
Betænker mig en Smule ved et Skridt,
Hvorved jeg vover Alt —

Verner.

Nei, Intet vover.

Lotte.

Hvorved jeg Intet vover? Nu velan!
Jeg troer Dem: jeg for min Part vover Lidet,
Idet jeg fatter Tillid til en Mand,

Der vækker Tiltro ved sit Navn, sin Stand.
Men D e, min Herre!

Verner.

Jeg?

Lotte.

Ja, hvem kan vid'et?

Verner.

Jeg veed, De er saa god som smuk.

Lotte.

Saa god?
Men, om nu Det, som De ved »Godt« forstod,
Var bygget paa en lidt bizarr' Idee?

Verner.

De frygter —?

Lotte.

See, jeg tænker mig det Gode
I Lighed med en Klædning, der maaskee
Kan være varm og stærk, men — ei paa Mode;
Og saa behager den mig ikke. Men,
Lad være, at den er modern: hvis den
Er hist for viid, et andetsteds for snæver,
Saa mangler den det Vigtigste, man kræver,
Saa passer den mig ikke. — Ja, De leer!
De veed ei, hvad jeg sigter til, jeg seer.
Dog er det ligefrem. De kjender ikke
Den Brud, man har bestemt Dem. Rygtet blot,
Hvis tusind Tunger altfor let bestikke,
Fortæller, som De siger, meget Godt
Saavel om mig som om min yngre Søster.
Ifald De efter Rygtet gaaer, da maa
Min Søster jo den samme Andeel faae
I Deres Gunst, som jeg.

Verner.

O nei! jeg trøster
Mig til — jeg veed ...

Lotte
(afbrydende ham).

At vi er' begge gode.
Men sæt, min Søster er lidt meer paa Mode,
Sæt, at hun passer bedre, mere svarer
Til Deres Ideal — min Gud! jeg seer
I denne Mulighed en Sværm af Farer!
En Kilde til Fortred, ifald det skeer.

Verner.

Nei! — Skjøndt jeg ikke kjender Frøken Lotte,
Jeg føler, at jeg ei kan blive Meer
End Ven for hende, kjærlig Broder — men
Mit Hjerte hører Dem til.

Lotte.

Af en Ven
En Elsker bli'er.

Verner.

O, det er let at spotte,
Naar Læben, der raillerer, er saa smuk,
At Spottens Gjengjæld qvæles i et Suk.
Men tro mig, jeg har intet Valg: den blinde,
Forfærdelige Gud med Piil og Bue
Har længe, før jeg saae Dem, tændt den Lue,
Der brænder i mit Bryst for Dem. At vinde
I Kamp med Gudens Almagt, overgik
Min svage Kraft. Det Billede, han malte
For min beruste Sjæl, det skjælmske Blik,
Den Gratie, det friske Liv, der talte
Fra Billedet — det har jeg henrykt fundet

I Dem igjen — det har for evigt bundet
Min Sjæl til Dem, mit ...

Lotte.

O, min Herre, tie!
Jeg frygter for, at Deres Phantasie
Har malet Dem et Billede, hvori
Kun Deres Artighed har kunnet finde
Et Par af mine Træk. En dygtig Maler
Er Amor ei: han maler jo iblinde.

Verner.

Nei, det er Uret, Frøken, at De taler
Et saadant Sprog —

Lotte.

Desuden, har da ei
Min Herres Phantasie fortalt Dem Noget
Om Søster Lotte?

Verner.

Jeg maa tilstaae: nei!

Lotte.

Slet Intet?

Verner.

Nei!

Lotte.

De vil ei ud med Sproget.

Verner.

Men jeg forsikkrer Dem —

Lotte.

Det var da sært!
Maaskee De troer det ikke Møien værdt,
At spilde Deres Drømme-Phantasier
Paa meer end Een — paa den bestemte Brud.

Verner.

Ak nei! jeg holder det ei længer ud!
Og De har Synd af Deres Drillerier,
Hvis Grund jeg fatter ei.

Lotte.

Oprigtig talt,
Jeg frygter, at min Søster bli'er mig farlig.
Jeg nægter ei, jeg har med Flid forhalt
Mit Svar, og troet at burde handle varlig.
Man har bestemt Dem for mig; jeg er ældst;
Men skal jeg være ærlig, saae jeg helst,
At andre Grunde leded' Deres Valg,
End disse, der er gode nok, men næsten
See ud som Conditioner ved et Salg.
Tael med min Søster først og vælg! — Forresten,
Hvis Alting føier sig —

(Med noget Eftertryk.)

Hvis Fader giver
Sit Minde —

Verner.

O, det tænker jeg at faae!

(Fattende sig.)

Det har jeg alt!

Lotte

(afsides).

Det kommer an derpaa.

(Høit.)

— Saa vil nok Tiden lære, hvo der bliver
Ved Deres Valg den lykkelige Brud.
Saa meget seer jeg, at kun Een kan vinde:
Men om den skjælmske Gud, der gaaer iblinde,
Hvad eller om min Faders strenge Bud

Idag en ydmyg Brudekrands skal binde,
See, derpaa venter Deres Tjenerinde!

(Neier og gaaer ind.)

OTTENDE SCENE

Verner

(alene).

Der gaaer hun bort! Fordømt! hvad veed jeg nu?
Man skulde næsten troe, hun var jaloux
Paa Søsteren! Saameget destobedre!
— Hun appellerer til sin Fader? Vel!
Han skal ei staae i Veien for mit Held!
— O, et saa yndigt Barn! — Nei, det maa gaae,
Hvordan det vil, jeg skal mit Ønske naae,
Til Trods for ham og for al Verdens Fædre!
— Der kommer Obersten — nu maa der smeddes,
Før Jernet bliver koldt.

NIENDE SCENE

Verner. Obersten (fra Hoveddøren).

Obersten.

See der, Hr. Ven,
Der har De mig. Naa, siig mig nu, hvorledes —
Hvordan —

Verner.

Hvordan?

Obersten.

Hvordan gik Tiden hen
Hos mine Børn?

Verner.

Jeg beder, høist behageligt.
Jeg traf kun Deres ældste Datter.

Obersten

(beklagende).

Aa!

(Afsides.)

De var alene; det var godt.

(Høit.)

Og saa?

Verner.

Ifald jeg virkelig tør bygge paa
Det Haab, der smigrer mig — et ubedrageligt,
Hvad Deres Datters Tanker angaaer —

Obersten

(spændt).

Naa?

Verner.

Saa er min Skjebne afgjort.

Obersten.

Saa De mener —?
Fortæl dog!

Verner.

Deres Datter overlader
Til Dem, Hr. Oberst, til den bedste Fader,
Det endelige Ja. Hvis De forener —

Obersten

(udbrydende).

Ja, det veed Gud jeg gjør. Hvad? sa'e hun det?
Min egen Jette? Saa jeg hørte ret,
Til mig hun overgiver Sagen?

Verner.

Ja.

Obersten.

Ih, det var smukt af hende!

(Gnider Hænderne fornøiet.)

Hahaha!

Saa gaaer jo Alting efter Ønske. — Hør,
Vi lade hende kalde.

(Ringer; en Tjener kommer.)

Siig til Jette,

Vi vente hende her.

(Tjeneren gaaer ind tilvenstre.)

See, det kan sætte
En Mand i et fortræffeligt Humeur!

TIENDE SCENE

De Forrige. Robert (fra Hoveddøren).

Robert.

Tillad mig ...!

Obersten

(oprømt).

Naa, min Fa'er, hvor er det fat?
Hvad søger De?

Robert.

Aa, jeg har glemt min Hat.

Obersten.

Naa, vær saa god!

(Afsides.)

Jeg maa dog først fortælle —
Jeg kan ei bare mig —

(Tager Robert tilside.)

Nu kan jeg melde
Min lærde Ven, at De har tabt.

Robert.

Har tabt?

Obersten.

Min Jette har sagt Ja.

Robert.

Sagt Ja? Til denne?

(Peger paa Verner.)

Obersten.

Javist.

Robert

(maliciøs).

Hvad var det nu, han hed?

Obersten

(forundret).

Brienne.

Robert.

Naa saadan!

(Afsides.)

Er nu Verner ikke skabt
Med Hestelykke næsten?

Obersten.

Apropos,
De maa gaae hen og gratulere Manden.

Robert

(til Verner).

Jeg gratulerer!

Verner.

Tak!

Obersten
(afsides).
Haha! De To,
De kommer op at nappes med hinanden;
Det seer jeg alt.
(Robert vil igjen gaae ind i sit Kabinet.)
Har De nu travlt igjen?

Robert.
Min Hat —

Obersten.
Aa hvad! Nei bliv De kun, Hr. Ven,
Og snak med Herren. Hatten skal jeg hente.

Robert.
Nei, Gud bevares —

Obersten.
Ih Passiar!

Verner.
Tillad,
Maa jeg kanskee?

Obersten.
Ih nei!

Robert.
Det kan jo vente.

(De gaae alle Tre hen til Roberts Kabinet og lukke Døren op; Brienne træder ud. Almindelig Forundring.)

ELLEVTE SCENE

De Forrige. Lieutenant Brienne.

Brienne.
Jeg haaber, at man har mig undskyldt.

Obersten.

Hvad?
Hvor kommer De fra her?

Verner
(afsides, forbauset).

Brienne! Naa!

Brienne.

Jeg kommer for at hilse paa min Ven,
Hr. Robert. Deres Tjener bad mig gaae
Herind saalænge, til han kom igjen.

Obersten
(til Robert).

Værs'god, Hr. Robert! Det er en af Deres.

Robert.

Af mine? Hvem?

Brienne
(iler hen mod ham og trykker ham til sig).

Der er han jo, min brave,
Min lærde Ven, hvis Dygtighed, hvis Gave
I Underviisningsfaget —

Robert
(søger lempeligt at komme løs).

De skal have
Saa mange Tak — men turde jeg beæres
Med Deres Navn ...?

Brienne.

Mit Navn? Du store Gud!
Mit Navn? Seer jeg da saa forandret ud?
(Lader, som han nu først opdager Verner.)
Men, ta'er jeg Feil? Min Stuekammerat!

Verner
(forvirret).
Du her? Hvad skaffer os den Lykke, at ...

Brienne.
Naa, Gudskeelov, jeg seer, at du mig kjender.

Obersten
(til Verner).
De kjender ham?

Verner.
Javist, vi ere Venner.
(Afsides.)
O, gid han blot var langt fra Kjøbenhavn!

Obersten.
Hvad hedder han?

Verner
(confüs).
Han der?

Obersten.
Javist.

Verner.
Hans Navn?

Brienne.
Mit Navn er Henning Verner.

Obersten. Robert. Verner
(de to sidste afsides med Forbauselse).
Verner?

Brienne.
Ja.

Obersten.
En Søn af Martin Verner?

Brienne.

Jo.

Obersten.

Min Kjære,
Saa kjender jeg jo Deres Hr. Papa!

Verner

(afsides).

Men er han gal? Hvad kan hans Hensigt være?

Robert

(seer stivt paa Brienne).

Saa De er virkeligt ...?

Brienne

(afsides til Robert).

Siig Ja!

Robert

(afsides).

Aha!
Nu fatter jeg!

(Høit.)

Det var ei langt derfra,
At jeg aldeles ikke havde kjendt
Hr. Verner, saa forandret seer han ud.

(Med Hentydning.)

Man pleier heller ikke som Student
At gaae med Knevelsbart.

Brienne

(afsides).

Fordømt!

Obersten.

Ih Gud!
De er Student?

Brienne.

Javist; men deels min Lyst,
Og deels min Vens Exempel har bevæget
Mig til at følge tidligt Ærens Røst.
Nu er jeg Officeer.

Obersten.

Ih, det var Meget!
Ved hvilket Regiment?

Brienne.

Jeg er Husar.

Verner

(afsides).

Det aner mig, han holder os for Nar.

Obersten.

Det kan jeg lide! Altsaa Militair,
Og ved Husarerne — det er det rigtige,
Det er det ægte —

Robert

(afsides til Verner).

Hvem troer De, han er?

Verner

(afsides til Robert).

Tie bare! Vi maae være høist forsigtige.

Obersten.

Men — hvad jeg vilde sagt — De veed da ...?

Brienne.

Nei!

Obersten.

At Hr. Brienne, Deres Ven, er blevet
Idag forlovet med min Datter —

Brienne.

Ei,
Saa har den Skalk saa stille gaaet og drevet
Og ikke sagt et Ord — jo, det er kjønt!

Obersten
(munter).

De kan betale ham med samme Mønt!

Brienne.

Det er tildeels min Hensigt. Denne Dags
Begivenhed, de rige Straaler, Lykken
Udbreder her, forunder mig i Skyggen
Uventet Tillid til min egen Sags
Forvirrede Natur.

Obersten.

Hr. Ven, De mener?

Brienne.

Hr. Oberst! denne skjønne Dag forener
Min vakkre Ven med Deres Datter. Men —
Gud veed, jeg under hjertelig min Ven
Det Held, han frem for Alle har fortjent,
Og dog ...

(Standser.)

Verner
(afsides).

Han vil dog ei ...! — Hvor han mig piner!

Brienne
(afsides, med Hentydning til Verner).

Den stakkels Djævel! han gjør sure Miner.

Obersten
(utaalmodig).

Og dog? — Endnu er jeg kun lidt bekjendt
Med, hvad De sigter til.

Brienne.

Og dog kreperer
Den Tanke mig, at han ved Maalet staaer,
Som jeg maaskee — hvem veed det — aldrig naaer.
Mens han med Seierspalmer triumpherer,
Som Gudernes fast mageløse Gunst
Har spillet ham i Haanden, jeg risquerer,
At Det, jeg bygger paa, gaaer op i Dunst.

Obersten
(afsides).

Gud veed, hvor han vil hen!

Verner
(afsides).

Det er forbi!

Robert
(afsides til Verner).

Hans Tale klinger halvt som Ironie.

Brienne
(vedblivende).

Mens Deres ene faure Datter spaaer
Min Ven den Lykke, Qvinden skjænker Manden,
Mit Ønske frygtsomt ved hans Side staaer —

Verner
(afsides).

Nu kommer det! Af Skam jeg snart forgaaer!

Brienne.

— Og vender sig med Haab mod Deres anden,
Ei mindre faure Datter.

Obersten. Verner. Robert.

Hvad? Hvorledes?

Brienne.

Og venter kun paa Oberstens Erklæring.

Obersten.

Men, kjære, bedste Ven ...

Brienne.

Ifald De vredes
Ved min maaskee for dristige Begjæring ...

Obersten.

Ih, hvorfor det? De er en vakker Mand,
Kan avancere videre med Tiden,
Og jeg og Deres Fader kan jo siden
Betænke Deres Tarv. Men bør og kan —
Siig selv, hvor kan jeg give Dem mit Minde?
De bør dog først min Datters Hjerte vinde.

Brienne.

Hr. Oberst, Deres egen Datter har
Voldgivet hele Sagen til sin Fader.

Obersten.

Har Pigebarnet? Kjære, De tillader,
Jeg tvivler paa, hun kjender Dem.

Brienne.

Jeg var
Saa kraftigt anbefalet af en Anden —

Obersten
(forundret).

Af hvem?

Brienne.

Af Robert.

Robert.

Hvem? af mig?

Brienne.

Javist.

Obersten.

Hvad hører jeg? Hr. Robert, De var Manden ...

Brienne.

Tilgiv ham hans venskabelige List!
Tilgiv ham, hvis, partisk maaskee, hans Iver
Ham lidt for langt af pure Venskab driver.
Gud veed, han mener det saa godt!

Obersten.

Den Strik!

Robert.

Men hør mig bare —

Obersten.

Om et Øieblik!
— Og altsaa De, Hr. Verner —

Verner
(glemmende sig).

Jeg?

Obersten.

Jeg be'er!
Jeg talte til Hr. Verner.

Verner.

Ah!

Obersten
(til Brienne).
De troer,
Min Datter ynder Dem, saavidt jeg seer.

Brienne.
Har jeg fortolket rigtig hendes Ord,
Da veed jeg det.

Obersten.
Jaja! naar hun har Lyst —
Partiet er jo passende og godt.
Hør veed De hvad! jeg hører hendes Røst;
Hun kommer ind til os. Tillad mig blot,
At allerførst jeg bringer Deres Vens
Affairer paa det Rene. Siden, Kjære,
Erholder Deres Frieri Audiens.

TOLVTE SCENE

De Forrige. Jette. Lotte (træde ind fra Værelserne tilvenstre).

Obersten.
Naa, kommer I engang!
(Forestillende Brienne for dem.)
Jeg har den Ære
At forestille Jer en Cavalleer,
Hr. Verner, Søn af en af mine Venner.
Han er for nylig bleven Officeer.

Jette
(ængstelig, afsides til Lotte).
Han er forraadt!

Lotte
(afsides).
Fat Mod!

Obersten.

Jeg troer, I kjender
Den unge Herre, hvad?

Lotte.

Jeg synes næsten.

Obersten.

Du synes? Naa! — Og Jette?

Lotte

(tager Ordet).

Jette har,
Saavidt jeg veed ...

Obersten.

Ja, du kan spare Resten.
Du kan behøve siden dine Svar,
Naar din Tour kommer. — Altsaa, lille Jette,
Jeg hører, du har valgt —

Jette.

Ak, kjære Fa'er!

Obersten.

Det er mig kjært, mit Barn! Dit Valg var frit.
Jeg har ei tvunget dig, Gud være lovet!
Dit eget Hjerte samt dit sunde Hoved
Har viist dig Veien, hvad der var til dit
Og til vor Alles Bedste. — Nu, velan!
Da tvende vakkre Mænd af god Familie
Har vundet eders Hjerter, bør og kan
Jeg ikke sætte mig mod eders Villie.

(Til Jette.)

Hvis det er sandt, hvorpaa han sig beraaber,
Den unge Mand, der venter paa dit Ja,

At du har henviist ham til mig — saa haaber
Din Fa'er, du tilstaaer det.

Jette

(med nedslagne Øine).

Jeg har, Papa!

Obersten

(glad, afsides til Robert).

Der kan De høre selv!

Robert.

Jaja, giv Tid!

Obersten

(til Lotte).

Og du, din lille Strik! — nu, kom kun hid!
Jeg mener det jo godt med dig — du følger
Exemplet, Jette giver dig?

Lotte.

Aa jo!

Og paa en Maade.

Obersten.

Paa en Maade? Oh,
Det hjælper dig til Intet, at du dølger.
Vi veed, du overgiver Alting til
Din Fa'ers Beslutning som en lydig Datter —
Det vil du jo?

Lotte

(kysser hans Haand).

Ja, kjære Fa'er, jeg vil!

Obersten.

Og deri gjør du Ret, mit Barn! Du skatter
Din Faders gode Villie, hans Lyst,
At sørge for dit Vel. Desværre hændes

Det tidtnok, at Forældres Raad og Røst
I vore Dage sjeldent kun erkjendes.

Lotte
(afsides til Jette).

Forstaaer du Fa'er?

Jette
(afsides).

Ak nei!

Obersten
(afsides til Robert).

Det skader ikke,
Man giver Børn en Stump Moral.

Robert.

Javist.

Obersten.

Og præker mod de nye, moderne Skikke.
Det kan de altid have godt af; ikke?

Robert.

Ja, Gud!

Obersten.

Nu mener jeg, man kan tilsidst
Med nogle hjertelige Ord til begge
Lidt meer Høitideligt i Acten lægge.
Hvad mener De?

Robert.

Gjør det, Hr. Oberst!

Obersten
(høit, rømmende sig).

Hm!
Idet jeg giver Eder hen til dem,

Hvis Pligt det er, med Eder, Børn, at dele
Fryd og Bekymringer, og i det Hele
Erstatte Jer det faderlige Hjem,
Det høit mig glæder, Børn, at I har nyttet
Mit Raad og Jer for Tidens Slethed hyttet.
Det Baand, jeg nu høitideligt vil binde,
Skal altid, haaber jeg, i Styrke vinde.
— Saa kom, min Jette, ræk din Haand til Den,
Der er fra nu din Leder og din Ven.

(Tager Jettes Haand og vil forene den med Verners.)

Jette

(bestyrtet).

Hvorledes, kjære Fa'er —

Obersten.

Hvad nu?

Verner.

Tillad,
Hr. Oberst, De ta'er Feil.

Obersten.

Ta'er Feil? Hvormed?

Verner

(pegende paa Lotte).

Min Brud staaer der, Hr. Oberst!

Obersten.

Lotte? hvad?
Nei, det er Dem, der tager Feil.

Verner.

Jeg veed,
At Den, jeg selv har valgt mig, maa jeg kjende.
Den anden Dame har jeg aldrig seet.

Obersten.

Ih, hvad er det? De har jo talt med hende;
Alt er jo meget rigtig forberedt.
Har hun ei givet Dem sit Ja?

Verner.

Ak nei!
Det var jo Deres ældste Datter.

Obersten.

Ei,
Hun er jo ogsaa ældst.

Verner.

Nu, lad saa være!
Men hende har jeg aldrig friet til.

Obersten.

Hva — hvad behager? Aldrig friet? De vil
Dog ikke gaae fra Deres Udsagn, Kjære?
Hvad? aldrig friet? — Jette, Barn! tael du!

Jette.

Nei, Fa'er, jeg har ei seet ham førend nu.

Obersten.

Ih Gud bevares! hvad er det for Sladder!
See rigtig paa ham! Det er Hr. Brienne.

Robert

(afsides).

Nu gaaer nok vort Incognito i Smadder.

Jette.

Det veed jeg, Fa'er! Men det er ikke denne,
Der har ...

(Standser.)

Obersten
(heftig).
Der har? har hvad? Nu Barn, tael ud!

Jette.
Med hvem jeg har trolovet mig som Brud.

Obersten
(forbavset).
Med hvem du har ... Med hvem for Pokker da?
(Jette tier.)
Tael, Kjære! — Nu? ... Hør Lotte!

Lotte.
Ja, Papa!

Obersten.
Med hvem troer du, hun er forlovet? Svar!

Lotte
(forundret).
Med hvem, Papa? Det troede jeg, du vidste.

Obersten
(fortrædelig).
Javist; men svar nu ligefrem din Fa'er!

Lotte.
Med Verner.

Obersten.
Nei, nu maa min Taalmod briste!
Hvem Pokker har da friet til dig, din Nar?

Verner.
Hr. Oberst, det har jeg.

Obersten.
Nei, saa min Sjæl,
Min Herre, om De har. De veed jo vel,

Min ældste Datter var for Dem bestemt.
Hun er den yngre.

Verner.

Det er rigtig slemt.
Jeg troede, hun var ældst.

Obersten.

Men, Herregud!
Hvor kunde De ... Aa, sikke Qvaklerier!

Verner
(afsides).

Nu først forstaaer jeg dig, min snilde Brud!

Obersten.

Og Lotte, du — kom hid! — du staaer og tier —
Hvorfor har du ei sagt —

Lotte.

Forskaan mig, Fa'er!
Mig har ei Nogen adspurgt om min Alder.

Obersten.

Jeg vil for Gud ei være Jeres Nar!
Mit Løfte til Briennes Stivfa'er kalder
Jeg aldrig i al Evighed tilbage.
Til Jette stod han Fadder; det er Jette,
Han meest har elsket alle sine Dage.

Brienne
(afsides).

Jeg gad dog rigtig vidst, om ikke dette
Fornøielige Virvar snart vil endes!

Verner
(afsides).

Naar blot jeg turde tale!

Obersten
(til Brienne).
Siig mig da,
Hr. Lieutenant, agter De maaskee at skjændes
Med Deres Ven om Lotte? Han er hendes
Forlovede med mit bestemte Ja,
Som jeg paa ingen Maade nu gaaer fra!

Brienne.
Jeg beder om Forladelse! Min Brud,
Ved Deres Fadergodhed mig beskjæret,
Er hendes Søster Jette. Det har været
Min Mening hele Tiden.

Obersten.
Du min Gud!
Det gaaer for vidt — jeg holder det ei ud!
Han snapper bort sin Vens, og denne hans
Forlovede og saa — — Men jeg, jeg binder
Mig til mit Ord! Den redelige Mands
Parole brydes ei saa let!
(Gaaer heftig op og ned ad Gulvet og bliver Robert vaer, der staaer og leer.)
De leer!
Jo, det er smukt! De tænker nok, De vinder
Det lumpne Veddemaal!

Robert.
Saavidt jeg seer,
Er De nok den, der vinder det endda.

Obersten.
Jeg?

Robert.
For De har jo allerede vundet.

Obersten.
Har jeg? Hvorledes det?

Robert.

Min Mund er bundet.
Som De har ønsket, helst jeg bliver fra
Det hele Væsen.

Obersten.

Men, at jeg har tabt,
Det er jo ligefrem.

Robert.

Det troer jeg knapt.

Obersten.

Guds Død! har nu Brienne ikke friet
Til Lotte?

Robert.

Nei!

Obersten.

Jovist — og Verner atter
Faaet Jettes Ja; saa gaaer jo Frieriet
Og mine Planer med min ældste Datter,
Som jeg har bygget paa, i Lyset.

Robert.

Nei,
Hr. Oberst, De er paa den gale Vei.
Det er ei Verner, det er jo Brienne,
Som Jette gav sit Ja.

Obersten.

Ih, hvilken Snak!
De hørte jo!

Robert.

Men det er ikke denne,
Det er den Anden.

Obersten.

Saa? Nei, Mangetak!
De kjender Sagen, det maa jeg bekjende.

Robert

(ivrig).

Men Verner er jo ikke Hr. Brienne.

Obersten.

Det veed jeg nok!

(Afsides.)

Nu har da Robert faaet
En Raptus.

(Høit.)

Kjære Ven, hvor er det gaaet?
Jeg synes, Deres Tanker bli'er saa vilde.

Robert

(ærgerlig).

Aa, det er ikke Møien værdt at spilde
Et Ord paa denne Sag.

Obersten.

Er Manden gal?

Robert.

De vil jo ikke høre!

Obersten.

Nu saa tael!

Lotte

(afsides til Jette).

Her kommer noget Underligt for Dagen!

Robert

(søgende at gjøre Obersten Sagen klar).

Seer De, af disse Herrer frier denne —

(Peger paa Lieutenant Brienne.)

Obersten
(afbrydende ham).
Til Henriette; det er hele Sagen.
Og hende har jeg lovet til Brienne.

Robert
(skriger).
Det er jo ham, hun faaer!

Obersten.
Nei, hør til Manden!
Hun har jo gi'et sit Løfte til den Anden.

Robert
(som før).
Men denne Anden, det er jo Brienne!

Obersten.
Uh, han er gal!
(Skriger ligeledes og tramper i Gulvet.)
Nei, det er Verner!

Robert.
Nei!
Nei, nei! Hr. Oberst, De forstaaer mig ei!

Obersten.
Aa, Pokker kan forstaae Dem!

Robert.
Hør mig blot!
Det Hele var et Paafund, et Complot.
Den Herre der —
(Peger paa Verner.)
— som kalder sig Brienne,
Hans Navn er Verner.

Obersten.
Hvad? hvorledes? han?

Lotte og Jette.
Gud, er det muligt!

Robert
(peger paa Lieutenant Brienne).
Derimod er denne,
Troer jeg, den virkelige Hr. Brienne.

Obersten
(til Brienne).
Hvad hører jeg! Men siig mig, er det troligt?

Brienne.
Hr. Robert taler Sandhed.

Obersten.
Men, Guds Død,
Hvad har bevæget Dem —

Brienne.
Nei, hør mig roligt!
Jeg selv blev bragt til dette Skridt af Nød,
Den rene, skjære Nød. Da jeg besøgte
Hr. Obersten, bemærked' jeg med Skræk,
En Anden allerede gik og spøgte
I Huset med de kjendeligste Træk
Af min Person, mit Navn, ja selv mit Rygte.
Til Lykke lod min overgivne Ven,
Der havde snappet Alt fra mig, sin egen
Personlighed i Stikken; og med den
Beslutted' jeg at straffe ham for Legen;
Og tog den paa, at sige, kun figurligt.
Den passed' mig saa godt og saa naturligt,

Og understøttede mit Frieri
Saa virksomt, skjøndt jeg næsten kom for silde,
At jeg med Grund og Føie finder i
Forvexlingen min Lykkes sande Kilde.

Obersten.

Nu fatter jeg! — Men De, Hr. Verner, hvad
Bevægede da Dem ...

Verner.

Hr. Oberst, lad
Min Kjærlighed til Deres Datter være
Mit bedste Forsvar!

Obersten.

Det er godt nok, Kjære!
Men — men ...

Brienne.

Jeg haaber, Obersten betænker,
At Amors Estafetter sjelden gaaer
Den lige Landevei; at Guden slaaer
Snart altid hemmeligt de gyldne Lænker
Omkring de Lykkeliges Hals og Haar.
Jeg skulde tage meget Feil, om ei
Gud Amor paa en ubemærket Vei
Idag ved en Genie-Streg har beskyttet
Et Baand, der uden ham var aldrig knyttet,
Og gjennem smaae, uskyldige Chicaner
Begunstiget, Hr. Oberst, Deres Planer.
Jeg vil ei løfte Slørene, der hvile
Med tætte Folder over Gudens List;
Dog troer jeg, Obersten bemærker vist,
At han maa stikke her etsteds og smile,
Imens han sender Kjærlighedens Pile
Mod Ligegyldighedens Antichrist.

Jeg bøier mig for Guden, jeg bekjender,
At det er ham, der fører Seiren paa
Sin spændte Buestreng, hvis Pile naae,
Hvorhen endog den Mægtige dem sender!

Obersten.

Jaja, jaja!

Brienne

(henvender sig til Jette).

Og De, min Frøken, tør
Jeg haabe Glemsel for det Forbigangne,
Og for min varme Kjærlighed Gehør?

Jette.

O, lad mig fatte mig! — Vi ere fangne,
Det seer jeg sagtens, i vor egen List.
Dog føler jeg mig let. Mig glæder meest,
At jeg min Faders Villie kan føie
Og følge ligefuldt mit Hjertes Drift.

Verner

(nærmende sig til Lotte).

Hvorledes tolker jeg den dunkle Skrift,
Jeg skamfuld læser i min Frøkens Øie?

Lotte.

Jo jo, min Herre! De begynder godt.
Hvad kan jeg ikke vente mig med Tiden!

Verner.

Betænk, De selv tog Deel i en Complot —

Lotte

(leende).

Ja, derom kan vi altid tale siden.

Obersten

(der nu og da har talt med Robert og synes at have overlagt).

Nu, mine Børn, hvad hjalp det, om jeg skjændte?
At I har spillet mig et Puds, er sandt;
Og egentligt tilsammen I fortjente
En Sparlag'nspræken. Men, da jeg dog vandt,
Og Alting, som jeg forudsaae det, endte,
Saa — tager min Velsignelse! Bereder
Hinanden alt det Held, jeg ønsker eder!

(Forener de tvende Par, der omfavne hinanden; vender sig til Robert.)

Naa, lille Robert, hvem fik Ret tilsidst?
Jeg eller De? Hvem bli'er nu gift med Jette?
Haha! Der kan De see!

Robert.

Med Deres Gunst,
Paa den Maneer er det vel ingen Kunst.

Obersten.

Ja, Prosit! Kunst mig her og Kunst mig hist!

Robert.

Jaja, Hr. Oberst, jeg vil ikke trætte.
Min Paastand taber Intet af sin Vægt.
Det hedder sig, at Amor har beskjærmet
Ved en Genie-Streg Oberstens Project;
Aa Gud! hvem la'er sig binde Sligt paa Ærmet?
Genie-Streg? Amor? — Ja, Genie, det har han.
Men, om han pleier dermed protegere
En gammel Fa'er mod Datteren, er Mere,
End jeg har vidst. Hvad han kan faae, det ta'er han;
Han sætter Hjerter, hvor han kan, i Flamme.
Hvad Enden bli'er derpaa, er ham det samme.
— Nei, veed De hvad: lad Sagens Udfald være

For Dem, for os en nyttig Fremtids-Lære.
Betænk, at De har yngre Døttre, hver
Saa villig til »uskyldige Chicaner«,
— Som Hr. Brienne kalder det — at her
Er Grund til Frygt for Deres andre Planer.

Obersten.

Den Tid, den Sorg!

Robert.

Ja, Gud skal staae os bi,
Naar Amor melder sig med sit Genie!
Husk, hvad De selv har sagt: »Mod denne Fare
Kan ingen Oberst sine Børn forsvare!«

SPAREKASSEN

ELLER

NAAR ENDEN ER GOD, ER ALTING GODT

LYSTSPIL I TRE ACTER

(De første Scener skrevne i Udlandet 1833—34. Stykket fuldført i Begyndelsen af 1836. — Opført første Gang paa det kgl. Teater den 26de Maj 1836).

PERSONERNE

Skaarup, Kjøbmand.
Madam Skaarup, hans Kone.
Jansine, } deres Døttre.
Antonie, }
August, Skaarups Søstersøn.
Adolf, Fuldmægtig i Admiralitetet.
Madam Rust, Collectrice ved Classe-Lotteriet.
Nicolai Reiersen.
Jacob, Baadsmand.
Første Herre.
Anden Herre.
Tredie Herre.
En Dame.
Flere Herrer og Damer, en Pige, en Karl.

Scenen er i Kjøbenhavn i Skaarups Huus.

FØRSTE ACT

En simpelt meubleret Dagligstue. En Dør tilhøire (for Skuespillerne). En Hoved-Indgang i Baggrunden.

FØRSTE SCENE

Naar Tæppet gaaer op, sees de Tilstedeværende at sidde i en Halvkreds og i følgende Orden: Antonie. August. Skaarup. Madam Skaarup. Jansine. Man er i levende Dispüt.

Skaarup.

Ja, Børn, en Beslutning maae vi tage. Det kan ikke nytte at sidde her og snakke i Munden paa hverandre.

Mad. Skaarup.

Jeg har sagt min Mening, og derved bliver jeg.

Jansine.

Men Mo'er dog! hvor kan du være saa paastaaelig?

Mad. Skaarup.

Barn, jeg seer paa det Nyttige. I see paa lutter Narrestreger.

August

(piqueret).

Jeg beder om Forladelse, kjære Tante! Min Proposition er sandeligen ingen Narrestreg.

Mad. Skaarup.

Ja, jeg meente Børnene.

Antonie

(der har reist sig og seet ud af Vinduet).

Fa'er! der kommer Adolf herop. Han er saa fornuftig. Han kan bestemt give os et godt Raad.

Mad. Skaarup.

Du skal see, han er af min Mening.

Jansine.

Nei, Adolf gjør Alt, hvad jeg beder ham om, det veed jeg.

Skaarup.

Ja ja da! Lad os høre hans Mening. Han er Skam en indsigtsfuld Mand. I skal see, han siger som jeg.

August.

Jeg tør næsten parere, han holder med mig.

Antonie

(afsides og leende til Jansine).

Hvis han ikke holder med os, skal han ikke have et roligt Øieblik for mig.

ANDEN SCENE

De Forrige. Adolf, omhyggelig klædt, hvide Handsker o. s. v., kommer fra Hoved-Indgangen.

Adolf.

God Morgen, Herr Skaarup! God Morgen, Madam Skaarup! — Min bedste Jansine! (Kysser hende paa Haanden) Er jeg ikke accurat?

Jansine

(kysser ham paa Kinden).

Du er altid den samme.

Mad. Skaarup

(afsides til hende).

Jansine, husk paa, hvad jeg har sagt.

Jansine

(fortrædelig).

Hvad er der nu iveien?

Mad. Skaarup.

Ja, Barn, saa længe Alting er uafgjort, passe sig ikke saadanne Familiariteter.

Jansine.

Hvad kan det skade, naar vi ere mellem os? — Men der er heller Ingen, der under mig et eneste fornøiet Øieblik. Fordi vore Forhold ere saa ulykkelige, derfor skal jeg altid lide.

(Gaaer hen til Vinduet og græder.)

Skaarup

(afsides).

Naa, nu skal der igjen mundhugges og flæbes.

Adolf

(der imidlertid har hilst paa August og Antonie).

Jeg seer, hele Familien er samlet. Er der passeret noget Nyt?

Mad. Skaarup.

De har gjettet det; og vi vilde netop høre, hvad De raader til i denne Sag. Min Mand kan fortælle Dem det.

Skaarup.

Med Fornøielse. Sætter Jer nu Alle ned igjen, saa skal jeg fremsætte Sagen, og saa kan Enhver sige sin Mening paany. Herr Adolf kan da allerbedst dømme. — En Stol til Herr Adolf!

Antonie.

Værsgod! (Afsides til ham.) Jeg kan hilse dig fra Jansine og mig, at du skal smukt være af vor Mening.

Adolf.

Meget vel.

(Sætter sig ved Siden af Jansine.)

Skaarup

(rømmende sig).

Seer De, det er Dem formodentlig bekjendt, at der i mange Aar har boet hos os en aldrende Pensionist, ved Navn Sørensen. Han var Pebersvend, lidt sær og paastaaelig og havde vistnok sine Feil, men han døde som en from, gudhengiven Mand og — naar Enden er god, er Alting godt, som jeg pleier at sige. Jeg vil mangen Aftenstund savne ham ved en Styrvolt —

Mad. Skaarup.

Alt det veed Herr Adolf. Fortæl du kort og godt, at Sørensen er død paa Hospitalet, og at man nu har aabnet hans Testament.

Skaarup.

Jaja da. — Dette Testament indeholder først adskillige Clausuler angaaende hans Begravelse, f. Ex. at han vil begraves med Paryk paa, da han altid har liidt meget af Gigt i Hovedet; at man skal give ham et Stykke Lakrits og en Pose Hyldethee med og to Par blaa, uldne Vanter; at man skal ...

Mad. Skaarup.

Lad mig fortælle, Mand! du bliver aldrig færdig. — Dette Testament indeholder den Clausul, at han har efterladt os 300 Rigsdaler, med det Tilføiende, at han havde

den faste Tro, disse Penge vilde skaffe hele vor Familie Lykke og Velsignelse, naar de bleve rigtigt anvendte.

Skaarup.

Rigtigt og sparsommeligt anvendte, staaer der. Det Ord maa man Skam lægge Mærke til.

Mad. Skaarup.

Nu gaaer vor Dispüt ud paa, hvorledes vi skal anvende disse Penge, for at Sørensens Spaadom kan gaa i Opfyldelse. Han var en klog Mand, og har ikke sat disse Ord hen for Ingenting. Min Mand mener — ja, Mand, siig du nu først din Mening.

Skaarup.

Jeg for min Part lægger Eftertryk paa Testators Ord: sparsommeligt. Sørensen har i mine Velmagts-Dage ofte raadet mig til Oeconomie og til at sætte nogle af mine Penge fast for paakommende Tilfælde. Men dengang vilde jeg ikke høre ham. Siden, da det gik tilbage for mig, var det for sildigt. Nu derfor, da han har testamenteret os denne Sum, mener jeg, at vi skal sætte den fast, og foreslaaer jeg Sparekassen. Der staaer den sikkert og forrenter sig. Naar endeel Aar er gaaet hen, er det en ganske kjøn lille Summa, hvormed jeg kan afbetale en gammel Gjæld, der trykker mig, og den nye Klattegjæld, der kommer til, og som til den Tid er gammel. Herved faaer jeg Hænderne fri, har fuld Raadighed over mine Indtægter og kan tænke paa mange Ting, som jeg nu maa lade fare, og som dog kunde være vor Familie baade til Gavn og til Nytte. Jeg har saaledes tænkt paa nye Reoler i min Skriverstue og paa at lønne en lille Fuldmægtig, der kunde gaae Bye-Ærinder for mig og min Familie. — Min Kone derimod mener ...

Mad. Skaarup.

Jeg siger, at Den, der gjemmer til Natten, han gjemmer til Katten. At sætte Pengene i Sparekassen er det samme som at kaste dem bort —

Skaarup og Adolf.

Ih, Gud bevares!

Mad. Skaarup.

Ja, hvem veed, hvor vi er' henne, naar den Tid kommer, at vi skal have Nytte af Pengene i Sparekassen. Derimod er der ingen større Velsignelse i et Huus, og Ingenting, der gjør mere Gavn baade strax og for lang Tid, end et godt Linned-Skab og gode, daglige Gangklæder; og hertil mener jeg, vi skal anvende endeel af Pengene.

Jansine.

Mo'er tænker aldrig paa Andet end paa sit Linned-Skab. Vi har jo Alle, hvad vi behøve.

Mad. Skaarup.

Har I, hvad I behøve? Ja, det vil vise sig, naar jeg engang skal tænke paa Jert Udstyr.

Jansine.

Mit Udstyr! Den Sorg kan du spare. Jeg bliver saa aldrig gift; og desuden har mit Udstyr ligget færdigt siden Paasken.

Mad. Skaarup.

Skal vi da ikke begynde at tænke paa Antonie?

Antonie

(hurtig).

Med mig har det ingen Hast.

Skaarup.

Ja, med den Passiar komme vi ingen Vei. Lad nu August sige sin Mening.

August

(gjørende sig kostbar).

Ja, jeg for min Deel maa oprigtig tilstaae, at jeg har en egen Anskuelse af denne Qvæstion. Det ligger i Sagens Natur, at 300 Rigsdaler ikke kunne betragtes som nogen stor Capital. Renterne deraf ville selv i en Snees Aar ikke udgjøre noget Betydeligt. Naar derimod disse Penge anlægges rigtigt eller gjøres hensigtsmæssigt frugtbringende, saa kunne de blive en Kilde til Velstand. Jeg har derfor, som Noget, der ganske tilfældig faldt mig ind, foreslaaet at anvende ommeldte Penge til dermed at kjøbe en Drengeskole. En af mine Venner har en superb Skole paa 12 Drenge, der næsten Alle betale ordentligt, og temmelig sikkert Haab om, at To komme til. Dette Institut vil han sælge omtrent for den omtalte Sum, en ubetydelig Betaling, naar man betænker, at en saadan Skole kan ved en klog Bestyrelse udvides utroligt, ja, at man har Exempler paa, at Drengenes Antal er steget til Hundrede; og hvor lucrativ en saadan Anstalt kan gjøres, behøver jeg ikke at sætte ud fra hinanden for en saa indsigtsfuld Mand som vor Ven Adolf. — Alt kommer naturligviis an paa en klog Bestyrer; men for at de ikke skulle være i Forlegenhed herfor, tilbyder jeg mig med Fornøielse. I 8 Aar har jeg været Lærer i Byens fleste Instituter, og jeg tør sige, jeg veed, baade hvorledes man skal tage Børnene og hvorledes man skal tage Forældrene; tør derfor næsten indestaae for et heldigt Resultat. — Dette var med faa Ord mit Forslag, som jeg aldeles underkaster vor Vens Betænkning.

Adolf.

Det er unægtelig et Forslag, der fortjener at overveies.

Mad. Skaarup.

Ja ... men det vil dog give en Hoben Bryderi.

August.

Vistnok. Men Bryderiet paatager jeg mig, at sige mod et moderat Salair; og Fordelen tilfalder Dem.

Mad. Skaarup.

Det var jo for saa vidt godt. Men alligevel — — ja, hvad mener du, Mand?

Skaarup.

Jeg mener, at det kan vi jo tænke over. Sparekassen er sandtnok sikkrere; der staae Pengene fast. Men lad nu Jansine først komme med, hvad hun har at sige.

Jansine.

Jeg vil slet ikke sige min Mening. Der er saa Ingen, der bryder sig om, hvad jeg siger.

Skaarup.

Hvad er det for Snak, Barn! Skal Herr Adolf ikke høre os Alle?

Adolf.

Min bedste Jansine! det bliver sandeligen nødvendigt ...

Jansine.

Ja, søde Adolf, for din Skyld skal jeg sige min Mening; for du er den Eneste, der seer paa, hvad jeg siger. (Tørrer Øinene.) I kan for mig gjøre, hvad I vil. Men da der nu i tre Vintre har været Tale om en Klædes-Kaabe til mig og til Antonie, saa synes jeg, det var ikke for meget, om endeel af Pengene anvendtes dertil. En Klædes-Kaabe

kan vi længe have Gavn af; og jeg er vis paa, at Sørensen, om han levede, vilde give mig Ret.

Skaarup
(piller sig bag Øret).

Vistnok kan I længe have Gavn af en Klædes-Kaabe. Men sandt at sige, Barn! veed jeg ikke, hvorledes den skal skaffe hele vor Familie Lykke og Velsignelse, som dog Sørensen har spaaet om disse Penge.

Jansine
(grædende).

Ja, jeg tænkte det nok. Jeg kan aldrig sige et Ord, uden at de Alle ere imod mig.

Skaarup
(til Adolf).

Naa da! her har De alle de forskjellige Meninger. Gud veed, de ere forskjellige nok. — Hvad synes De nu?

Antonie.

Men, Fatter! skal jeg da ikke ...

Skaarup.

Det er Skamfærd sandt! — Kom da du med dit Besyv.

Antonie.

Pro primo er jeg af samme Mening som min Søster, hvad Kaaberne angaaer; thi det kan aldrig skade. *Pro secunden* ...

Skaarup
(rettende).

Pro secundo.

Antonie.

Pro secundo mener jeg, at da der ligeledes i tre Vintre har været Tale om en Loge paa Comedien, saa burde vi

nu iaar tage to Pladser til om Torsdagen. Det bliver bestemt morsomt i Vinter. Logerne ere betalte saa høit, saa de, der skrive for Theatret, ret vil gjøre sig Umag iaar. ...

Adolf.

Min gode Antonie! vi bør ingenlunde antage, at Forfatterne skrive for Fordelens Skyld. De have andre, langt ædlere Motiver.

Antonie.

Det er nok muligt; men derfor kan de gjerne være i Vinden for Penge. Meget har de jo ikke, siger man; og jeg for min Deel har altid troet, at naar man i Parterret raaber: »Forfatteren leve!« saa skeer det, fordi man frygter for, han har Ingenting at leve af.

Adolf.

Jeg vil ikke modsige dig, men troer dog, at dette Udraab skeer af en anden Grund.

Antonie.

Ihvorom Alting er, mener jeg, at Jansine og jeg ved vore Forslag følge Fa'ers eget Exempel.

Skaarup.

Mit Exempel? Jeg gaaer jo aldrig paa Comedie; og med Kaabe paa lader jeg mig da heller ikke see.

Antonie.

Nei, men du siger altid, at man skal forbinde det Nyttige med det Behagelige; og derfor gaaer du ikke ud ad Porten med os Andre for at tage dig en Motion, men spiller Kegler i Store Kongensgade.

Skaarup.

Det er endelig sandt, og forsaavidt har du jo Ret. Men ... men, jeg seer min Sandten dog ikke, hvad Lykke

og Velsignelse vor Familie kan vente sig af to Comedie-Billetter.

Antonie.

O Fa'er! det er en stor Lykke at gaae paa Comedie. Jeg er aldrig saa glad, som naar jeg er der. Jeg har undertiden leet og grædt paa eengang; og jeg har læst i en Bog, at videre kan vi stakkels Mennesker ikke drive det.

Skaarup.

Nu ja da! — Er du saa færdig?

Antonie.

Saa har jeg endnu et Par andre Smaa-Forslag, f. Ex., at vi skulde lægge lidt af Pengene tilside som Hjælp til at leie Værelser udenfor Porten næste Sommer; men fremfor Alt, at vi saasnart som muligt maae kjøbe en ny Hat til Mo'er. Mo'er seer ud som et Spectakel med den gamle, blaa Hat. Den er vendt og farvet op tre Gange. Skal den nu vendes 4de Gang, kan vi ligesaa gjerne sætte Foeret ud.

Mad. Skaarup.

Lad I mig og min Hat i Ro, Børn.

Antonie.

Ja, Mo'er, men naar vi gaae ud ad Vesterport og du er med, saa vender Skildvagten sig altid og seer paa din Hat.

Skaarup.

En ny Hat til Mutter bliver der nok Raad for; saa derfor har vi ikke nødig at kjevles. — Vilde nu De, Herr Adolf, som en fornuftig, studeert Mand, give os Deres Mening om dette intricate Spørgsmaal; saa vilde vi være Dem meget forbundne.

Adolf

(reisende sig).

Jeg føler tilfulde det Vanskelige i at afgive en Betænk-

ning over saa forskjellige, men hver især af de vægtigste, ypperligste Grunde understøttede Meninger. Jeg skylder at bevidne Dem, Herr Skaarup, min Agtelse for den Viisdom, hvormed De søger at skaffe Familiens Financer en fast Fond ved at nedlægge Pengene i Sparekassen.

Skaarup.

Der kan du see, Mutter!

Adolf.

Men jeg kan ikke mindre anerkjende det Fortjenstlige i Deres Forslag, Madam Skaarup! der, ved at ønske Pengene anvendte til Linned og Gangklæder, henvender Opmærksomheden paa Industriens Fremme, ligesom det nyere franske Ministerium.

Mad. Skaarup.

Hører du, Mand?

Adolf.

Jeg beundrer og glæder mig ved min Ven August's Proposition, der omfatter en saa vigtig Green som Underviisnings-Væsnet. Ja, selv min gode Jansines og Antonies forskjellige Forslag tør jeg tilstaae en fortjent Anerkjendelse, da disse søge at tilveiebringe en ønskelig Forening mellem det Nyttige og Det, der blot sigter til Livets Forskjønnelse. Ja, jeg indrømmer virkeligt, at Antonie ved at foreslaae to faste Pladser i en Loge har gjort et Skridt til at realisere det saa ofte yttrede Ønske: at bygge en Bro mellem Theatret og Folket, at forbinde Livet og Kunsten. Jeg kan saa meget hellere indrømme dette, som det allerede er anerkjendt af vore ypperste Publicister, at Fædrelandets materielle Interesser meget godt kunne blomstre ved Siden af Interessen for Thalias og Melpomenes Tempel.

Antonie.

Idag taler du som en Engel, Adolf!

Skaarup
(opmærksom).

Stille, Barn!

Adolf.

Naar jeg nu desuagtet maa sætte en kraftig Opposition mod enhver af disse Meninger, da skeer det ikkun, fordi jeg troer, vi bør opoffre personlige Interesser for det almindelige Bedste og bidrage Vort til at understøtte offentlige Institutioner. Hvad kan være os mere værdigt end at lægge en af Lykken skjænket Capital paa det Offentliges Alter? og tør vi ikke haabe, at en saadan Opoffrelse visselig vil opfylde Testators Spaadom og geraade hele Familien til Lykke og Velsignelse? — Skulde jeg derfor give min Mening om Anvendelsen af den bevidste Sum og gjøre mig værdig til den Tillid, Familien viser mig, da kan jeg efter mine Anskuelser ikke foreslaae noget Bedre, end at vi paa en ædel, selvopoffrende Maade sende Pengene til Bombebøssen.

Alle
(med et Udraab).

Til Bombebøssen?

Mad. Skaarup
(der tilligemed de Øvrige imidlertid har reist sig).

Aa, sikke Noget! Hvor kan et fornuftigt Menneske falde paa Slugt!

Jansine.

Til Bombebøssen? — Men, søde Adolf, det er da vel ikke dit Alvor?

Adolf.

Tilforladeligt er det mit Alvor.

Skaarup.

Til Bombebøssen? Hm! hm! Mener De virkeligt, at

vi saadanne skulde skjænke alle de 300 Rigsdaler dertil, uden Revenüer, uden Renter, uden at have Noget derfor?

Adolf.

Naturligviis. Følelsen af at have gjort en god Gjerning er Capitalens bedste Renter.

Skaarup.

Ja, det er vel sandt; men af de Renter kan man ikke leve i Tider som vore, og naar man har Kone og Børn. Nei, saa troer jeg dog, Renterne fra Sparekassen ere at foretrække.

Antonie

(slaaer Hænderne sammen).

Til Bombebøssen! — Jeg troer, naar der faldt en Bombe ned i Huset, kunde jeg ikke blive mere forskrækket end over dette Forslag.

August

(spydig).

Ja, man kan sandeligen ikke andet end blive frapperet over den mageløse Uegennyttighed, hvormed vor Ven Adolf disponerer over Familiens Capitaler. Deres Foresatte i Admiralitetet ville sikkert vide at skjønne paa Deres Interesse for denne Sag.

Adolf.

De maa ingenlunde troe, at Egennytte —

Skaarup.

Nei, bevares! derom er slet ikke Talen. Deres retskafne Characteer kjende vi Alle.

Jansine.

Søde Adolf, troer du virkelig, vi skulde ...

Adolf

(lidt varm).

Min bedste Jansine! du veed, jeg taler og handler kun efter Pligt og Samvittighed.

Jansine.

Ja, det veed jeg, søde Adolf. Og naar du siger det, er det vist rigtigt.

Mad. Skaarup

(tager sin Mand afsides).

Jeg mærker nok, det er bedst, vi følge vort eget Hoved. Mange Raadgivere duer ikke.

Skaarup.

Ja, som du synes.

TREDIE SCENE

De Forrige. Madam Rust (fra Hoved-Indgangen).

Mad. Rust.

Her har De mig igjen, lille Madam Skaarup. Saasnart jeg kunde komme fra Stuen, skyndte jeg mig herop for at høre, hvorledes Sagerne staae sig. Hvad har De nu besluttet med Pengene?

Mad. Skaarup.

Aa, her kan man jo aldrig komme til Redelighed i nogen Ting.

Mad. Rust.

Ikke? — (Efter en Pause.) Har De tænkt paa, hvad jeg spurgte Dem om?

Mad. Skaarup.

Jo; men det synes min Mand ikke om.

Mad. Rust.

Aa, Deres Mand synes nok om det, naar De bifalder det. Skal en Mand ikke gjøre saa meget for sin Kone? — Herr Skaarup! kan jeg troe, hvad Deres Kone siger, at De ikke vil unde hende den Glæde at tage en Seddel i min Collection.

Skaarup.

Jeg under hende al den Glæde, der stemmer med Fornuft og Ærbarhed. Men jeg seer ikke, hvad Glæde hun kan have af at kaste 25 Rigsdaler ud af Vinduet.

Mad. Rust.

Af Vinduet? Hvor kan De som en forstandig Mand tale saaledes? Om De nu vinder det store Lod, er' saa Pengene kastede ud af Vinduet?

Skaarup.

Min kjære Madam Rust! jeg har nu spillet over en Snees Aar i Classe-Lotteriet, har snart havt en heel, snart en halv, snart en qvart Seddel; ja engang var' vi Elleve om en Seddel. Jeg har holdt nøie Bog over Udgift og Indtægt. Men naar jeg lægger alle Smaagevinster sammen, saa har jeg akkurat spillet frit i tre Aar; det Øvrige er gaaet af min egen Lomme. Og vundet har jeg altsaa ikke. — Nei, det store Lod kommer saavist ikke til Smaafolk.

Mad. Rust.

Da veed De dog, at der er engang vundet 25,000 Rigsdaler i min Collection; og det var saamænd en Rokkedreier, der vandt dem.

August.

Er der virkelig vunden 25,000 Rigsdaler i Deres Collection?

Mad. Rust.

Ja, der er sandeligen, og det gik meget mærkelig til.

— Seer De, det var den sidste Trækning ligesom idag, og jeg kunde omtrent have en 7 til 8 Sedler tilbage. Dagen før Trækningen kommer Rokkedreier Been, en god Ven af min Mand, ind til os og siger, han vil kjøbe en Seddel. Ih nu, svarer jeg, det var Synd andet, end at en saa god Ven af vort Huus ikke skulde vinde i vor Collection. Og dermed leder jeg en Seddel ud og siger spøgende: Tag den; den vinder bestemt. Hvorpaa han, der var en lystig Fætter, tager mig om Livet — jeg husker det, som om det var igaar — og siger: Naar en Kone, som De, min hjerte Madam Rust, leder en Seddel ud til mig, saa kan det aldrig feile, at jeg jo vinder. Og dermed stak han Sedlen til sig og gik. — Den næste Dag bragte jeg ham Budskabet, at han havde vundet de 25,000.

Antonie.

Han blev glad, kan jeg tænke! — Hvad sa'e han, da De fortalte ham det?

Mad. Rust.

Aa, den stakkels Mand var som ude af sig selv. Jeg maatte naturligviis efterhaanden forberede ham. Et Menneske kan blive daarlig af Overraskelse. Men da han saa fik det at vide, faldt han mig om Halsen, kyste og trykte mig — ja, dengang var jeg jo yngre og saae endeel bedre ud end nu.

Antonie.

Aa, det gjør Intet. Jeg er vis paa, naar De bringer Fatter de 20,000, falder han Dem med Fornøielse om Halsen.

Skaarup.

Derpaa skal det ikke komme an. Men — det har vel ingen Fare.

Mad. Rust.

Ja, veed De hvad, der er mange Ting, der tale for, at

De dennegang kan have Lykken med Dem. Det er den sidste Trækning idag. Der er, som De veed, i denne de allerfleste Gevinster og deriblandt flere meget betydelige. Der er foruden det store Lod en Gevinst paa 10,000 Rigsdaler, en paa 4000, tre paa 2000, fjorten paa 1000, og tredive paa 500 Rigsdaler. Her er jo altid godt Haab. Hvorfor skulde De ikke vinde lige saa godt som Andre?

Mad. Skaarup.

Jeg synes dog, Mand, du skulde. Man kan jo ikke vide —

Skaarup.

Det fører til Intet, Mutter. Lotterie er Lokkeri.

Mad. Rust.

Det kan man sige om Tallotteriet; der klatter man mange Smaasummer bort. Men Classe-Lotteriet er kun een Udgift, som man kjender iforveien. Min salig Mand, der rigtignok kun var Thee- og Porcellains-Handler, men ellers saamænd en ganske forhuftig Mand, pleiede at sammenligne Tallotteriet med chinesisk Porcellain, der saae tillokkende ud, men gik let itu og hvert Øieblik maatte anskaffes nyt. Classe-Lotteriet derimod, sagde han, er som Jydepotter, der ere durable, og som man kun anskaffer sig eengang for alle, og har stor Nytte af.

Mad. Skaarup.

Min Mand har nu sat sig i Hovedet, at Pengene skal sættes i Sparekassen.

Mad. Rust.

I Sparekassen! Hvad Glæde har De af dem, naar de staae der? — Jeg kan nok lide, at Folk ere oeconome; men man skal heller ikke lægge sine Penge under Laas og Lukke. Og hør, veed De hvad, strengt taget er Classe-Lotteriet at betragte som en Sparekasse.

Skaarup.

Nei, lille Madam, det synes jeg dog ikke.

Mad. Rust.

Ja, hør nu. Naar vi engang have nogle Penge liggende, som vi ikke veed, hvad vi skal gjøre med, og som ellers saa let smelte bort under Hænderne, hvor kan vi saa bedre anbringe dem end ved at tage en Seddel og saaledes lade Pengene forrente sig?

Skaarup.

Og saa hverken see Capital eller Renter igjen, naar Trækningsdagen kommer.

Mad. Rust.

Nei, nei! Vær nu fornuftig og tag mod Raison. Det gjælder kun, naar Lykken ikke er med Dem. Men naar den føier Dem, saa er Renterne undertiden ogsaa ganske anderledes end i Sparekassen. — Ja, jeg vil ikke overtale Dem. De maa selv bedst kjende Deres Fordeel. Men jeg mener blot, at den Arv, der saa pludselig er tilfaldet Dem, viser, at Lykken vil Dem vel; og at det derfor nok var muligt, at den fremdeles vil føie Dem.

Skaarup.

Det er sandt nok —

Mad. Rust.

Idag har De den Fordeel, at De ikke har nødig at gaae flere Maaneder i Uvished om Udfaldet. Nu gaaer jeg op, hvor der trækkes — det er just den høie Tid — og i mindre end en halv Time kan jeg bringe Dem Budskabet.

Skaarup

(raadvild).

Deri har De Ret; og det skulde ogsaa være det eneste —

Mad. Rust.

Ja, De skal ikke gaae efter mig; men tael med de Andre. — Hvad mener De, lille Jomfru Antonie?

Antonie.

Spørg bare ikke mig; for jeg synes, De taler som et Orakel. Naar jeg var i Fatters Sted, tog jeg to Sedler i Deres Collection.

Mad. Rust.

Nu, Herr Skaarup — hvad vil De saa?

Skaarup.

Hvad mener du, Mo'er?

Mad. Skaarup.

Jeg mener, du skulde.

Skaarup.

Lad gaae da! Saa ta'er vi en Seddel. Igrunden har jeg længe havt Lyst dertil; men jeg syntes ikke, jeg nænte det med de Penge.

Mad. Rust.

Det kan jeg lide. (Tager to Sedler frem.) Hvilken af de to ønsker De?

Skaarup

Det er lige godt. Giv mig denne, Nr. 55 og 280. De kan siden hente Pengene hos mig.

Mad. Rust.

Ja, det har gode Veie.

Skaarup.

Og nu faae vi see, hvad Lykken under os.

Mad. Rust.

Den kan saamænd ligesaa gjerne favorisere Dem, som den kan lade være. Staae inde for Udfaldet kan jeg vel

ikke. Men jeg har saadanne mine egne Betænkninger, der ikke pleie at slaae feil. Nu, Farvel saa længe! (Til Skaarup.) Og tag Dem nu iagt, naar jeg kommer igjen. Kanskee De bliver nødt til at falde mig om Halsen.

(Gaaer.)

Skaarup.

Nu, Børn, lad os saa faae Ende paa Sagen. Med Sparekassen bliver det til Intet, seer jeg nok. Fruentimmerne vil have deres Krig frem. Altsaa, Mutter vil have til Linned og Gangklæder 120 Rigsdaler og I, Børn, til to Klædes-Kaaber —?

Jansine

(falder ham om Halsen).

Aa, velsignede Fa'er! skal vi virkelig — ?

Skaarup.

Javist. Men hvor meget bruger I?

Jansine.

Vi beregnede imorges, med Besætning og Foer omtrent 60 Rigsdaler.

Skaarup.

Det er mange Penge, Barn!

Jansine.

Er det nu mange Penge! Saa lad os heller slet ikke faae dem. Jeg veed saa, at jeg aldrig bliver saa lykkelig.

Skaarup.

Har jeg sagt det, saa faaer I dem. Naa — det bliver med Lotterisedlen og Antonies to Billetter for i Vinter 245 Rigsdaler.

August.

Saa er der altsaa 55 Rigsdaler tilbage.

Skaarup.

Nei, det er ikke saa vel. Vi har allerede igaar disponeret over circa. 40 Rigsdaler for at anskaffe adskillige Smaating og rede min Kone ud af lidt Huusholdningsgjæld. Resten bliver altsaa omtrent en 10 Rigsdaler, og dem — ja med dem vil vi skaffe os Alle en glad Aften, og drikke gamle Sørensens Skaal.

August

(afsides).

Nu er da de Penge klattede bort som alle de andre. En skjøn Oeconomie!

Skaarup.

Kom saa ind med, Mutter. Jeg maa ud. (Til August og Adolf.) Adiøs. Ja, vi sees vel iaften.

(Han og Madam Skaarup gaae ind tilhøire.)

August.

Naa, min Ven Adolf! hvorledes gaaer det saa med Deres og Jansines Forlovelse?

Adolf.

Det er endnu ved det Gamle. Vi maae have Taalmodighed.

Jansine.

Naar det ikke var, fordi Adolf med Tiden skal arve sin Onkel, saa kunde det være det samme. Men jeg veed, jeg er kun skabt til Ulykke.

Adolf.

Giv dig tilfreds, min bedste Jansine! Onkel giver nok sit Samtykke til vor Forbindelse.

August

(afsides).

Nei, den Gamle er neppe saa gal at gjøre det. (Høit.) Adolf har Ret. Med Tiden giver han nok sit Samtykke.

Jansine.

Mener du, kjære August? Ja, naar jeg vidste det, jeg skulde holde af ham, jeg skulde pleie ham i hans Alderdom, jeg skulde forsøde hans sidste Dage!

August

(afsides).

Og saa arve ham! Ideen er ikke saa dum.

Antonie.

Jeg forstaaer mig ikke paa, hvorfor vor Herre har skabt de rige Onkler. De gjør jo kun Fortred. I hver Comedie, jeg har seet, er der en rig Onkel, der gjør Livet suurt for de Forelskede.

August.

Og undertiden for Tilskuerne med.

Antonie.

Du er heldig, August. Du har Formue og ingen rige Slægtninge, som du afhænger af. Tvertimod, du har en uformuende Broder, som du kan hjælpe, hvad Øieblik du vil.

August

(forlegen).

At hjælpe en slet Huusholder, er sandeligen ikke saa let.

Antonie.

Du kunde ret passe for mig. Men naar jeg vil ha'e dig, saa maa jeg nok selv frie.

August

(afsides).

Seer man til hende? (Høit.) Antonie er gudskeelov altid i godt Humeur.

Antonie.

Det er en Fordeel til, ifald du har Lyst at frie til mig. Om Penge, veed jeg, bryder du dig ikke.

August.

Oprigtig talt, kjære Antonie! troer jeg, at vi To ikke passe for hinanden.

Antonie

(leer høit).

Ja, deri har du Ret. Det er det fornuftigste Ord, jeg har hørt af dig i lang Tid.

Jansine

(afsides til Adolf).

Det kunde være et godt Partie, August med Antonie. Men han tager hende vist ikke.

Adolf.

Jeg tror selv, at han ikke tager hende.

August.

Ja, jeg maa videre. Gaaer De med, Adolf?

Adolf.

Paa Øieblikket.

Antonie

(hurtig og afsides til Adolf).

Du maa endelig blive. Vi har noget meget Vigtigt at tale med dig om.

Adolf.

Meget vel. (Til August.) Undskyld mig — jeg kan endnu ikke gaae.

August.

Siger Intet. — Farvel, Jansine! Adieu, lille Antonie! (Afsides, idet han gaaer.) En piquant lille Satan, den Antonie!

Skade, Forældrene er' blevne til saadanne Pjaltekræmmere.

(Gaaer.)

Adolf.

Nu, min gode Antonie! hvad er det, du vil mig?

Antonie.

Adolf, du er vor eneste Trøst! Du maa raade og hjælpe os. Vor Pleiebroder Nicolai er kommet hertil igaaraftes.

Adolf.

Nicolai? Hvilken Nicolai?

Antonie.

Har du ikke hørt tale om Nicolai, der var i Huset hos os fra Barnsbeen, og som Fa'er og Mo'er for 6 Aar siden sendte bort som Skibsdreng?

Jansine.

Ja, for han var saa vild og uregjerlig, at vi ingen Vei kunde komme med ham.

Antonie.

Men det var dog ikke rigtigt at sende ham saaledes ud i den vide Verden. Han var ikke 18 Aar gammel og kunde jo forbedre sig. Jeg veed, jeg har aldrig grædt, som da Nicolai tog bort for at gaae ombord.

Jansine.

Jeg græd med; jeg græd hele Dagen. Men vi kunde dog ikke beholde ham i Huset, saadan som han var. Veed du, hvad han gjorde engang, søde Adolf? Han satte en Troldkjærling i Pigens Kammer, da hendes Kjæreste var hos hende —

Antonie.

Hvem vil huske paa saadanne Drengestreger! Han var

saa god og saa munter— og jeg veed, Fa'er og Mo'er har ofte fortrudt, de har sendt ham bort.

Jansine.

Ja, men nu er Fa'er dog vred paa ham, fordi han i al den Tid ikke har ladet høre fra sig.

Antonie.

Det er han, og derfor vover den stakkels Nicolai ikke at komme for Fa'ers og Mo'ers Øine.

Jansine.

Jeg skal sige dig, Adolf! han lod igaaraftes Antonie kalde ud, for hun var før altid hans Fortrolige; og saa siden kom jeg til, og saa fortalte han, at han har været i Amerika og kom nu tilbage ligesaa fattig, som da han tog herfra.

Antonie.

Og nu er det, du skal give os Raad. Du veed jo altid Udveie. Du maa endelig hjælpe ham, saa er du ogsaa saa velsignet!

Adolf.

Hvad er det unge Menneske?

Antonie
(modfalden).

Han er Understyrmand. Det er vel ikke meget?

Adolf.

Han kan jo avancere og med Tiden blive Overstyrmand.

Antonie.

Ja, det er vel heller ikke meget. Og desuden, saadanne ligge paa Søen, det synes jeg ikke, han skulde. Kan han ikke blive Noget her i Kjøbenhavn? Du har jo

saa mange Bekjendtskaber, Adolf. Kan du ikke gjøre Noget for ham?

Adolf.

Ja, hvad skulde det være?

Antonie

(snurrig).

Er der ikke Noget for ham oppe ... oppe i Collegierne?

Adolf.

Hvad troer Antonie, der kunde være for en Styrmand?

Antonie.

Ja, Herregud, hvad veed jeg!

Jansine.

Vær du kun ganske rolig. Adolf skal tage sig af ham.

Antonie.

Og underrette Fa'er og Mo'er om, at han er kommen hjem?

Jansine.

Det kan han gjøre efter Bordet. — Ikke sandt, søde Adolf, det gjør du Altsammen, naar jeg beder dig derom?

Adolf.

Hvor kan du tvivle derom, min bedste Jansine?

Jansine

(kjælende for ham).

Jeg tvivler heller ikke, min Ven! Jeg veed, at du er et af de sjeldneste Mennesker i Verden. Naar du ikke var, brød jeg mig slet ikke om at leve. Gid jeg blot var rig, saa skulde du leve som en Minister, og saa skulde jeg gjøre Jer Allesammen saa lykkelige. — Kom nu med, Adolf; saa skal vi gaae ud sammen og kjøbe Klæde til Kaaberne.

Adolf.

Min bedste Jansine, skulde vi ikke vente, indtil din Fa'er har givet os Penge dertil.

Jansine.

Aa, Holm er min egen Kræmmer; for ham har jeg ikke nødig at genere mig. Kom kun.

(Han og Jansine gaae ind tilhøire.)

Antonie

(ene, sætter Stole tilside o. s. v.).

Nicolai vil komme Kl. 11, mens Fa'er er ude. Saa kan han strax være her. Igaar saae jeg ham ikke rigtigt. Det var i Skumringen, og vi turde ikke hente Lys. Men jeg kjendte ham paa Stemmen, kjendte ham strax, ligesom han sagde: Godaften, Antonie! kan du kjende mig igjen? — Men han har vist forandret sig meget. (Der bankes paa Døren.) Der er han!

FJERDE SCENE

Antonie. Nicolai (i simple blaa Klæder, men dog med fremmed Snit).

Nicolai

(iler hen til hende).

Antonie! kjære Antonie! her har du mig igjen.

Antonie

(lidt forvirret ved at see ham).

Goddag, Nicolai, goddag! Værsgod ...

Nicolai.

Jeg har ikke havt et Minut Ro paa mig idag, indtil Klokken blev 11; jeg har allerede været ved Gadedøren for en halv Time siden; saaledes har jeg længtes efter dig —

(rettende sig) efter Jer Allesammen. Lad mig nu ogsaa see rigtig paa dig. Igaar syntes jeg bestandigt, jeg havde min forrige lille Legesøster for mig. Er det nu virkelig dig? Er det den samme Antonie som før?

Antonie

(noget fremmed).

Jo, mig er det; men ...

Nicolai.

Du har forandret dig meget. Du er bleven stor, Antonie, og — smuk.

Antonie

(neier).

Tak. Det er nok saadanne en Sømands-Talemaade.

Nicolai.

Nei, nei! men du var allerede smuk dengang. (Griber hendes Haand.) Du har endnu de samme brune, skjelmske Øine, det samme muntre Smiil; saa er vel ogsaa Hjertet det samme, og dit gode Humeur.

Antonie

(søger lempeligt at komme løs).

Jo, Tak; men ... vil du ikke sidde ned ...

Nicolai.

Nei, lad mig staae. Hvad skal ogsaa de Complimenter til? Er jeg ikke din Pleiebroder som før? Har da 6 Aar gjort mig saa fremmed for dig? — See ikke saaledes paa mig, Antonie! Du gjør mig angst og bange. Er jeg dig ikke længer kjær? Foragter du mig, fordi jeg kommer saa fattig, som jeg gik?

Antonie

(levende).

Nei, Nicolai, for Guds Skyld! hvor kan du troe ....

Vi ere jo heller ikke saa rige, at vi har Grund til at see ned paa Andre. Men ... men, du har ogsaa forandret dig altfor meget. Det er slet ikke, som det var dig selv. Hvor du er voxet ud og er bleven høi!

Nicolai
(smilende).

Synes du, jeg har forandret mig til min Fordeel?

Antonie.

, Jo, saamænd! — Du er bleven bruun i Ansigtet; men. sandt at sige, det klæder dig ganske godt.

Nicolai.

Jeg har levet under hedere Sol end den, I har hertillands, har tumlet mig omkring ved Amerikas Kyster, har døiet onde og gode Kaar, — saa kan man ikke sørge for en hvid Hud.

Antonie.

Ja, naar jeg tænker, hvor du har været langt omkring og seet meget!

Nicolai.

Det har jeg, og jeg kan i de lange Vinter-Aftener fortælle Jer endeel. Men nu vil jeg helst høre Noget om dig og om dem herhjemme. — Hvorledes gaaer det Jer Allesammen?

Antonie
(nedslaaet).

Det er gaaet meget tilbage for Fa'er.

Nicolai.

Saa? — Ja, jeg har hørt ...

Antonie.

Han har havt lutter Tab i de sidste Par Aar, og vi har maattet indskrænke os meget. (Oprømtere.) Men hvad

skal man ogsaa med Rigdom? Man er kun i bestandig Frygt for at miste den — (leende.) og den Sorg er vi endelig nu frie for.

Nicolai.

Og Jansine?

Antonie.

Hun er forlovet eller saa godt som forlovet med en Fuldmægtig Adolf, saadan en brav, skikkelig Mand. Han har allerede lovet, han vil tage sig af dig og gjøre alt muligt for dig.

Nicolai

(kold).

Tak ... vil han? — det er smukt.

Antonie.

Du er jo ikke saa vild mere som før, Nicolai? Ikke sandt, du har — har forbedret dig. (Forskende.) Ikke?

Nicolai

(leende).

Jo, jeg har forbedret mig. Naar man er nær ved de 25 Aar, har man svedt endeel af det Vildskab ud, hvormed man pinede sig selv og Andre i sit 19de.

Antonie.

Jeg har engang læst et Eventyr om en Mand, der havde mange Børn og kom godt ud af det med dem Allesammen. Men den Yngste var uregjerlig, og ham kunde han ikke styre. Og saa en Dag tog han ham for sig og sagde: Jeg kan ikke styre dig, og derfor skal du ud af Huset; og saa jog han ham ud i den vide Verden. Da nu Manden var bleven gammel og svag og alle hans Børn havde forladt ham og Ingen brød sig om ham, da kom den Yngste tilbage. Han havde glemt alle sine forrige Daar-

ligheder og var bleven fornuftig. Ja, han var saa klog, at han kunde høre Græsset groe. Og han var saa rig, saa rig! og en gammel Konge havde gjort ham til Thronarving. Og saa tog han sin Fa'er til sig og skaffede ham en sorgfri Alderdom. Jeg veed ikke, hvoraf det kommer, at hvergang det Eventyr er faldet mig ind, har jeg tænkt paa dig, Nicolai; at ogsaa du vilde vende tilbage ...

Nicolai

(misfornøiet).

Ikke som fattig, simpel Understyrmand, men som Prinds; ikke sandt?

Antonie.

Skam dig, Nicolai! Hvorfor troer du, jeg seer saa meget paa, om du er rig eller fattig? — Men du var vild og uregjerlig som Dreng, og Fa'er og Mo'er vare altid saa vrede paa dig. Og derfor vilde jeg gjerne, du skulde komme igjen som et andet Menneske. Men naar du nu ikke vil høre paa, hvad jeg siger —

(Vender sig bort.)

Nicolai

(griber hendes Haand og holder hende fast).

Kjære, gode, lille Antonie! vær ikke vred paa mig. Jeg vil høre Alt, hvad du siger. Da jeg var en vild Dreng, var du den Eneste, jeg brød mig om; skulde jeg saa nu foragte dine Ord? — Men det kan ikke undre dig, at jeg nu ved min Hjemkomst er frygtsom for Modtagelsen og lidt mistroisk. Jeg er bleven behandlet haardt herhjemme. I har jaget mig bort som en Hund — jeg veed, hvad du vil sige — men hvem kan sætte et gammelt Hoved paa en munter, livlig Dreng? At lade mig gaae tilsøes som Skibsdreng var dog for galt. Hvorledes jeg hang ved Jer Allesammen med Liv og Sjæl, det vidste I ikke, ja, jeg

har selv ikke vidst det, før da jeg maatte langt herfra. — Nu er jeg kommen tilbage, med den samme Kjærlighed til Jer Alle; men — lad mig kun sige det ligefrem — med den samme bittre Overbeviisning, at I kun vil bryde Jer lidt om mig og maaskee paany støde mig fra Jer.

Antonie
(med Følelse).

Nei, Nicolai, det har du sandelig ikke nødig at frygte. Vi ville Alle holde af dig, og hvis Ingen vilde, skulde dog jeg —

(Standser.)

Nicolai.

Du, Antonie? Tør jeg virkelig troe det? — Saa bryder jeg mig ikke om de Andre. Du er dog Den, jeg i al den Tid meest har tænkt paa, meest har glædet mig til at see igjen. — Kan du huske, at jeg engang som Dreng har friet til dig, og at du svarede, jeg skulde først blive til Noget, saa vilde du see til. Nu er jeg — (Bøiende af.) — ja, jeg er kun Styrmand. Men med et godt Mod staaer Verden os aaben; og du skal see, jeg kommer nok frem. Bliver du vred, naar jeg nu paany frier til dig?

Antonie.

Men, Nicolai! er du da ikke rigtig klog? Knap er du ankommen —

Nicolai.

En Sømand kan ikke gjøre saa mange Omstændigheder som Andre, der altid har Stunder. — Svar mig, Antonie!

Antonie.

Svar mig! Men troer du da, det kommer an paa mig alene? Har Fa'er og Mo'er ikke ogsaa et Ord at sige med?

Nicolai.

Men, naar nu de give deres Samtykke?

Antonie.

Ja, saa kan vi altid tales ved.

Nicolai.

Nei, nei! lad mig ikke være i Uvished! — Antonie! vil du, naar dine Forældre tillade det? vil du, uagtet din Ven er fattig og kun har sit redelige Hjerte, men et Hjerte, der har været dig tro og hengiven i alle de Aar, jeg har været borte —?

Antonie

(uden at see paa ham).

Nicolai! naar du overbeviser mig om, at du er bleven brav og skikkelig og stræbsom, saa — enten du er fattig eller rig — og naar du virkelig har mig kjær — og naar Fa'er og Mo'er ...

Nicolai

(ude af sig selv).

Hurra! ja, saa er der Intet iveien! (Tager hende om Livet.) Saa er du allerede min lille Kjæreste!

Antonie

(river sig løs).

Men Nicolai dog ...

Nicolai.

Hør, kjære Antonie, nu skal jeg fortælle dig — (Afbryder sig selv.) Nei, det var Ingenting. Jeg vilde bare fortælle dig, at nu vil jeg ikke bytte med Admiralen paa et Orlogs-Skib.

Antonie.

Ja, men nu skal du være ordentlig, ellers gaaer jeg.

Nicolai.

Jeg er ordentlig — bliv bare; bliv og fortæl mig — fortæl, havd du vilde sige — nei, det var ikke det — jeg er saa fortumlet — aa, jeg staaer her og vaaser!

Antonie
(leende).

Ja, jeg synes ogsaa.

Nicolai.

Nu veed jeg det. Troer du, din Fa'er gjerne giver sit Minde?

Antonie.

Nei, det troer jeg ikke. Men det er jo dig, der har det gode Haab.

Nicolai.

Det har jeg ogsaa. Vær du kun rolig. Men hvordan troer du, han vil tage mod mig?

Antonie.

Ja, Gud skal vide det. Han vil sagtens holde en lang Tale til dig og formane dig; og Mo'er vil examinere.

Nicolai.

Troer du?

Antonie.

Bliv kun ikke bange. Det kan ogsaa være, at Fa'er og Mo'er vil blive ligesaa forbløffede over dig som jeg selv.

Nicolai.

Hvad mener du?

Antonie.

Jo, du er ... du har faaet ... jeg veed ikke selv — du har et Væsen, som om hele Verden hørte dig til.

Nicolai.

Naar du bare holder af mig, saa hører hele Verden mig til.

Antonie.

Jeg kan slet ikke faae i mit Hoved, at du kun er Styrmand. Du er saa fiin, at sige paa din Maade, og dit Linned er saa hvidt. Lad mig see dine Hænder! — Man skulde ikke troe, at de Hænder havde holdt Roret i ondt Veir.

Nicolai.

Det har en Styrmand heller ikke nødig. Men lad nu det fare og siig mig, naar jeg tør presentere mig for mine Pleieforældre.

Antonie.

Nu er kun Mo'er hjemme. Fa'er er paa Toldboden, og Jansine er ude at kjøbe Klæde til Vinter-Kaaber for sig og mig. — Du seer saa besynderligt paa mig. Du troer nok, vi slaae ret stort paa. Aa nei! Fa'er har i disse Dage arvet nogle Penge; det er det Hele.

Nicolai.

Har han arvet? Saa?

Antonie.

Ja, Arven er allerede gaaet sin Vei. Vor Familie har intet Talent til at holde paa Pengene. Vi forstaae meget bedre at komme ud af det med Ingenting.

Nicolai.

Nu da, saa vil jeg opsætte min Visite til i Eftermiddag. I dette Øieblik er jeg ogsaa for glad og velstemt til at lade mig examinere. Lev da vel til i Eftermiddag. Og naar jeg saa har staaet mig godt til Examen, saa har jeg jo Lov — ikke sandt? — saa har jeg Lov til at anholde

om din Haand, og saa skal du blive den lykkeligste Styrmandskone i Landet.

Antonie.

Ja, Gud veed, hvorledes vi To skal komme ud af det; for jeg har Ingenting og du har Ingenting.

Nicolai.

Vi skal just komme godt ud af det. Du skal leve som en Prindsesse paa mit Skib.

Antonie.

Nei, Tak, Nicolai. Forord bryder ingen Trætte. Tilsøes gaaer jeg ikke.

Nicolai.

Godt; saa sætter jeg mig ned her i Byen.

Antonie.

Ak Gud, jeg veed hverken, om jeg skal lee eller græde over dig. Du gjør Vind som en Chinafarer. Vidste jeg ikke, at du al din Tid har været saaledes og med alt dette en redelig, trofast Sjæl, saa vilde jeg fortryde, hvad jeg har lovet dig.

Nicolai.

Du skal aldrig komme til at fortryde det. Hav Tillid til mig, og du skal see, Alting vil gaae godt. Rig eller fattig — hvad gjør det til Sagen? Det som grundlægger vor Lykke, kan dog Ingen kjøbe med Penge; saa vil jeg haabe, vi heller ikke kan miste det, om ogsaa vore Kaar ere ublide. — Farvel, Antonie, og vær ved godt Mod. Bliver vi først gift sammen og har sat Bo, saa skal hele Gaden tale om Styrmand Reiersen og hans velsignede, lille Kone.

(Gaaer. I Døren møder og hilser han Madam Rust, der forstyrret gaaer ham forbi uden at hilse igjen.)

FEMTE SCENE

Antonie. Mad. Rust.

Mad. Rust

(mat og afkræftet).

Er De der, Jomfru! Gud være lovet, at jeg træffer En. Jeg troede aldrig, at jeg havde vundet herop.

Antonie.

Er De ikke vel, Madam Rust?

Mad. Rust.

Jo, jeg er vel ... nei, jeg er slet ikke vel. Mine Been kan knap bære mig. Har De en Stol?

Antonie.

(bringer en Stol).

Værsgod. Vil De have et Glas Vand?

Mad. Rust.

Ja, Tak ... nei, jeg vil Intet have. Men lad mig strax faae Deres kjære Herr Fa'er i Tale.

Antonie.

Fa'er er ikke hjemme.

Mad. Rust.

Er han ikke? — Stakkels Mand! han veed slet ikke ...

Antonie.

De gjør mig urolig, Madam. Er der Noget passeret? Skal jeg kalde Mo'er ud?

Mad. Rust.

Ja, kald Deres kjære Moder ud ... Nei, kald hende ikke ud. Jeg maa selv ... Ja, du store Gud! hvor Forsynets Veie ere forunderlige! Hvem skulde have sagt ... ja, jeg sa'e det!

Antonie.

Men, kjære, bedste Madam Rust! naar De længe bliver saadanne ved, saa døer jeg af Skræk.

Mad. Rust.

Aa, min søde, rare Jomfru! (Kysser hende.) De har altid været min Øiesteen. Men bær over med mig. Jeg er ganske ude af mig selv. (Reiser sig urolig.) Men Deres Herr Fader maa komme — han maa komme — (afsides) en Anden kunde underrette ham ... (Høit.) Der maa gaae Bud efter ham.

Antonie

(lytter).

Der kommer han. (Springer hen til Døren.) Fa'er! her er Madam Rust og vil endelig tale med dig.

SJETTE SCENE

De Forrige. Skaarup.

Skaarup.

Madam Rust? Meget gjerne. Her er jeg.

Mad. Rust

(gaaer ham langsomt imøde).

Min retskafne, ædle Herr Skaarup! Ja, jeg vil tale med Dem. Jeg har et meget vigtigt Ord at tale med Dem. Men det maa være under fire Øine.

Skaarup.

Gaae ind saa længe, Antonie.

Antonie

(afsides, idet hun gaaer ind).

Nu skal jeg gaae ind!

Skaarup

(idet han vil trække Kjolen af).

Nu, Madam Rust?

Mad. Rust.

Herr Skaarup! De maa være en Mand! De maa fatte Dem.

Skaarup

(studser).

Hvad behager?

Mad. Rust.

Forsynet har udkaaret Dem paa en høist mærkelig Maade til sit Redskab.

Skaarup

(allarmeret).

Hva — hvad mener De?

Mad. Rust.

Jeg har en Efterretning at bringe Dem. (Efter et Ophold, seende stivt paa ham.) Har De Styrke nok til at høre den?

Skaarup.

Min kjære Ma — Madam Rust! kom De kun frem dermed.

Mad. Rust

(igjen efter et Ophold).

Deres Seddel i Classelotteriet har vundet.

Skaarup.

Har den? — Ei, ei! hvor meget?

Mad. Rust

(med Eftertryk).

En betydelig Sum.

Skaarup
(glad).

Er det Alvor? Dog vel ikke de 4000?

Mad. Rust.

De har vundet de 4000 ... De har vundet mere end de 4000.

Skaarup.

Guds Død! skulde jeg have faaet de 10,000?

Mad. Rust.

Ja ... De har ...

Skaarup.

Har jeg? hvad? har jeg? — Victoria! Trallala!

Mad. Rust.

Nei, De har ikke ...

Skaarup.

Har jeg ikke?

Mad. Rust.

Nei ... aa Gud, Herr Skaarup! — De har — men De maa sandeligen fatte Dem — (udbrydende) De har vundet de 50,000 Rigsdaler!

Skaarup
(forstenet).

Halvtredsindstyve ...! (Med svag Stemme og tumlende.) Madam Rust! der staaer inde en Flaske med Salmiak ...

Mad. Rust
(holdende paa ham).

Tænkte jeg det ikke nok! — For Guds Skyld, kom til Dem selv. (Raaber ind tilhøire.) Madam Skaarup! Jomfru Antonie! kom mig til Hjælp!

SYVENDE SCENE

De Forrige. Madam Skaarup og Antonie fra høire Side; strax derefter Adolf, Jansine og August (fra Hoved-Indgangen).

Mad. Skaarup.

Hvad er der skeet?

Antonie.

Aa Gud, er Fa'er syg?

Mad. Skaarup.

Er du daarlig, Mand ... lad mig —

Adolf og Jansine

(der komme ind med August).

Hvad har man for her —?

Mad. Rust.

Herr Skaarup! kom dog til Dem selv!

Skaarup

(med svag Stemme).

Er min Kone her?

Mad. Skaarup.

Her er jeg. Vi er' Alle her. Vil Du mig Noget?

Skaarup.

Veed du allerede?

Mad. Skaarup.

Nei, nei! Hvad skulde jeg vide?

Skaarup.

Kone! vi har vundet de 50,000 Rigsdaler!

Alle

(undtagen Skaarup og Madam Rust, med et høit Udraab).

De 50,000 Rigsdaler!

Antonie
(falder Madam Rust om Halsen).
Nei, er det sandt, søde Madam Rust?

August
(til Madam Rust).
Virkelig? De 50,000 Rigsdaler?

Mad. Rust.
Paa mit Ord: de 50,000 Rigsdaler.

Jansine.
Nei, Adolf, hvad synes du ...

Adolf.
Det var jo en meget glædelig Begivenhed.

August.
Kjære Onkel! De tør være overbeviist om min største Deeltagelse. Jeg gratulerer Dem.

Alle de Øvrige.
Ja, vi gratulere! vi gratulere!

Skaarup
(der hidtil har siddet med Hænderne foldede i Skjødet og stirret hen for sig, reiser sig).
Tak, Børn! Tak! Tak! — Ja, det er en stor, en ufortjent Lykke; og det er vor Pligt at bære den med Ydmyghed. — Kom hid, lille Kone! (Trækker hende til sig og kysser hende.) Du har i de sidste Aar gjennemgaaet Meget med mig, og uden at klage. Gud være lovet, nu kan jeg berede dig en sorgfriere Fremtid.

Mad. Skaarup.
Ja, nu, kjære Mand, har vi jo slet ingen Nød.

Mad. Rust.

Naa, Herr Skaarup! hvem havde nu Ret? De eller jeg? Var det nu ikke godt, De ikke satte Deres Penge i Sparekassen?

Skaarup.

Ja, De maa nok sige det. Det var Himlens Beslutning, og jeg bekjender, at vi fornemmeligen maae takke Dem —

Mad. Rust.

Ih, bevares —

Mad. Skaarup.

Jo, deri har min Mand Ret. Uden Dem havde vi aldrig tænkt derpaa. Men min Mand skal ogsaa vise sig erkjendtlig.

Jansine

(til Adolf).

Søde Adolf! jeg er saa glad, saa lykkelig!

August

(afsides).

Nei, de Mennesker har Hestelykke!

Antonie.

Men, Fatter, hvad skal vi gjøre med alle de Penge!

Skaarup.

Det kommer vi nok ud af, Barn. Nu maae vi see til at komme lidt til Ro og reflectere over, hvad der er det Nærmeste at gjøre. (Gaaer under det Følgende speculerende op og ned, efterfulgt vexelviis af de Andre, alt som han tiltaler dem.) Først og fremmest maa der røddes op i Salen, Kone! Vi kan sagtens vente Fremmede, der vil gratulere; saa maa der see ordentligt ud.

Mad. Skaarup.

Ja, det skal strax skee.

Skaarup.

Og saa maa Jansine tage mine sorte Klæder frem og lade Pigen børste dem.

Jansine

Det skal jeg nok, Fa'er.

Skaarup.

Og saa maae I, Børn, ogsaa klæde Jer lidt anstændigt.

Jansine og Antonie.

Jo, det skal vi, Fa'er.

Skaarup.

I kan gaae ud i Boutiquerne og kjøbe Et og Andet.

Jansine og Antonie.

Det er godt, Fa'er.

Skaarup

(til Konen, afsides, men dog i Gangen).

Og hør, Kone, saa maa mit Uhr indløses.

Mad. Skaarup.

Jeg sender strax En derhen.

Skaarup.

Og saa maa August bevise mig den Tjeneste at gaae hen til en Mand for mig.

August.

Naar De ønsker det — og hvis der ellers er Noget —

Skaarup.

Tak! Tak! — og med Madam Rust maa jeg siden tale.

Mad. Rust.

Ja, jeg er jo her i Huset.

Skaarup.

Og — (standser) ja det er sandt, Kone, hvad har du til Middag til os?

Mad. Skaarup.

Vor daglige Mad.

Skaarup.

Nei, det gaaer min Sandten ikke an. Paa en Dag som denne maa man have noget Aparte.

Antonie.

Ja, det har Fa'er Ret i!

Mad. Skaarup.

Hvor skal jeg i den Hast —

Skaarup.

Lad gaae Bud hen paa en Restauration. Og lad os faae et Par Flasker Viin — en god Viin — vi vil drikke Rhinskviin idag.

Adolf.

Jeg skal meget gjerne besørge et Par Flasker.

August.

Jeg tilbyder mig ogsaa —

Skaarup.

Godt, og lad os saa gaae ind, Børn, og Hver gjøre Sit. I er' Alle tilbords hos mig til Middag. — Kom, Kone! kom lille Madam Rust! (Tager sin Kone og Madam Rust under Armen.) En glad Dag skal erstatte os mange Gjenvordigheder, og sande mit gamle Ordsprog: Naar Enden er god, er Alting godt!

Alle de Øvrige

(mens de under støiende Glæde følge ind med tilhøire).

Ja, det er et sandt Ord!

ANDEN ACT

(En Sal, efter Omstændighederne smukt meubleret. Paa hver af Siderne en Chiffonière, og paa den ene af disse to Vaser med Blomster. En Dør tilhøire og en Hoved-Indgang i Baggrunden. Paa den ene Side af denne en Sopha).

FØRSTE SCENE

August

(kommer ind fra høire).

Naa, nu er jeg da saa forspiist og — jeg havde nær sagt — saa fordrukket, som om jeg havde været til Gilde paa Skydebanen. Vi har til Middag levet saa flot og overflødigt, som dengang Onkel havde Part i Kaperierne. Rhinskvinen flød over Dugen — forloren Skildpadde, stegte Ænder og Wienertærte — den ene Skaal ovenpaa den anden — jo, Begyndelsen er god. — Med alt det er det godt, at jeg beholdt min Contenance. Her maa smedes, mens Jernet er varmt. Sætter jeg ikke mit Project igjennem strax, kunde der komme andre Liebhabere; for ikke at tale om, at — saa utroligt det klinger — jeg vil parere, inden to Aar er' de Penge fløiten. Der er allerede lagt saa mange Planer derinde, at Gevinsten kan faae sin Rest alene derved. Vi skal have nye Gardiner, nye Speile, nyt Betræk. Vi skal ligge paa Landet til Sommer. Vi har saa smaat talt om at holde Heste og Vogn — — Aha! der har vi Adolf. Kan jeg vinde ham, saa har jeg det Halve vundet. — Naa! nu maa man da lægge sit Ansigt i Søndags-Folder.

ANDEN SCENE

Adolf (fra høire). August.

Adolf.

Jansine har sagt mig, at min Ven August vil tale med mig.

August.

Min Ven! jeg ønsker at henvende mig til Dem i et af mit Livs vigtigste Anliggender. De er — ja, jeg har ikke nødig at sige det; thi det er en bekjendt Ting — De er den indsigtsfuldeste i vor Kreds. Deres Stemme har Vægt. Et Ord af Dem siger meer end al vor Veltalenhed. Med hvem kan jeg da bedre raadføre mig?

Adolf

(trykker hans Haand).

Hvis jeg kan udrette Noget for Dem —

August.

De har maaskee allerede bemærket, at jeg i lang Tid har næret en hemmelig Lidenskab for Deres Kjærestes Søster?

Adolf.

For Antonie? Nei, det har jeg sandelig ikke bemærket.

August.

Ikke? Ja, jeg har jo søgt at skjule det —

Adolf.

Men Jansine og jeg har først idag talt om, at en saadan Forbindelse var ønskelig.

August

(omfavner ham).

Har De virkelig? Saa De bifalder min Kjærlighed?

Adolf.

Af mit Hjerte. Naar Antonie deler den —

August.

Det vil jeg haabe ... og De selv maa jo kunne dømme —

Adolf.

Ja, jeg troer, hun ynder Dem, af enkelte Yttringer at slutte — endogsaa i Formiddag — og jeg pleier ikke at bedrage mig i deslige Ting.

August.

Det kommer altsaa blot an paa, om Forældrene ville give deres Samtykke — og her stoler jeg ganske paa Dem.

Adolf.

Over dette Punct troer jeg at kunne berolige Dem. Vi kjende Dem Alle som en brav, stræbsom, ung Mand. Og hvad det Oeconomiske angaaer — man burde jo egentligt ikke tage Hensyn til Sligt — men ogsaa heri taler Alt for Dem. De har gode Indtægter og en anseelig privat Formue.

August.

Ak, min Ven! Guld er Støv. De anseeligste private Formuer kunne smelte hen. Men en retskaffen Vandel — ja, hvem veed det bedre end De, der er et Mønster for os Alle? — en retskaffen Vandel er Grundvolden for al jordisk Lykke.

Adolf.

Denne Grundsætning vedkjender jeg mig aldeles; og den bestyrker kun end mere min Agtelse for Dem.

August.

Saa nedlægger jeg da min Skjebne i Deres Hænder. Tael De med Onkel og Tante! Benyt den skjønne Ind-

flydelse, De nyder i vor Familie; og tvende Menneskers Lykke vil være Deres Løn!

Adolf

(enthousiasmeret).

Det skal jeg! Det skal jeg tilforladeligt! Det er et betydningsfuldt Kald, De har betroet mig; men jeg skal ikke hvile, før jeg har gjort mig værdig til Deres Tillid. Nu vil jeg strax gaae ind og tale med Herr Skaarup; og, hvis det er sandt — hvis jeg virkelig nyder nogen Indflydelse hos ham, da skal jeg snart bringe Dem gode Tidender. Vor kjære Antonie skal da ved Deres Side see en glad Fremtid imøde!

(Gaaer hurtig ind.)

August.

Puh, den Conversation tog paa Kræfterne. Naar man taler med ham, maa man altid svæve i den syvende Region. Men har jeg ham paa min Side, saa har jeg ogsaa Forældrene; og saa kommer det kun an paa, hvad den lille Stivnakke Antonie vil sige dertil. Aa, jeg tænker nok — (Betragter sig selv.) Hvad Fanden kan hun forlange mere? Vi har gjort Lykke før hos Smaapigerne.

TREDIE SCENE

August. Madam Skaarup og Madam Rust (fra Hoved-Indgangen).

August.

Der har vi jo vor kjære Tante! Hvor har De været? Der har været en Spørgen efter Dem —!

Mad. Skaarup.

Jeg var nede hos Madam Rust.

Mad. Rust.

Ja, Deres kjære Tante har saamænd beæret mig med et Besøg.

August.

Naa, ja det er en anden Sag. (Seer paa Madam Skaarup.) Men er det dog ikke mærkeligt, som Tante paa den senere Tid har faaet et godt Udseende? Er det ikke sandt, Madam Rust?

Mad. Rust.

Om det er sandt? Det er en Bemærkning, jeg har gjort for længe siden. Men De har ogsaa en ypperlig Constitution.

Mad. Skaarup.

Aa jo, jeg kan jo ikke klage. (Afsides til August.) Undskyld, jeg har Noget at tale med Madam Rust.

August.

Det gjør Intet. Jeg kan gaae ind til de Andre. (Afsides, idet han gaaer ind tilhøire.) Her skal nok, inden Hjælpetropperne komme, foreløbig slaaes en lille Plade.

Mad. Skaarup.

Nu, Madam Rust, hvad jeg vilde sagt — mit Hoved er saa fortumlet — saa bliver det derved.

Mad. Rust.

Det bliver derved. 500 Rigsdaler har jeg overleveret Dem iformiddag og 500 nu. Resten bringer jeg Dem imorgen.

Mad. Skaarup.

Ja, det var jo godt, om jeg kunde faae dem imorgen. De første 500 ere allerede saa godt som borte. Min Mand har strax afgjort en Gjæld paa 400 Rigsdaler, der længe har trykket ham. De øvrige gaae snart, saa Meget jeg har

at anskaffe. Pigebørnene har jeg lovet Hver et Shawl; de har længe trængt dertil. Det vil vi ud og kjøbe i Eftermiddag. Og saa vil min Mand, at vi skal gjøre Herr Adolf en Present, for nogle Tjenester, han tidligere har beviist os. Det skulde ogsaa skee idag. Nu kommer Jansines Forlovelse med ham. Ved den Leilighed vil ogsaa Meget gaae bort. Det er ikke, fordi vi er' i Forlegenhed; her har allerede været Bud paa Bud fra Kræmmerne, at vi kunde faae hos dem, hvad det skulde være, og at det ikke hastede med Betalingen. Men jeg vil helst betale, hvad jeg kjøber.

Mad. Rust.

Ja, det samme siger jeg.

Mad. Skaarup.

Angaaende Kjøbet af Deres Huus, da vil min Mand selv tale med Dem. Han har opsat en Contract eller et Skjøde, hvad det hedder —

Mad. Rust.

Meget vel, lille Frue!

Mad. Skaarup.

Saa skulde vi endnu tale om den Douceur, vi er Dem skyldig.

Mad. Rust.

Det kan vi tale om, naar De kommer i Ro, og De har hævet Pengene paa Lotto-Comptoiret. Jeg overlader det ganske til Dem, lille Frue, og Deres Mand, enten De vil unde mig en Sum eengang for alle, eller sætte en Livrente ud for mig.

Mad. Skaarup.

Ja, det komme vi nok ud af. I det Punkt er min Mand generøs.

FJERDE SCENE

De Forrige. Skaarup.

Skaarup.

Naa, er I her! Jeg har ventet paa Dem begge.

Mad. Rust.

Deres Frue og jeg stod netop og talte om Dem.

Skaarup.

Naa! — Forresten er min Kone ikke Frue.

Mad. Rust.

Hvad hun ikke er, kan hun blive. Det skulde gaae besynderligt til, om man vilde nægte en Mand som Dem en Rang, hvis De begjærte det.

Skaarup

(smilende).

Det kunde nok hænde sig, at De har Ret deri.

Mad. Rust.

Og jeg hører, jeg tør gratulere Dem. Herr Adolfs Onkel har givet sit Samtykke til hans Forlovelse med Deres Datter Jansine.

Skaarup.

Ja, nu er der Ingenting mere iveien. Jeg fik Brev fra ham ved Bordet.

Mad. Rust.

Det kan jeg begribe; naar man kan komme ind i en Familie som Deres.

Skaarup

(afsides til sin Kone).

Har Madam Rust flyet dig de 500?

Mad. Skaarup.

Jo, jeg har dem her.

Skaarup.

Det var vel. Lad saa Pigen springe hen til vor forrige Viinhandler og kjøbe 12 Flasker Portviin, og lad dem bringe ned til Madam Rust. Vi maae dog iforveien vise hende et lille Galanterie. — Og kom saa ind med mig i min Skriverstue. Herr Adolf har betroet mig en Sag af Vigtighed, som jeg maa tale med dig om. (Høit.) Vil De saa følge med, Madam Rust, saa kan vi afgjøre Alt angaaende Kjøbet af Deres Huus. Vor Aftale er, at jeg betaler Dem 900 Rigsdaler strax, og Resten lade vi staae paa Prioriteterne.

Mad. Rust.

Meget vel, Herr Skaarup.

Skaarup.

Det er en Grille af mig, at jeg ikke udbetaler Dem det Hele strax.

Mad. Rust.

Det saae jeg jo helst.

Skaarup.

Nei, lad det nu blive ved Aftalen. Jeg har en Speculation fore, hvorti! jeg kommer til at bruge en Hoben. (Med Eftertryk.) Deres Penge er De vis.

Mad. Rust.

Derpaa har jeg intet Øieblik tvivlet. (Spøgende.) Men De vil dog aldrig sætte Deres Penge i Sparekassen?

Skaarup.

Nei, nei, lille Madam! Det var dengang. Nu har vi heller ikke nødig at tage det saa nøie. — Ja, kom saa ind med.

(Han, Madam Skaarup og Madam Rust gaae ind tilhøire.)

FEMTE SCENE

Nicolai og Jacob Baadsmand (fra Hoved-Indgangen).

Nicolai.

Her er Ingen. Pigen har nok viist os feil.

Jacob.

Hun sa'e, de kom strax, gjorde hun.

Nicolai.

Jaja! saa lad os da vente.

Jacob.

Med Forlov, Herr Reiersen! — siden vi ikke har noget Bedre at gjøre — hvorfor vil De endelig give Dem ud her i Huset for Understyrmand? Hvorfor tør Ingen vide, at De er Eier af Skib og Ladning? Jeg synes dog, det Fartøi, vi ere komne med, kan man være bekjendt; og Ladningen er sine 70,000 Pjastre værd mellem Brødre. Jeg har nok hørt, at En og Anden, der vendte tilbage med tomme Lommer, har bildt Folk ind, han var en Matador. Men naar man har Skillingen som De, Herr Reiersen —

Nicolai.

Jeg har nu mine Grunde.

Jacob.

Ja, bliv ikke vred, fordi jeg spør'. Jeg har kjendt Dem fra den Tid, De var Dreng. Vi har gjort Reisen sammen til Boston paa det Fartøi, som Herr Skaarup var Rhedere til. Jeg havde faret for ham endeel Aar og var godt anskrevet her i Huset; og see derfor fik jeg et Slags Tilsyn med Dem paa Skibet. I Begyndelsen smagte det Dem ikke. De gik og saae ligesaa melancholsk ud som en gammel Redekam, der har mistet Tænderne. Men siden gik det bedre, og det var Synd at sige Andet, end at De

tilsidst skikkede Dem vel. Men saa maatte vi lade Dem blive i Boston, og jeg tog Hyre tilbage. — Nu føier det sig saaledes, at jeg ifjor kommer paany til Boston, og saa seer jeg, at Skibsdrengen er bleven Compagnon i et anseeligt Handelshuus; og alle Folk taler om, at De har viist Conduite, hvor det behøvedes, og gjort Comptoiret store Tjenester. Og saa tænkte jeg ved mig selv: Der maa sidde et godt Hoved paa ham. Og saa derfor, Herr Reiersen, og fordi vi har været gamle Kistekammerater, tænkte jeg, at jeg vilde dog spørge Dem om Grunden —

Nicolai.

Du har Ret, gamle Kammerat! og jeg kan forklare dig Alt med faa Ord. Kald det Stolthed, kald det Forfængelighed, kald det, hvad du vil; men jeg vil ikke, at de skal tage vel imod mig her i Huset, fordi jeg bringer en Slump Pjastre med mig, men for min egen Skyld. Skaarup og hans Kone tog mig til sig som et fattigt Barn, dengang de selv ingen Børn havde. Siden kom de to Døtre, og jeg var tilovers. De har gjort mig meget Godt; Gud veed, at jeg erkjender det. Men de har ikke sørget tilgavns for min Opdragelse, da der var Tid dertil; de forstod ikke at behandle den ærekjære Dreng og miskjendte mine Følelser. For hver Drengestreg, jeg gjorde, krænkede de mig med at lade mig høre deres Velgjerninger. Kun Antonie forstod mig; hun alene havde Magt at styre mig, og kun hun var Skyld i, at jeg ikke for længe siden var rendt min Vei. — Nu, kort og godt, i Boston fik jeg at vide, at det var gaaet tilagters med den gamle Skaarup, og jeg besluttede at hjælpe ham. Derfor — og fordi jeg — nu ja, derfor er jeg kommet hertil.

Jacob.

Og naar nu den gamle Skaarup ikke ta'er imod Dem,

saaledes som De, med Deres Tilladelse, har sat Dem det i Hovedet, saa la'er De ham drive af, Herr Reiersen, og hjælper ham ikke?

Nicolai.

Sladder! Hvem taler derom? Hjælpes skal han, hvordan det saa gaaer.

Jacob.

Naa, men De vil dog først lodde Grunden, for at see, hvor dybt De kan gaae. (Ryster paa Hovedet.) De skulde ikke gjøre det, Herr Reiersen! Med saadanne Prøver gaaer det, som det gik vor Koksmath John. Han havde faaet en Theepotte af Fajance tilgi'endes af Kahytskriveren, og saa vilde han see, om den var stærk, og lod den falde fra Fokkeraaen; men den gik itu. — See, nu vil jeg med Deres Tilladelse besøge en lille Pige ude i Nyboder, som jeg veed venter paa mig; vi er halvveis Kjærestefolk. Kom jeg nu der i mine gamle Skibsklæder og sa'e: Her er jeg, Marie, saa nøgen og fattig som Moses, da han havde slaaet Pharisæeren ihjel —

Nicolai.

Hahaha! Du er ikke meget bibelfast.

Jacob.

Det er et sandt Ord, Herr Reiersen. Men det er ikke mindre sandt, at naar jeg taler saadanne til Marie, saa seer hun surt og vender mig Ryggen. Nei, jeg har taget mine bedste Kisteklæder paa og et Par Skilling i Lommen, at hun dog kan see, hendes Kjæreste er ingen fattig Pjalt, der skal neie sig flad, for hvert Skridt han vil frem. Menneskene er engang ikke anderledes. Naar man kommer fra de Lænder, hvor vi har været, saa seer Folk gjerne, at der hænger en Klat Guld og Sølv ved os. — De skulde ikke gjøre det, Herr Reiersen.

Nicolai.

Du kan have Ret i Noget; men Antonie tog dog godt imod mig, uagtet hun ikke vidste Andet, end at jeg er en fattig Styrmand.

Jacob.

Gjorde hun? Ja, hun er et ungt, følsomt Blod; det kan man ikke regne. Med de Gamle er det en anden Sag; de har det ligesom jeg vil sige Tallieblokkene paa et Skib. Naar der ikke bliver smurt, piber det. — De skulde ikke gjøre det, Herr Reiersen.

Nicolai.

Har jeg sagt A, maa jeg sige B. Det faldt mig svært nok at holde tæt for Antonie, og jeg var meer end angst for, at hun ikke skulde staae Prøve. De Gamle bryder jeg mig ikke om. Vil de slaae Vrag paa mig, saa lad dem. Men det har ingen Fare. De har liidt selv ondt paa den senere Tid og veed, hvad Trang og Nød vil sige. (Oprømt.) Du skal see, jeg er velkommen. Omsonst er jeg ikke bleven ført ind her i Salen. Maaskee de i dette Øieblik sætte Klæderne tilrette, for at tage anstændigt mod deres Pleiesøn. Kom her, Jacob! (Peger paa den ene Chiffonière.) See, her har de sat Vaser med friske Blomster hen og pyntet op. Du skal see, det er for min Skyld. — Hold nu Alt i Beredskab. Du kan først hilse paa Folkene, og bring saa siden de Kasser og Kister herop med de Smaating i, jeg har bragt med til dem. — Jacob! jeg har aldrig været saa glad som idag. Det er en stor Lykke at komme hjem og skaffe dem Glæde, der engang —

(Standser.)

Jacob.

Der engang, med Deres Tilladelse, har seet Dem over Skuldrene.

Nicolai.

Nei, nei! det er ikke den Følelse, der bevæger mig. Jeg vil ikke ydmyge dem; ved Gud, det vil jeg ikke! Men jeg vil vide, om min Kjærlighed bliver gjengjældt, og var jeg ikke saa vis i min Sag, saa havde jeg maaskee ikke baaret mig ad, som jeg har.

SJETTE SCENE

De Forrige. Antonie (fra Døren tilhøire, bærende paa en Vase med Blomster). Siden Jansine.

Antonie

(idet hun med Travlhed sætter Vasen hen paa den anden Chiffonière).

Er du der, Nicolai! Det var deiligt, at du kom. Jeg har tænkt saa meget paa dig.

Nicolai.

Har du? Naar du vidste, hvor det glæder mig!

Antonie

(efterat have sat Vasen hen).

Nu skal jeg strax være hos dig igjen.

(Gaaer ind.)

Nicolai.

Kan du see, Jacob, jeg har Ret. Alt er i Oprør for min Skyld.

Jacob.

Ja, det lader jo til, der er Røre i Huset.

Antonie

(kommer tilbage, ledsaget af en Karl og en Pige, der bære en Sopha).

Tag vaerligt paa den. Herhen! Sæt den herhen. (Efterat den er sat hen i Baggrunden paa den ene Side af Hoved-Indgangen.) Jeg kommer strax, kjære Nicolai!

(Gaaer ind igjen.)

Jacob.

Her er nok Stads i Familien idag. Man skulde troe, de havde Barn i Kirke.

Nicolai.

Aa Snak! Hvor skulde det Barn komme fra?

(Jansine kommer ind, efterfulgt af Antonie.)

Jansine

(i en grædende Tone).

Du skal see, hun narrer mig. Den Modehandlerinde er saadant et afskyeligt Menneske. Og naar jeg nu ikke faaer Kappen til iaften, hvad skal jeg saa gjøre?

Antonie.

Du faaer den nok, naar du bare vil være taalmodig.

Jansine.

Jeg faaer den ikke. Det har hele Tiden anet mig, at hun narrer mig. (Bliver Nicolai vaer. I samme grædende Tone.) God Dag, Nicolai. Hvor du seer godt ud! Vil du ikke sætte dig ned.

Nicolai.

Nei, Tak. Men hvorfor er du i saa 'slet Humeur?

Jansine.

Aa, man har nok Grund til at være i slet Humeur.

Antonie.

Min Søster er gudskeelov altid i slet Humeur. Hendes Taarer har det ligesom Floden Niger, som Adolf har fortalt om, at man ikke veed, hvorfra den kommer. Der er aldrig Nogen, der veed, hvorfor hun græder.

Jansine.

Ja, du leer ad Alting.

Antonie.

Hvad skal jeg græde for? Du græder jo for hele Familien.

Jansine.

Du siger nok— men, naar man saa vist har stolet paa at faae et Stykke, og saa bliver narret ... Men jeg veed nok; jeg har ikke andet end Uheld. Mig skal det altid gaae imod. Jeg vilde ønske, jeg laae i min Grav.

(Gaaer ind.)

Antonie

(bliver Jacob vaer, der har holdt sig i Baggrunden).

Hvad er det, jeg seer? Er det ikke vor gamle Jacob?

Jacob

(kommer frem).

Jo, det er, lille Jomfru! Naar De ikke har Noget derimod, vilde jeg hilse paa min forrige Rhedere, Deres Herr Fa'er.

Antonie.

Det vil vist glæde Fa'er at see dig igjen. — Og du er kommet med Nicolai?

Jacob.

Ja vel ja, lille Jomfru, er jeg kommen med ham.

Antonie.

Og du har været med ham i Amerika og alle disse Lande?

Jacob.

Det veed den søde Gud jeg har, lille Jomfru.

Antonie.

Men hvordan bærer I Jer ad der? De taler jo lutter Engelsk. Kan du nu tale Engelsk?

Jacob.

Saa ganske har jeg ikke Videnskab deri. Men man kan altid hjælpe sig. Og skulde det gaae meget contrair med Sproget, saa maa man krydse.

Antonie.

Hahaha! ja det kan jeg begribe. Nu skal jeg fortælle Fa'er — det er sandt, Nicolai, Fa'er veed, du er kommet.

Nicolai.

Veed han? Hvad sa'e han? Var han vred, fordi han Intet har hørt fra mig før?

Antonie.

Aa, idag er Fa'er i saa godt Humeur, at han ikke let bliver vred.

Nicolai.

I godt Humeur? Fordi jeg ... hvorover er han i saa godt Humeur?

Antonie.

Veed du da ikke, hvad her er passeret?

Nicolai

(urolig).

Nei, nei! hvad er der skeet?

Antonie.

At Fa'er idag har vundet 50,000 Rigsdaler i Classelotteriet?

Nicolai.

50,000! — Derom talte du jo ikke et Ord i Formiddag.

Antonie.

Vi erfarede det ogsaa først, ligesom du var gaaet. Aa, her er bleven en Uro og Tummel i Huset —! Fa'er gaaer

omkring og speculerer, Mo'er maaler Tøi af; Kræmmerne har sendt os saa mange Varer ind i Huset, at vi gjerne kunde opklæde alle Waisenhusets Børn.

Nicolai

(kold).

Saa?

Antonie.

Her skal males, her skal gibses, her skal meubleres, og jeg veed ikke Alt hvad. Iaften skal vi have Fremmede; og derfor er Salen sat istand og pyntet op, som du seer.

Nicolai.

Hm! Seer man!

Antonie.

Ja, du ryster paa Hovedet. Jeg har selv tænkt over, om det er godt, paa eengang at faae saa mange Penge. Man kan let komme ud af sit gode, gamle Trit og sætte sig Nykker i Hovedet. Men naar jeg saa husker paa, hvor meget Fa'er har gaaet igjennem i de sidste Aar, og at han nu kan vente en sorgfri Alderdom, saa glæder jeg mig over, at han har vundet. Penge er dog en rar Ting. (Madam Skaarup raaber indenfor: Antonie!) Naa, nu er der igjen Ild i Papirerne. Vi er Alle saa forstyrrede, saa det er en Lyst. Jansine græder over sin Kappe; Mo'er klager, at hendes ny Hat ikke vil passe; Fatter har spildt Viin paa sin Vest; mit Livbaand er to Gange gaaet op. Der er intet af vort Tøi, der vil sidde og holde. Det er, ligesom det var Himlens Villie, at vi skulde have Nyt. (Der kaldes igjen.) Ja, nu kommer jeg.

(Løber ind.)

Jacob

(efter en Pause, under hvilken Nicolai gaaer heftig op og ned).

Jeg staaer her og seer paa de Blomstervaser, Herr

Reiersen. Jeg troer næsten ikke, at de er' satte hen for vor Skyld.

Nicolai.

Gid Fanden havde alle Lotterier, baade Tallotteriet og Classelotteriet! Der kommer kun Ulykke deraf.

Jacob.

Med Deres Tilladelse, den Ulykke kan da bæres, at vinde de 50,000.

Nicolai.

Jeg har glædet mig som et Barn til at hjælpe og understøtte dem. Jeg har tænkt mig de Gamles Overraskelse, deres Glæde over at rives ud af al Nød, deres — hvorfor skal jeg ikke tilstaae det? — deres Taknemmelighed. Og nu — nu staaer jeg som en Nar. Nu bryder de dem feil om mig.

Jacob.

Ja, det kan nok hænde. Men seer De, Herr Reiersen — og tag mig ikke mine Ord ilde op — naar De nu strax havde meldt Dem som den rige Mand, saa havde Alle bukket og skrabet for Dem; for Lige søger Lige. Og De havde været fornøiet og ikke vidst, om man bukkede for Dem eller for Deres Penge. Nu derimod —

Nicolai.

Spar dine Bemærkninger. Bagefter kan Enhver give gode Raad.

Jacob

(efter et Ophold, med Tørhed).

Skal jeg saa lade de Kister og Kasser med Deres Foræringer bringe herop?

Nicolai.

Du skal Fanden, skal du! Ingenting skal bringes herop. Ikke en Snuus!

Jacob.

Herr Reiersen! tag mod et godt Raad af en Mand, der mener Dem det vel. Gjør Ende paa denne Historie. Naar Deres Pleiefa'er kommer, saa fortæl ham Alting lige ud af Posen. Sandtnok vil han ikke blive saa fornøiet, som naar han selv kunde have Nytte af Deres Skillinger — for det er nu natyrligt. Men det vil dog fornøie ham, at hans Pleiesøn har skikket sig vel og er blevet til Noget i Verden.

Nicolai.

Jeg kan ikke og gider ikke. Det er mig nu, som om hele min Eiendom ikke var fire Skilling værd. Før var jeg glad ved den Tanke, at min Rigdom kunde gjøre disse Mennesker glade. Nu — jeg vilde næsten til Trods ønske, at jeg virkelig kom tilbage som simpel Styrmand.

Jacob.

Ja, den Lykke kunde De sagtens opnaae. — Men der kommer nok Herr Skaarup. Lad os nu sætte os i Lave.

Nicolai.

Ja, der er han. — Ak Gud, han er bleven gammel!

SYVENDE SCENE

Nicolai. Jacob. Skaarup og August fra høire.

Skaarup

(kommer ind i afsides Samtale med August og tager ikke strax Notice af Nicolai).

Vær du kun ubekymret, August. Jeg kjender dig og veed, det er ikke Egennytte, der driver dig.

August.

Ja, det vilde jo være meget krænkende for mig, om Onkel skulde troe, at jeg af Interesse —

Skaarup.

Det troer hverken jeg eller Nogen.

August.

Jeg kan forsikkre, at om Antonie var den fattigste Pige i Kjøbenhavn —

Skaarup.

Det veed jeg, og saadanne kjender jeg dig. Partiet er i alle Henseender fornuftigt. Min Kone og jeg har i lang Tid ønsket det. (Høit, idet han vender sig mod Nicolai.) Naa, see der har vi jo vor Nicolai.

(Nicolai nærmer sig.)

August

(trækker Skaarup tilbage; afsides).

Men troer Onkel virkelig, at Antonie giver sit Samtykke?

Skaarup.

Der er Intet iveien. Min Kone taler nu med hende. Det er en god, føielig Pige. (Høit, til Nicolai.) Nu, velkommen, min Dreng! Du er jo bleven stor og stærk!

Nicolai

(rørt).

Kjære Pleiefa'er? Er jeg Dem virkelig velkommen?

Skaarup.

Hvorfor skulde du ikke være mig velkommen, naar du ellers har opført dig godt, saa vi ingen Skam har af dig. — Men jeg hører, vor gamle Jacob er ogsaa ankommen. Naa, der er han jo. Velkommen, Jacob!

Jacob.

Gud velsigne Dem, Herr Skaarup. Naar De ikke tog det fortrydeligt op, vilde jeg hilse paa min forrige Rhedere.

Skaarup.

Det skal du have Tak for, min Søn! Sæt dig ned; nu kommer der strax en Snaps og en Bid Brød.

Nicolai

(afsides).

Saaledes skal jeg modtages!

August

(nærmer sig Nicolai; ironisk).

Er det tilladt at hilse paa sin gamle Legekammerat?

Nicolai

(kort).

God Dag, August!

August.

Jeg hører, du er avanceret stærkt siden sidst. Du kan jo snart vente at blive Understyrmand.

Skaarup.

Nei, han er Understyrmand.

August

(spodsk).

Er du? Hvem skulde troe det!

Skaarup.

Ja, seer du, Nicolai, nu er du kommet i et heldigt Øieblik. Du kan komme til at fare for mig. Jeg har en Speculation — siig mig, i hvad Priis er Kaffe og Sukker paa Markedet i Boston? (Vender sig fra ham til August, uden at oppebie Svar, da hans Kone kommer ind med Antonie.) Naa, der er min Kone med Pigebarnet.

OTTENDE SCENE

De Forrige. Madam Skaarup. Antonie. Kort efter Jansine og Madam Rust; siden en Tjenestepige. Tilsidst Adolf.

Nicolai

(ved at see Madam Skaarup).

Min Pleiemoder! Min kjære, gode Pleiemoder!

Mad. Skaarup.

Ja, der er han! Det er ganske rigtigt ham.

Nicolai.

Du har dog vel lidt Godhed tilovers for mig endnu?

Skaarup

(trækker sin Kone fra Nicolai).

Bliv ikke vred. Jeg har Noget at tale med min Kone. (Sagte til hende, mens Nicolai bliver nedslaaet staaende.) Har du talt med Antonie?

Mad. Skaarup.

Jo, jeg har. Det gi'er sig nok.

Antonie

(afsides til Moderen; tørrende sine Øine).

Jeg siger dig, Mo'er, jeg gjør det ikke.

Mad. Skaarup

(ligeledes afsides til hende).

Du skal, Barn! Det er dit eget Bedste.

August*)

(der nærmer sig Antonie; smigrende).

Over al den Uro har jeg knap kunnet vexle et Ord med vor venlige Antonie; og du veed ikke, hvor jeg har

*) Ordenen er: Nicolai. Antonie. August. Madam Skaarup. Skaarup. Jansine. Madam Rust. I Baggrunden Jacob.

længtes efter at tale med dig. Jeg har saa Meget at sige dig.

Antonie.

Jeg har ikke Lyst til at høre Noget idag.

Nicolai

(afsides til hende, ved hendes anden Side).

Antonie! jeg er nær ved at fortvivle. Naar du ikke vil trøste og opmuntre mig, er det ude med mig.

Antonie.

Jo, jeg er vistnok skikket til at opmuntre Andre.

(En Pige bringer en Presenteerbakke med Drikkevarer etc.)

Skaarup.

Naa, det var vel. — Men jeg begriber ikke, hvor Herr Adolf kan blive af. Han var blot gaaet hen for mig etsteds; og jeg vilde dog, han skulde være tilstede.

Jansine.

Jeg har seet ham staae dernede og tale med en Mand. Nu kommer han nok strax.

Skaarup.

Godt. Lad os saa faae et Glas Viin, Kone. — Ja, jeg seer Dem jo Alle hos os iaften, da nogle gode Venner har ladet sig melde.

Mad. Rust.

Jeg takker skyldigst for Indbydelsen.

Skaarup.

Kom du saa kun med, lille Nicolai; vi har Plads til dig med. — Men nu vil vi, mens vi Alle ere samlede mellem os selv, foreløbig drikke et Glas paa en glædelig Begivenhed. (Adolf kommer ind.) Der er Herr Adolf. Et Glas til Herr Adolf. (Afsides til denne, mens de øvrige Tilstedeværende tage

sig et Glas.) Alt er bragt i Rigtighed. Jeg maa tilstaae Dem, jo mere jeg tænker paa dette Partie, desmere glæder det mig for min Antonie, og jeg er Dem overmaade forbunden for den Interesse, De har viist for denne Sag. Kan jeg ved Leilighed vise mig erkjendtlig —

Adolf.

Tael endelig ikke herom, Herr Skaarup. Min skjønneste Løn er den Bevidsthed, at jeg har gjort vor Antonie lykkelig.

Skaarup

(høit, til de Andre, rømmende sig).

Børn! Jere Udsigter har i lang Tid ikke været de bedste. Min stakkels Jansine har længe gaaet og sørget, inden Herr Adolfs Onkel vilde give efter, indtil vi endelig idag ved Bordet kunde have den Glæde at drikke paa hendes og Herr Adolfs Fremtids Vel. For min Antonie har jeg ofte været bekymret. Jeg blev Dag for Dag ældre, og vidste ikke, hvem der skulde være hendes Støtte, naar jeg faldt fra. Men som jeg altid pleier at sige: Naar Enden er god, er Alting godt — ogsaa for den Sorg er jeg befriet. En brav, formuende Mand anholder om hendes Haand; og vi kan nu, Børn, klinke paa Antonies og min Søstersøn August's Forlovelse.

Samtidigt.

Adolf. Jansine. Mad. Skaarup.

Vi gratulere.

Mad. Rust.

Ih, jeg gratulerer af Hjertet.

Nicolai

(lader ved Skaarups Slutnings-Ord og under de Andres Gratulationer sit Glas falde og udbryder).

Antonie! det kunde du —!

(Styrter ud, efterfulgt af Jacob.)

Antonie

(der under Faderens Replik mod Slutningen har yttret Overraskelse og urolig Angst og villet tale, vil nu ile efter Nicolai, med det Udraab):

Nicolai, hør mig!

August

(holder hende tilbage).

Antonie! bliv! hvor vil du hen?

Skaarup.

Hvad var det?

(Under de sidste Repliker, der maae gaae Slag i Slag, og under almindelig Forbauselse over Nicolais Forsvinden, falder Tæppet.)

TREDIE ACT

Samme Decoration som i anden Act. Foran den ene Sopha staaer et Divansbord med en Armstage med tændte Lys. Paa hver af Chiffonièrerne staae ligeledes Armstager, hvis Lys ere tændte.

FØRSTE SCENE

Skaarup. Madam Skaarup. Antonie. Siden Adolf.

Skaarup.

Naa, Barn, eet Ord saa godt som tyve: hvad har du besluttet?

Antonie.

Hvor kan du, Fa'er! Jeg, som bestandig har gjort mig lystig over min stive Cousin, skal jeg nu paa eengang begynde at tale godt om ham? Hvergang han har villet dandse med mig, har jeg sagt Nei, fordi han ikke kan holde Tact —

Skaarup.

Sniksnak! I Ægteskab spørger man ikke om Tact og saadanne Narrestreger.

Antonie.

Men, Fa'er, August og jeg skjændes og disputere med hinanden den hele Dag; hvorledes skal vi nogensinde kunne enes —

Skaarup.

Derfor kan I godt enes. Min Kone og jeg enes, uagtet vi aldrig ere enige.

Antonie.

Fa'er og Mo'er er nu i saa mange Aar vante til det.

Skaarup.

Ja, deri stikker det. Saaledes vil August og du ogsaa vænnes til hinanden. Det er med Ægteskab som med Huusleilighed. Folk i Kjøbenhavn flytte hvert Øieblik og faae det aldrig tilpas. Men naar man bliver paa et Sted og vænner sig til Manglerne, saa finder man sig vel i Alt. Har du været gift med August en halv Snees Aar —

Antonie.

Jo, en halv Snees Aar! Inden den Tid kan jeg være død og begraven.

Skaarup.

Hvad har du da mod August? Er det ikke en kjøn, ung Mand?

Antonie.

Alle Folk sige dog, han seer ud som en Barbeersvend.

Skaarup.

Aa Vaas! — Saadanne Noget vil jeg ikke høre.

Mad. Skaarup.

Det kan ikke hjælpe, du taler til Antonie. Hun troer,

hun kan slaae Alt hen i Spøg. Men det Hele er saa ikke Andet, end at hun har sat sig Griller i Hovedet, nu da Nicolai er kommet hjem.

Skaarup.

Men de Griller skal hun sætte sig ud af Hovedet igjen. Nicolai var alle sine Dage en Døgenikt, som vi kun har havt Sorg af, saadanne som det alletider gaaer, naar man ta'er fremmede Folks Børn til sig. I sex Aar har han ikke ladet høre et Ord fra sig; det er den Tak, vi har havt. Og hvad er han nu? Styrmand! Er det Noget for os at have en Styrmand til Svigersøn? (Adolf kommer ind.) Naa, der kommer Herr Adolf. Nu kan du spørge ham. Det er en fornuftig Mand, der har raadet baade min Kone og mig til dette Partie. — Tael De med Pigebarnet, Herr Adolf. Hvad De siger, gjør hun. Sine Forældres Ord agter hun ikke. Og kom saa ind, Kone, og gjør Alt istand, før de Fremmede komme.

(Han og hans Kone gaae ind.)

ANDEN SCENE

Antonie. Adolf. Siden Jansine.

Antonie.

Men, Adolf, hvad har du gjort? Mens jeg troer, at du er Nicolais bedste Støtte, gaaer du hen — jeg kunde lee derover, naar jeg ikke var saa bedrøvet — gaaer du hen og klapper mig sammen med August.

Adolf.

Men, min bedste Antonie! Jansine og jeg troede, at du holdt meget af August. Selv dine Yttringer til ham i Formiddag bestyrkede os deri.

Antonie.

Aa Gud nei! hvor kunde I tænke Jer —! Hvad skal vi nu gjøre? August, der har saa mange Penge, ham giver Fa'er og Mo'er ikke saa let. Slip paa. Og den stakkels Nicolai, der Ingenting har, Ingenting er —

(Jansine kommer ind, omklædt, med et Livbaand i Haanden.)

Jansine

(gaaer hen mod Antonie, tager hende om Halsen og kysser hende).

Aa, min stakkels, ulykkelige Søster! Jeg har grædt saadanne for din Skyld. Jeg faaer aldrig noget lykkeligt Øieblik igjen, før jeg veed, du er fornøiet. Jeg var saa glad og tænkte og sværmede om en lysere Fremtid, og saa skal den Ulykke arrivere. Hvad synes du, Adolf, hun har sagt mig, at hun kan ikke leve uden Nicolai.

Adolf

(med Deeltagelse).

Det er jo i Sandhed høist beklageligt!

Jansine.

Og fordi Nicolai Ingenting er, skal vi derfor foragte ham? Man kan jo være meget retskaffen, fordi man Ingenting er.

Adolf.

Det kan man unægtelig.

Jansine.

Jeg veed, hvad Kjærlighed er, og hvor elendig et Menneske kan gaae omkring.

Adolf.

Ja, det er en stor Sandhed! — Men hvad skal vi gribe til?

Antonie.

Du maa tale igjen med Fa'er og Mo'er. Dig ta'er de efter.

Jansine.

Ja, det maa du, Adolf! Du har Følelse for Menneskernes Lidelser, og du kan sætte dig ind i hendes Forfatning. — Kom, søde Antonie, og hjælp mig dette Livbaand om. — (Mens det bindes omkring.) Skal min stakkels Søster være den Eneste, der paa en Dag som denne gaaer omkring og sørger?

Adolf.

Nei, nei! det var jo virkelig Synd. Det bør ingenlunde skee. Jeg skal tale med dine Forældre —

Antonie.

Men, Adolf, glem blot ikke, hvad du har lovet, at du vil sørge for Nicolai.

Adolf.

Jeg har allerede arbeidet for ham. Jeg har en Idee, som jeg har grundet Haab om at kunne udføre, og hvorved han kan faae en anstændig, fast Ansættelse her i Byen.

Antonie

(falder ham henrykt om Halsen).

Nei, Adolf, har du virkelig? Du er en fortræffelig Mand! — Hvad er det for en Ansættelse?

Adolf.

Det kan jeg ikke betroe dig endnu. Men jeg tør forsikkre, du kan aldeles berolige dig i denne Henseende. — Ja, saa vil jeg strax gaae ind til dine Forældre. Jeg haaber, de ville give efter for Sandhedens Stemme. Vor gode Antonie bør ikke være ulykkelig. Hun bør dele det Held, der er tilfaldet os Alle. — Fat Mod, min bedste Pige! Jeg

gaaer ind og taler din Sag. Tanken om din Fremtid skal give mine Ord Veltalenhed.

(Gaaer ind tilheire.)

Jansine.

Der kan du see, Antonie. Vær nu oprømt og kom ind med i vort Kammer.

Antonie.

Naar Adolf bare kunde gjøre Noget for Nicolai.

Jansine.

Bryd dig nu om Ingenting. Naar han ta'er sig af et Menneske, saa kan man sige, han er saa godt som forsørget.

(De gaae ind.)

TREDIE SCENE

Nicolai (kommer hastig ind fra Hoved-Indgangen, efterfulgt af Jacob.

Nicolai.

Spar dine Ord og pak dig!

Jacob.

De er ude af Dem selv, Herr Reiersen. Jeg tør ikke gaae fra Dem. De veed ikke, hvad De gjør.

Nicolai.

Den Falske! jeg skal vise hende, hvem hun har holdt for Nar. Da hun var fattig, da var jeg god nok for hende. Men nu, da Rigdoms-Djævelen er kommet over dem, nu forskyder hun mig, og det glatvæk, uden Omstændigheder — (Bitter.) Hvad Omstændigheder havde man ogsaa nødig at gjøre med det fattige Pleiebarn, der i saa mange Aar har spiist Naadsensbrødet her i Huset!

Jacob.

Lad Dem tale tilrette, Herr Reiersen!

Nicolai.

Jacob, du veed ikke, hvor jeg har stolet paa denne Pige. Selv da jeg var langt herfra og ikke kunde vente, at Nogen her vilde tænke paa mig, var det, ligesom en Stemme sagde mig, at hun erindrede sin vilde Legekammerat. Og nu hendes Ord i Formiddag, hendes Glæde ved at see mig — nei, Jacob! jeg bliver desperat derover.

Jacob

(afsides).

Det er ogsaa Satan til Qvindfolk!

Nicolai.

Men lad hende kun foretrække den Hallunk for mig! Er det fordi han har det Par Skillinger efter Faderen, saa har hun gjort feil Regning. Hun og de Andre skal erfare, at Styrmanden er lidt mere end de bildte dem ind. Nu skal hun see, at jeg kan lee ad dem allesammen.

Jacob.

Det skulde De ikke gjøre, Herr Reiersen? Et Menneske maa ikke være saadanne.

Nicolai.

Jo, netop nu skal det være min Triumph!

Jacob.

Lad dem nu drive af for det, de er; og lad os recommandere os i al Stilhed.

Nicolai.

Jeg veed, hvad jeg gjør. Gaae du nu ind i mit Logis, bring alt mit Tøi ud paa Toldboden og hold Barkassen klar.

Jacob.

Vel! vel! jeg skal udføre Alt punktligt. — Men, Herr Reiersen, De skulde ikke gjøre det. Med Fruentimmer er det ikke anderledes. De har det som, jeg vil sige, de engelske Jægter, der ere gjorte paa Kjøb. Saadan En kan ha'e en kjøn Skabelon og en god Reisning; men kommer hun ud i rum Sø, saa gi'er hun sig i alle Ender og Kanter. See, nu har jeg med Deres Tilladelse isinde —

Nicolai

(utaalmodig).

Jacob, du kan gaae.

Jacob.

Det er et sandt Ord; det kan jeg. Ethvert Menneske har nu sin egen Dømmekraft; men jeg siger endnu engang: De skulde ikke gjøre det, Herr Reiersen!

(Gaaer.)

FJERDE SCENE

Nicolai. Jansine. Siden Antonie.

Jansine

(med en Armstage med tændte Lys).

Nicolai! er du her? (Sætter Armstagen hen paa Bordet.) Du stakkels Menneske! Du er vist ulykkelig og fortvivlet —

Nicolai

(kold).

Aa, jeg har fundet mig i saa Meget, saa kan jeg ogsaa —

Jansine.

Men er du ikke elendig over, at du skulde miste Antonie, som du elsker saa høit?

Nicolai.

Jeg skal sige dig, Jansine! naar man har holdt af en

Pige og mærker, at hun ikke duer noget, saa la'er man den Fugl flyve.

Jansine

(grædende).

Men hvordan er det, du taler om min Søster?

Nicolai.

Det gjør mig ondt, jeg ikke kan tale bedre om hende. Naar man som hun kan forlove sig med To paa eengang —

Jansine.

Men det har hun jo ikke gjort. Hvor kan du troe det? Hun er jo uskyldig og har slet ikke vidst, at Fa'er lige med Eet vilde forlove hende med August.

Nicolai.

Hvad er det, du siger?

Jansine.

Veed du da ikke, hun gaaer og sørger og græder og er fortvivlet —

Nicolai

(henrykt).

Hvad? græder hun? Den velsignede Glut! Er hun fortvivlet? Hahaha! Det kan jeg lide! — Har jeg da virkelig gjort hende Uret?

Jansine.

Javist har du. — Naa, der kommer hun selv. Nu kan du høre, hvad hun siger.

(Antonie kommer ind med en Kurv med Theetøi, som hun sætter fra sig.)

Nicolai

(iler hen til hende).

Er du mig tro, Antonie? Elsker du som før din gamle Legekammerat?

Antonie.

Jo, du fortjener det rigtignok, saa forskrækket du gjorde mig før.

Nicolai.

Bliv ikke vred, at jeg miskjendte dig. Nu er jo Alting godt igjen. Nu bliver jeg her og har Tid til at bede dig om Forladelse.

Antonie.

Nu bliver du her! Ja, Courage har du. Men naar Fa'er og Mo'er seer dig, saa faaer du neppe Lov til at blive her.

Nicolai.

Aa, det har ingen Fare. Jeg er inviteret til iaften; og desuden — for at fortælle Jer Alt ...

Jansine

(afbrydende ham).

Antonie har Ret. Nu skal du gaae. Men om Lidt kan du komme igjen, naar de Fremmede er her; saa kan Fa'er og Mo'er ikke være bekjendt at sige Noget. Hun skal desuden sætte sit Haar og kan ikke staae og snakke med dig.

Nicolai

(efter lidt Betænkning).

Godt da! — Gaae kun ind og pynt dig. Jeg vil ogsaa pynte mig. Om en halv Time er jeg her igjen.

Antonie.

Men bliv dog ikke for længe borte, hvis Fa'er og Mo'er paany skulde plage mig med August.

Jansine.

Det gjør Fa'er og Mo'er ikke. Adolf taler med dem; og de gjør Alt, hvad han siger.

Nicolai.

Ja, jeg har mit Logis her i Nærheden; saa jeg kan snart være her. — Farvel, Smaapiger! Og naar jeg kommer igjen, skal jeg selv tale med Fa'er og Mo'er, og — her er min Haand — det skal hjælpe.

(Gaaer ud ad Hoveddøren.)

Antonie.

Han er saa modig paa det, at han ikke hviler, før Fa'er og Mo'er kaster ham ned ad Trapperne.

FEMTE SCENE

Jansine. Antonie. Skaarup (i sorte Klæder og hvid Vest). Adolf.

Skaarup

(trædende ind i Samtale med Adolf).

De veed, at jeg har megen Respect for Deres Mening og agter Deres ædle Grundsætninger. Men nu at kalfatre Sagen om, kan hverken passe sig for mig eller for min Datter. (Høit, til Jansine og Antonie.) Gaae I kun ind og hjælp Jeres Mo'er med Paaklædningen; og lad Pigen sætte Alting ind.

Antonie.

Nu gaaer jeg. (Afsides til Adolf.) Hvad sa'e Fa'er?

Adolf

(trækker paa Skulderen).

Endnu er han ubøielig.

Antonie

(til Jansine).

Der kan du see.

(Hun og Jansine gaae ind.)

Skaarup

(til Adolf).

De kan troe mig, den Godhed, Pigebarnet har for Nicolai, er kun Flyvegriller, der vil gi'e sig, naar hun ikke seer ham mere; og det skal jeg nok sørge for.

SJETTE SCENE

Skaarup. Adolf. August. Siden fremmede Herrer og Damer. Madam Skaarup. Jansine. Strax i Begyndelsen af denne Scene, inden de Fremmede ere komne, sætter en Pige Maskinen paa Bordet og ordner Theetølet.

August

(omklædt).

Jeg seer, jeg er en af de Første.

Skaarup.

Ja, du er en accurat Mand. Men nu kan vi ogsaa ret strax vente vore Fremmede.

August.

Hvad mener Onkel om Antonie? Tør jeg gjøre mig Haab?

Skaarup.

Vær du kun aldeles ubekymret.

August.

Jeg kan heller ikke troe, at en Pige som Antonie kan have Inclination for et Menneske, der har flakket om saa længe, uden at man har hørt et Ord om ham. Gud veed, hvad han er for en Udhaler. Onkel burde forbyde ham Huset.

Skaarup.

Ja, det har jeg stærkt isinde. — Naa, der banker det. Der har vi vore Gjæster.

(Tvende Herrer med deres Damer komme ind. Indbyrdes Complimenter. De Fremmede gratulere Skaarup.)

Skaarup.

Tak, Tak! Værsgod og sæt Dem ned. Min Kone kommer paa Øieblikket.

(Madam Skaarup kommer ind fra høire, ledsaget af Jansine. Den første har en moderne, temmelig stor, lyseblaa Silkehat paa, der contrasterer noget med hendes øvrige Paaklædning.)

Første Herre.

Ah, Madam Skaarup! Vi gratulere!

Mad. Skaarup.

Mangetak! — bliv De kun siddende.

(Efterhaanden komme flere Fremmede, hilse og gratulere. Damerne tage Plads med Mad. Skaarup ved Theebordet. Nogle af Herrerne sætte sig hos dem; Andre opholde sig i Forgrunden hos de Samtalende. Jansine, Pigen og siden Antonie tage sig af Opvartningen.)

Anden Herre

(kommer frem med Skaarup).

Hør, Skaarup, var det dig, der i forrige Uge havde Bud hos mig og vilde laane mine Heste og Vogn til at kjøre Brænde?

Skaarup.

Jo, det var. Men jeg fik dem ikke. Du bad mig undskylde.

Anden Herre.

Saa? Det maa have været en Feiltagelse. Send du kun Bud efter dem. Det kan du nok begribe, at dem kan du faae, naar og saa tidt du vil.

Skaarup.

Ja Tak, ifald jeg skulde trænge dertil.

Tredie Herre

(en corpulent Mand, kommer hen til Skaarup og siger pustende):

Goddag du, Skaarup! Gratulerer!

Skaarup.

Naa, det var smukt af dig, at du saae op til mig. Vi har da ikke seet hinanden i mange Tider!

Tredie Herre.

Jeg havde aldrig saa snart hørt om denne lykkelige Begivenhed, før jeg sa'e til min Kone: Vi maae derop og gratulere. Skaarup er en Mand, der fortjener denne Lykke. Det er sandt; det har jeg sagt. Jeg veed Ingen i hele Byen, jeg under det som dig. For du er ikke af de Mennesker, der lægger sine Penge under Laas og Lukke og ikke taaler, at en Anden saa meget som seer paa dem. Naar du har Noget, har dine Venner ogsaa Noget. — Har jeg Ret i, hvad jeg siger?

Skaarup.

Det forstaaer sig, man skal tænke paa sine Medmennesker.

Tredie Herre.

Hør nu, Skaarup — hvad jeg vilde sagt og mens jeg husker det— du kunde ved samme Leilighed gjøre mig en Tjeneste. Jeg kommer i næste Uge til at bruge et Par hundrede Daler; dem kan du lade mig faae.

Skaarup.

Vent nu, til jeg faaer lidt mere Luft og kan røre mig bedre, saa tænker jeg nok, det la'er sig gjøre.

Tredie Herre.

Jaja — som sagt — før i næste Uge bruger jeg dem ikke.

Første Herre

(der kommer frem paa den anden Side af Scenen med August og Adolf, Alle drikkende Thee).

Herr Skaarup maa kjende denne Sag. Den faldt netop

ind paa den Tid, der var Tale om, at han vilde ind i Grosserer-Societetet. Og kjender jeg ham ret, er han ikke af de Folk, der glemmer Noget.

Skaarup.

Hvad er det, jeg skal vide?

Første Herre.

Vi taler om Kammerraad Grenaa og hans Project at gifte sig.

Tredie Herre.

Kammerraad Grenaa? Ham kjender jeg ikke.

Første Herre.

Det er ham med Pengene. Husker De ikke, han havde faaet en stor Arv, som han kort efter mistede i en Proces?

August.

Naa, det er altsaa ikke ham med Pengene.

Første Herre.

Jo Gu' er det ... det vil sige, det er ham, der mistede dem. Nu paastaaer jeg, at han efter Bestemmelsen skulde giftes med en rig Enke fra Jylland, men som var tilaars. Hun kom hertil og leed Skibbrud ved Dragø, men slap derfra. Men Den, der ikke vilde tage hende, det var Kammerraaden.

August.

Maaskee han ikke skjøttede om havarerede Varer.

Tredie Herre.

Hahaha! — Eller Konen var ham for gammel.

Første Herre.

Nei, hun var ikke gammel nok. Luxen havde projekteret at arve hende. — Men nu spørger jeg Dem, Herr

Skaarup, der er en Mand, hvis Ord man tilforladelig kan lide paa, er det ikke sandt, at der virkelig var Noget om det Partie?

Skaarup.

Jo, det kan De sige mig efter. Jeg har selv havt Meget at skaffe med denne Sag. Han snakkede syv Lange og syv Brede for mig. (Tillidsfuld.) Men jeg er ikke af dem, man kan spise af. Jeg sa'e ham Sandheden glatvæk.

Første Herre.

Ja, hos Dem kom han til den Rette!

Skaarup.

Men siden vilde Enken ikke have at gjøre med ham.

Første Herre

(til en af de Andre).

Der kan De see, jeg havde Ret.

(De Fremmede adsprede sig igjen i Baggrunden.)

SYVENDE SCENE

De Forrige. Nicolai, omklædt efter engelsk eller amerikansk Mode. Ved hans Indtrædelse hilses han af de Tilstedeværende. Siden Antonie.

August

(gaaer hurtig hen til Skaarup).

Hvad synes Onkel? der er Nicolai. Han har den Uforskammenhed at komme her.

Skaarup.

Hvad? — Ja, saa min Sjæl er det ham.

August.

Skulde jeg ikke paa en god Maade vise ham Døren?

Skaarup.

Nei, nei! det gaaer ikke an. Det gale Menneske var istand til at gjøre Optøier.

Nicolai

(efterat have hilst paa Selskabet, gaaer hen til Skaarup).

Min Pleiefa'er har vel Intet imod, at jeg kommer iaften efter Indbydelsen?

Skaarup.

Har jeg indbudt dig, saa er det naturligt, du kommer.

(Gaaer hen i Baggrunden til de Fremmede.)

Jansine

(kommer frem paa den anden Side med Adolf).

Hvad Nicolai seer net ud i de Klæder. Man skulde ikke see paa ham, at han er Styrmand.

Adolf.

Min bedste Jansine! deri er intet besynderligt. I England og Nordamerika klæder den simpleste Matros sig med en vis Elegance.

Jansine.

Ja, det er sandt. (Klapper ham paa Kinden.) Du er saa klog og saa indsigtsfuld og veed Beskeed om Alt. — Hør, sig mig, om min nye Kappe klæder mig?

Adolf.

Den klæder dig overmaade godt.

(Antonie kommer ind og hilses af de Nærmeste.)

Nicolai

(gaaer hen til Antonie og siger sagte):

Kan du see, din Fa'er har tilladt mig at blive her iaften.

August

(træder imellem dem og fører Nicolai til Siden).

Jeg maa sige dig, det er høist upassende, at du, efter hvad her er passeret, vil tale til min Kjæreste.

Nicolai

(afsides til ham).

Dersom du ikke skjøtter dig selv, August, saa sætter jeg dig ud af et af Vinduerne.

August

(for sig selv).

Det er en brutal Stud.

(Trækker sig tilbage blandt Gjæsterne.)

Jansine

(paa den modsatte Side af Antonie).

Du skal ikke være bedrøvet. Det bliver nok godt. — Søde Antonie! siig mig, om min Kjole sidder godt.

Antonie.

Jo, den sidder godt.

Jansine.

Hør, lad os give Nicolai en Kop Theevand. Han er jo lige saa god som de Andre. Tag du Bakken og bring ham det.

(Under det nærmest Følgende bringer Antonie Nicolai en Kop Thee.)

OTTENDE SCENE

De Forrige. Madam Rust.

Mad. Rust

(kommer forstyrret og hastig ind og seer til alle Sider uden at hilse).

Er Herr Skaarup her? — Jeg maa paa Øieblikket tale med Herr Skaarup.

Jansine.

Fa'er! der er vor egen, lille Madam Rust og vil tale med dig.

Skaarup

(kommer frem).

Med mig? Her er jeg.

Mad. Rust

(tager ham ugeneert ved Armen og fører ham til en af Siderne).

Maa jeg ikke see Deres Classe-Lotterie-Seddel?

Skaarup

(tager den frem af en Brevtaske).

Med Fornøielse. — Vil De see, hvad Devise vi har?

Mad. Rust

(efter at have betragtet Sedlen, udbrydende).

Jo, det er kun altfor vist! — Jeg elendige Menneske!

Skaarup.

Hvad er vist?

Mad. Rust

(uden at agte hans Ord).

Hvor har jeg havt mine Sandser! Hvor kunde jeg gaae saaledes!

Skaarup.

Men, Madam Rust, hvad er der paafærde?

Mad. Rust

(ærgerlig og halvsagte).

Aa, der er ikke Andet paafærde, end at De ikke har vundet en Skilling.

Skaarup.

Gud bevare os! Hvad siger De? Ikke vundet?

Mad. Rust

(høiere).

Nei, ikke vundet. Jeg synes, jeg taler tydelig nok.

Skaarup.

Men det er jo en skrækkelig Historie.

August*)

(nærmer sig urolig til Mad. Rust).

Er der noget galt med Gevinsten, Madam?

Mad. Rust.

Der er det Gale derved, at der slet ingen er falden.

August

(slaaer Hænderne sammen).

Nu har jeg hørt Mage!

Jansine

(urolig til Skaarup).

Hvad er der skeet, Fa'er?

Skaarup

(der har staaet stille og nedslaaet).

Vi har Intet vundet, Barn! ikke en Skilling!

Jansine

(med begyndende Graad).

Intet vundet ... Adolf! søde Adolf! hvad synes du?

Adolf

(bestyrtet, men dog fattet).

Det er jo saare ubehageligt.

---

*) Adolf. Jansine. Skaarup. Mad. Rust. August. Antonie. Nicolai.

Antonie

(ængstelig til Nicolai).

Hører du, hvad de siger, Nicolai? Vi har ikke vundet.

Nicolai

(der i god Ro drikker en Kop Thee).

Jeg hører. (Afsides.) Gud veed, hvorledes det vil spende af.

(Selskabet er imidlertid blevet opmærksomt. Enkelte have nærmet sig. Der blivér uroligt ved Theebordet. Madam Skaarup reiser sig og gaaer hen til sin Mand.)

Mad. Skaarup.*)

Men, Mand! kan jeg troe, hvad der siges?

Skaarup.

Det er kun altfor vist.

Mad. Skaarup

(til Mad. Rust).

Du store Gud! hvorledes er det gaaet til?

Første Herre

(til Mad. Rust).

Er her indløbet en Feiltagelse?

Mad. Rust.

Ja, det kan jo ikke nytte at dølge det. Det maa jo engang frem.

Mad. Skaarup

(i Bevægelse).

Men hvorledes er det gaaet til? Hvorledes har det været muligt.

---

*) Adolf. Jansine. Skaarup. Madam Skaarup. Madam Rust. August. Antonie. Nicolai. Selskabet placerer sig bagved og paa begge Sider.

Mad. Rust.

Aa Gud, det er gaaet saaledes til, at Bagtallet 280 kom først, men saa, da Fortallet blev trukket, blev der saadan en Trængsel og Tumult, hvor jeg stod, at jeg kom langt tilbage og ikke kunde agte nøie paa; for et Par svære Mennesker stod foran mig. Og saa spurgte jeg en Mand, jeg kjendte, der stod lige ved mig: Var Fortallet ikke 55? og saa svarede han: Jo, lille Madam. Hvorpaa jeg blev ganske underlig tilmode og sagde: Var da det Hele 55 og 280? hvortil han svarede: Jo, lille Madam; men mig hjælper det ikke. — Derpaa blev jeg som ude af mig selv, men vilde dog endnu forvisse mig. Saa, da Folk adspredte sig, gik jeg hen til en af Skriverne, tog ham i min Sindsbevægelse ganske haardt i Armen og sagde: Er ikke 55 og 280 trukket ud med det store Lod? — hvortil han svarede: Javist! javist! — men det forstaaer sig, Mennesket var jo dengang beskjæftiget og blev maaskee fortredelig. Men saa for lidt siden faaer jeg en Afskrift af Listerne, og saa seer jeg til min store Forskrækkelse, at det store Lod er ikke 55, men 53 og 280 ...

Mad. Skaarup.

Nu har jeg hørt det med!

Mad. Rust.

Og saa skyndte jeg mig strax op paa Comptoiret for at faae Vished — jo, det var kun altfor vist!

Skaarup.

Madam Rust, der har De spillet mig et slemt Puds.

Mad. Rust.

Jeg er jo saa uskyldig som ...

Mad. Skaarup

(opbragt).

Aa, skal en fornuftig Kone som De saadan rende med Limstangen? De maa skamme Dem, som De har baaret Dem ad.

Mad. Rust

(vred).

Nei, hør nu, Madam Skaarup! Urimelig maa De ikke være. Hvem er det, der risquerer meest ved denne Historie — De eller jeg?

Skaarup

(tysser paa dem).

Ja, lad os nu ikke ovenikjøbet komme op at skjændes; dermed ere vi ikke hjulpne. Vi maae søge at finde os i, hvad ikke kan være anderledes.

Anden Herre.

Det gjør mig min Sjæl ondt for dig, Skaarup.

Første Herre.

Aa, det er en Skandal! (Afsides med Latter til en Dame.) Det er en ypperlig Historie!

Damen

(afsides til ham).

Jeg vil have godt af den i 14 Dage.

Anden Herre

(til Skaarup).

Jeg hører op til dig imorgen og seer, hvorledes du har det. Nu trænger du til Ro. Adieu, Skaarup.

Skaarup.

Ja, du har Ret; jeg behøver Ro.

Damen.

Min Mand og jeg vil ogsaa anbefale os. Vi seer Dem

vel snart hos os, (lidt spids) naar De er kommet Dem efter denne Begivenhed.

Tredie Herre.

Det var jo dumt, Skaarup! Jeg havde ret troet, at vi To skulde havt det saa godt sammen. Men det kan jo komme en anden Gang — og lad mig det saa vide. — Naa adiøs!

(Efterhaanden tage alle de Besøgende, med Undtagelse af Nicolai, Afsked og ledsages til Døren af Familien.)

Nicolai

(i Forgrunden paa den ene Side).

Det lader til, her bliver god Plads.

August

(i Forgrunden paa den anden Side).

Det skal arrivere mig! Denne Madam Rust — jeg kunde lægge hende i en Morter, og støde hende til Marmelade!

Mad. Rust

(gaaer op og ned, rystende paa Hovedet).

Hvad skal der nu blive af ... jeg bliver saa vist ruineret som blot Noget —!

Jansine

(kommer tilbage med Adolf).

Søde Adolf! den Ulykke overlever jeg ikke!

Adolf.

Min bedste Jansine! Vi maae fatte os.

Skaarup*)

(der kommer tilbage, efterat alle de Fremmede er gaaet).

Ja, Børn, nu maae vi vise Conduite. Gevinsten maae

*) August. Jansine. Adolf. Madam Skaarup. Skaarup. Madam Rust. Antonie. Nicolai.

vi slaae os ud af Hovedet; og Enhver maa vende tilbage til Sit. Naar Alt kommer til Alt, er' vi de samme som før.

Mad. Rust.

Ja, Hr. Skaarup! det er Altsammen meget godt. Men De maa ikke tage mig det fortrydeligt op. Jeg har forstrakt Deres Kone med en betydelig Sum.

Skaarup.

Hm! hm! — Ja, Gud veed hvordan jeg skal udrede den!

Mad. Rust.

Da maa den rigtig udredes og det strax. Naar man som jeg sidder Enke og ikke har mere end det Nødvendige, saa kan man ikke taale Tab.

Mad. Skaarup.

De har ikke nødig at være saa bange for Deres Penge. De skal nok blive betalt.

Mad. Rust.

Andet forlanger jeg heller ikke. Men Deres Mand har kjøbt mit Huus; og dette Kjøb bør ikke gaae tilbage.

Mad. Skaarup.

Det skal heller ikke gaae tilbage. Vær De kun ganske rolig. Vor Svigersøn August vil tilfredsstille Dem baade med det Ene og det Andet.

August.

Jeg, kjære Tante? — Saa veed Tante da ikke, hvorledes mine Hænder ere bundne. Næsten Alt, hvad jeg har, staaer fast og uopsigeligt. — Nei, jeg kan aldeles ikke.

Nicolai

(afsides).

Det kan jeg lide, min Dreng! Du svarer til mine Forventninger.

Skaarup

(der har gaaet urolig op og ned).

Hm! hm! — hvad skal jeg gribe til — hvorledes skal jeg hitte ud af — Nei! hvad der er at gjøre ved alt dette, seer jeg sandt for Herren ikke.

Adolf

(gaaer hen til ham).

Berolige Dem, Hr. Skaarup! Endnu er ikke Alt tabt. Jeg haaber at kunne finde Raad.

Skaarup.

Aa Gud — hvorledes vil De —

Adolf.

De veed, det er min største Glæde at hjælpe mine Medmennesker. Jeg finder heri mit Livs skjønneste Kald. Omtrent saa meget, som Madam Rust's Fordring beløber sig til, har jeg en Tid havt liggende. Det var sandtnok bestemt til engang at sætte Bo for. Men jeg er overbeviist om, at min kjære Jansine ganske bifalder min Beslutning.

Jansine

(tørrer Øinene og kysser ham paa Kinden).

Gjør du, som du synes, Adolf! Hvad du gjør, er altid velgjort.

Antonie.

Det var smukt af dig, Adolf. Ja, af dig har vi ikke taget feil.

Skaarup.

Ja, det er i Nøden, man skal kjende sine Venner. Men, min retskafne Ven! jeg kan ikke tage mod Deres Tilbud. Hvad De har sparet sammen i Aar og Dag —

Adolf

(i Bevægelse).

Tael ikke herom! En bedre Anvendelse af disse Penge kjender jeg ikke. Det er en Anvendelse, der gjør mig lykkelig. — Nei, nei! De faaer mig ikke fra min Beslutning. Bevidstheden at gjøre en god Gjerning er mig altfor dyrebar. — Nu gaaer jeg hjem og henter den lille Sum; og naar jeg kommer tilbage, skal enhver Sky være forjaget fra Deres Pande. (Gaaer hurtig.)

August

(afsides).

Naa, der er han kommen paa sin rette Boldgade.

Antonie

(afsides og bedrøvet til Nicolai).

Hvad siger du til alt dette, Nicolai?

Nicolai.

Jeg siger, det skal Altsammen blive godt endnu. Vent lidt og lad saa mig raade.

Antonie.

Ja, du troer, din Courage kan gjøre Alt.

August

(tager sin Hat).

Kjære Onkel, jeg vil anbefale mig. De veed, hvor megen Deel jeg tager i Deres Skjebne; men, da jeg dog ikke kan hjælpe —

Nicolai

(afsides).

Aha, der har jeg ham! (Høit.) Vil du forlade din Kjæreste, August? Det er ikke smukt.

Mad. Skaarup.

Aa, han bryder sig vel stort om sin Kjæreste.

August.

Oprigtig talt, kjære Tante — jeg har hele Eftermiddagen fortrudt hos mig selv, at jeg vil tvinge Antonie til en Forbindelse, hun er imod. Jeg troer, jeg gjør hende en Tjeneste ved at bryde et Baand, der er indgaaet mod hendes Ønske. Det vil du vist selv erkjende, Antonie —

Nicolai

(sagte til Antonie).

Siig, nu vil du nok have ham.

Antonie

(sagte til ham).

Er du ikke ret klog? (Høit.) Ja, jeg græder just ikke, naar du forlader mig.

Skaarup.

Gaae du kun, August! Jeg forlanger ikke, at noget Menneske skal dele vor Vanskjebne; og jeg kan ikke fortænke dig i, hvad du gjør. Antonie er en god Pige, der vel kan forsørges paa anden Maade. Du er fri for dit Ord.

August.

Men det skulde smerte mig meget, om Onkel tvivlede om mine rene Hensigter —

Skaarup.

Vist ikke.

August.

For dig, Antonie, har jeg lykkeligviis ikke nødig at gjøre Undskyldninger. Det er din egen Villie. Og et Menneskes Villie er hans Himmerig. — Adieu, Onkel! Adieu, Tante!

(Gaaer.)

Antonie

(eftertænksom).

Jeg havde dog ikke troet, at August var saa slet.

Skaarup.

Det er Verdens Gang, mit Barn. Naar det gaaer skjævt for os, vender alle Folk os Ryggen. (Bliver Nicolai vaer og siger sagtmodig): Er du her endnu, Nicolai? Ja, du har Intet ventet, Intet forlangt af os, da vi bildte os ind at være rige, saa jeg kan begribe, du holder det længere ud hos os. Bliv du kun, min Dreng! og kom saa tidt, du har Lyst. Meget beholder jeg vel ikke tilovers; men vel saa Meget, at der er lidt til dig med.

Nicolai

(griber rørt hans Haand).

Min kjære, kjære Pleiefa'er! Vær ikke saa nedslaaet! Alt skal endnu blive godt. Gud være lovet, det staaer i min Magt at formilde dine Kaar.

Skaarup.

(der har været fordybet i sig selv, seer distrait iveiret).

Hvad mener du, min Dreng?

Nicolai.

Først nu kan jeg betroe Eder, hvad jeg hele Dagen over al den Tummel, her var i Huset, hverken har havt Lyst eller Mod til at tale om. Og iaften har jeg tiet med Flid, for at I kunde lære Den at kjende, I havde bestemt til Jeres Antonie.

Skaarup

(opmærksom).

Hvormed har du tiet?

Antonie.

Tael, Nicolai! Jeg er nærved at døe af Utaalmodighed.

Nicolai

(til Madam Skaarup).

Husker du endnu den Dag, da jeg havde sagt Adieu til Jer Allesammen og skulde gaae ombord? Jeg stod ude ved Kjøkkentrappen og vilde af Trodsighed ikke, at I skulde see, jeg græd. Saa kom du, Pleiemo'er, ud til mig, gav mig en lille Pung med Penge og sagde: »Der er ti Rigsdaler i Sølvmønt, Nicolai! Naar du holder godt Huus med dem, kan du komme langt.« Og saa græd du og kyssede mig paa Panden og sagde: »Før dig godt op blandt Fremmede, at vi engang kan have Glæde af dig.«

Antonie.

Nei, velsignede Mo'er! gjorde du det?

Mad. Skaarup.

Lad mig i Ro, Barn! Det er vel Noget at tale om, at jeg gav ham de Par Skillinger. En Narrestreg var det af mig. Han har vel sviret dem op det første Sted, han kom i Land.

Nicolai.

Nei, nei, det har jeg ikke. Jeg har holdt godt Huus med dem; og Gud har velsignet den lille Sum. Bliv ikke vred, Mo'er! — men du havde ofte været streng mod den vilde Krabat, og jeg havde ikke det bedste Øie til dig. Men da du nu lige paa det Sidste viste dig saa god imod mig — jeg havde jo aldrig været saa rig — saa løb Øinene over paa mig, og jeg — for du veed, jeg var stolt og ærekjær — jeg lovede helligt, du skulde ikke fortryde din Godhed. Nu, som sagt, Gud har holdt sin Haand over mig og de 10 Rigsdaler. Vi ere begge voxede godt. Jeg vil ikke kjede Jer med min Historie, hvordan jeg faldt ned engang fra Merset, brak Armen og blev lagt ind i Hospitalet i Boston; hvorledes Kjøbmanden, vi havde bragt Varer,

tog mig til sig, sørgede for mig og tog mig paa Comptoiret; hvordan han var tilfreds med mig og gjorde mig til Supercargo paa et af sine Skibe; hvordan han endelig gav mig Part i Handelen. Om alt dette en anden Gang. Kun saa meget nu, at Skibet, hvormed jeg er kommet, en stolt Tremaster, og hele Ladningen er min Eiendom.

Alle.

Din Eiendom!

Nicolai.

Ja, og endda har jeg Noget tilovers i Boston.

Skaarup.

Men Gud bevares, Nicolai! saa er du jo en hovedrig Mand!

Nicolai.

Ja, jeg er rig! Jeg siger det med en Glæde, jeg ikke kan beskrive. Jeg er rigere end Stormogul. Thi jeg er rig i den Glæde, jeg kan berede Jer Alle. — Pleiefa'er! al din Nød skal nu afhjælpes. Du kan disponere over Alt, hvad jeg har.

Skaarup.

Nei, min Søn! det kunde jeg ikke forsvare.

Mad. Rust

(der har siddet afsides i sine egne Tanker, nærmer sig).

Det er jo isandhed høist mærkværdigt.

Nicolai

(til Madam Rust).

De, Madam, kan i god Ro gaae ned til Deres. Om en Time skal jeg være hos Dem! og alle Deres Fordringer skal tilfredsstilles.

Mad. Rust.

Ih, saa meget haster det heller ikke —

Nicolai.

Som jeg siger: naar De vil gaae ned og oppebie mig —

Mad. Rust.

Det skal være mig en stor Ære at see Dem hos mig. — Jeg anbefaler mig og ønsker Dem Alle tillykke til den glædelige Omskiftelse. (Afsides, idet hun gaaer.) Han er rigere end Stormogul!

(Gaaer.)

Skaarup.

Men — men — jeg er ganske confunderet. Hvorfor er du da kommet her i Huset som simpel Styrmand?

Antonie.

Ja, det har jeg hele Tiden villet spurgt om.

Nicolai.

Tilgiv mig! Jeg vilde see, om I holdt af mig for min egen Skyld; om I tog godt imod mig.

Skaarup.

Hm! — jeg husker saa Skam ikke. Tog vi da daarligt imod dig?

Nicolai.

Nei, nei! Under de Omstændigheder kunde det ikke være anderledes; det seer jeg nu. Og Antonie tog imod mig som en Engel fra Himlen.

Jansine.

Fa'er! det er bestemt Adolf, der kommer. Han vil blive glad.

(Gaaer hen til Døren.)

NIENDE SCENE

Adolf. Skaarup. Madam Skaarup. Nicolai. Jansine. Antonie.

Adolf

(iler med Hast og i Bevægelse hen til Skaarup).

Hr. Skaarup! jeg bringer de bedste Tidender. Den Sum, jeg har lovet Dem, har jeg hos mig —

Skaarup.

Nei, min kjære, bedste Ven! gudskeelov nu kan jeg —

Adolf.

Jeg be'er Dem, intet Afslag! — Men min Hovedforretning staaer tilbage. Jeg gjentager nu, og med mere Grund end før, min forrige Bøn: foreen Deres Antonie med Nicolai!

Skaarup.

Nicolai med Antonie? Ja, hvem siger, at Nicolai nu —

Adolf

(i samme Spænding).

Netop nu, Hr. Skaarup! (Vender sig med en vis Høitidelighed til Nicolai.) Jeg bringer Hr. Reiersen en behagelig Efterretning. Det er lykkedes mig ved en af mine Venner at skaffe Dem en Ansættelse her i Byen. Da jeg kom hjem, fandt jeg et Brev, at De er udnævnt til Extra-Rulleskriver ved Holmen.

Nicolai.

Hvad? jeg Extra-Rulleskriver ved Holmen! Det skulde Pokkeren være.

Antonie

(med Latter).

Nei, det er fortræffeligt! — Du er dog en redelig Sjæl, Adolf. Men nu behøver Nicolai ikke denne Post.

Skaarup.

Deri har Antonie Ret; skjøndt det er ellers en god Post.

Adolf.

Men jeg forstaaer ikke —

Nicolai.

Hør, kjære Hr. Adolf! De er en prægtig Mand, som jeg holder meget af og idag har lært at have al Agtelse for; men den Post maa De min Sjæl skaffe mig af med igjen.

Adolf.

Jeg begriber blot ikke —

Jansine.

Jeg skal forklare dig Alt. Jeg vidste nok, du vilde sætte det igjennem. (Til Nicolai.) Der kan du see, hvad det er for et sjeldent Menneske! — Kom, Adolf, og lad mig fortælle dig —

Nicolai.

Men i een Ting har Hr. Adolf Ret. Naar mine Pleieforældre virkelig ville forene mig med Antonie —

Skaarup.

Ja, derimod kan jo hverken min Kone eller jeg indvende Noget; og jeg skulde næsten troe, at Antonie heller ingen Indvendinger vil gjøre.

Antonie.

Kjære Fa'er! Nicolai og jeg har altid holdt af hinanden.

Skaarup

(forener dem).

Ja, saa var det Synd at sætte sig derimod.

Nicolai.

O, Antonie! du veed ikke, hvor lykkelig jeg føler mig!

TIENDE SCENE

De Forrige. Jacob Baadsmand.

Jacob

(gaaer hen til Nicolai).

Med Forlov, Hr. Reiersen! Barkassen er klar.

Nicolai.

Fanden ivold med Barkassen! Nu bliver jeg her. Glæd dig, Jacob! Jeg er forlovet med min Plejesøster.

Jacob.

Med min forrige Rhederes Datter — ja, det er der Raison i. Jeg har den Ære at gratulere.

Nicolai.

Naa, og du, Jacob — nu kan jeg vel ogsaa gratulere dig. Vil din Kjæreste i Nyboder gifte sig med dig?

Jacob.

Nei, Hr. Reiersen! hun var lovlig undskyldt; desformedelst hun var allerede gift.

Nicolai.

Arme Tyv! det gjør mig ondt for dig.

Adolf

(nærmer sig Nicolai).

Nu kan jeg gratulere Dem dobbelt. Jansine har forklaret mig Alt.

Skaarup.

Ja, Børn, vi vil have Meget at forklare og fortælle

hverandre for lang Tid. Vi har i faa Timer oplevet Mere end Andre i flere Aar. Men saa meget seer jeg dog, naar I fra Begyndelsen havde fulgt mit Raad og sat Sørensens 300 Rigsdaler i Sparekassen, saa var vi sluppet fri for mange Bryderier. Vi havde ingen Lotteriseddel taget, ikke bildt os ind at være rigere, end vi vare, ikke rodet os ind i Gjæld, og allermindst kjøbt Huse.

Antonie.

Ja, Gud! naar jeg tænker paa alt dette! — Men een Ting har vi dog vundet ved Lotterisedlen.

Skaarup.

Hvad er det?

Antonie.

Mutter har faaet en ny Hat.

Skaarup.

Ih, hvilken Passiar! — (Til Publicum.) Høistærede Publicum! bryd Dem ikke om, hvad den Smaa siger. At min Kone har faaet en ny Hat, vilde være en daarlig Moral af saa mange, besynderlige Omskiftelser. Derimod holder jeg mig til mit gamle Sprikvort: Naar Enden er god, er Alting godt. Men, om denne Moral skal gjælde iaften, overlade vi som billigt til det høistærede Publicums gunstige Dom.

DE FATTIGES DYREHAVE

VAUDEVILLE I EEN ACT

(Skrevet i Slutningen af 1844 og Begyndelsen af 1845, men dengang kun bragt til en foreløbig Afslutning; i 1853 meget betydelig omarbejdet, navnlig for de svenske Personers Vedkommende. — Opført paa det kgl. Teater første Gang den 17de December 1859).

PERSONERNE

Conradsen, Kaskjetmager.
Madam Conradsen, hans Kone.
Elisa, deres Datter.
Frederik Châtelet.
Sjøberg, Bogholder, } fra Malmø.
Clara, hans Broderdatter, } fra Malmø.
Georg Villadsen, hendes Forlovede, } fra Malmø.
Nærum.
Anders, Matros.
Nogle Folk fra Byen.
En Matros.

Handlingen, der begynder om Eftermiddagen, foregaaer ved Gamle Kalkbrænderi paa det Forlystelsessted, der kaldes „De Fattiges Dyrehave".

(Stedet, hvor Handlingen foregaaer, har i de senere Aar undergaaet flere Forandringer, og kan heller ikke vel altid have det samme Physiognomie, da bl. A. større eller mindre Oplag af Brænde i Nærheden af Havnen bidrage til at forandre dets Udseende. Dog vil Forf. ikke undlade at anføre, hvorledes han har tænkt sig, at Scenen passeligst kunde indrettes. Baggrunden tilhøire (for Skuespillerne) Udsigt til Søen, med nogle af de om Sommeren vanligt opstillede Fiskergarn; tilvenstre et lavt Rækværk, bag hvilket sees et Par Lysthuse og en meget simpel forarbeidet Gynge til at gaae rundt. Venstre bagerste Sidecoulisse et lavt Huus, foran hvilket Nedgangen til Havnen maa tænkes; hertil maaskee en stor, optrukken Baad, eller blot dennes Forstavn. Tilvenstre desuden høie Brændestabler, Ankere eller deslige og Træer. Høire Sidecoulisser Træer og Brændestabler. — Indgangen for de fra Kjøbenhavn Kommende er tilhøire. I Baggrunden og tilvenstre er i det Hele antaget 2 à 3 Udgange, nemlig paa begge Sider af Huset og ned til Havnen.)

FØRSTE SCENE

Conradsen, Madam Conradsen og Elisa komme ind fra høire Side med nogle Folk fra Byen. Den Førstnævnte, der trækker en lille, tohjulet, veltilpakket Barnevogn efter sig, har en fremmed Madam under Armen. Efterfølgende Sang synges af de Ankommende, med Undtagelse af Madam Conradsen og Elisa, der holde sig noget i Frastand; første Vers udenfor Scenen, inden Tæppet gaaer op. De Syngende gaae langs med Prosceniet hen mod Huset. — Siden Anders.

Mel. Yndig og rig paa Fryd er Jorden.

O, hvilken Fryd med den kan lignes,
Naar i det Frie man trækker Luft,

Seer, hvor den skjønne Jord velsignes,
Oplives mildt af Markens Duft.
Alting forkynder høit med Ord:
Herlig og skjøn er denne Jord.

Ja, den er skjøn og varm, vor Sommer!
Ak, at den flygtig er og kort!
Sagte med hver en Fryd, der kommer,
Hvisker det: Snart den iler bort!
Venner, o seer, den vinker øm!
Mindes, den flygter som en Drøm!

Conradsen
(til de Fremmede).

Mangetak for godt Følgeskab! Tusind Tak! — Hvad behager? Om den Smaa i Vognen sover? Jo, det lille Noer sover sødt. — Ja, vi sees nok igjen siden. Adiøs saa længe!

(De Fremmede gaae bort henimod Huset.)

Mad. Conradsen.

Naa, Mand, har du nu faaet nok af dit Bekjendtskab og din Syngen?

Conradsen.

Mit Bekjendtskab? Det var jo skikkelige og respectable Folk; og den Vise, vi sang, bliver jeg aldrig kjed af. Jeg har kunnet den, fra det jeg var saa stor.

Mad. Conradsen

Ja, lad os saa nu gaae tilbage til Holdestedet og faae Pladser paa en Vogn til Elisa og mig; for du vil jo med Vold og Magt gaae tilfods og trække den lille Vogn efter dig.

Conradsen.

Hm! — Til Holdestedet?

Mad. Conradsen.

Ja, vi skal jo til Dyrehaven.

Conradsen.

Men skal vi gaae den lange Vei tilbage —

Mad. Conradsen.

Det er jo din egen Skyld, Mand. Du gav dig jo selv paa Østerbro i Kast med nogle Folk, der skulde herud, og det hed sig, vi skulde blot følge dem nedad Alleen til Roligheds dal. Men saa begyndte I at synge, og alt hvad Elisa og jeg hviskede til dig og trak i din Kjole, det hjalp ikke. Du og Madamen, der gik med, blev ved at traske og synge, lige til I kom her.

Conradsen.

Ja, hun havde en prægtig, stærk Stemme; og disse gamle Viser holder jeg saa meget af.

Mad. Conradsen.

Aa, du med dine gamle Viser! Lad os nu gjøre Ende derpaa og komme videre.

Conradsen.

Men, Mutter, jeg er saa varm, og allerede temmelig træt. Det var dog nok bedst, vi blev her.

Elisa

(forskrækket).

Her, Fa'er? Men det er da vel ikke dit Alvor?

Conradsen.

Ja, du veed, Barn, jeg holder meget af dette Sted. Man er fri for Støv og Støi og Tummel. Man har den velsignede Sø bestandig for Øinene. Man træffer gode, gamle Bekjendte — og der er Skam gjort Meget for Stedet i den senere Tid. Har du seet Gyngen, Lise?

Elisa.

Gyngen! Fa'er taler til mig, som jeg kunde være et Barn paa otte Aar. Hvad skal vi her? Behøver man at tage til et saa trist og øde Sted som Kalkbrænderiet, naar man vil fornøie sig lidt.

Conradsen.

Du tager meget feil. Her er ikke trist og øde. Her er — men er det ikke Anders, jeg seer? Ham maa jeg have fat paa. Pst, Kammerat!

(Anders kommer ind.)

Anders.

Ei, ei, Hr. Kunradsen! — Velkommen herud!

Conradsen.

Tak, min Søn. Hvad jeg skulde spurgt — er der Mange herude idag?

Anders.

Her er en Slump, og der kommer nok Flere.

Conradsen.

Er Beendreierens herude?

Anders.

Jo, de har alt været her en Timestid.

Conradsen.

Er det sandt? Er min gode, gamle Ven herude? Ja, Kone, saa kan jeg min Tro ikke tage herfra.

Elisa

(fortrydelig).

Der har vi det! Tænkte jeg det ikke nok!

Mad. Conradsen.

I Alvor, Mand! her bliver jeg ikke.

Conradsen.

En lille halv Time maae vi blive. Jeg maa i det Mindste hilse paa Beendreierens. — Ja, Anders har vel et Øie med den lille Vogn her.

Anders.

Det har gode Veie. Men jeg vidste ikke, Hr. Kunradsen havde saa smaa Børn.

Conradsen.

Det er sandt — vær forsigtig med den Lille. (Lader, som han tysser paa et Barn i Vognen.) Lig du kun stille, min Snut; vi skal snart tage dig op. — Naa, han sover; saa har det ingen Nød.

Mad. Conradsen.

Ja, Anders kjender jo nok min Mand og forstaaer, at vi have vor Aftensmad i den lille Vogn.

Anders.

Naa, er det saadanne fat!

Conradsen.

Ja, naar Æren er frelst, er Alting frelst, pleier min Kone at sige. Man kan i vore Tider ikke være bekjendt at bære paa en Kurv med Madvarer; saa trækker man det i en Barnevogn. — Naa, Lise, gaae saa ind med Anders, og see, hvor han sætter vor Proviant hen.

(Anders gaaer ud, hen mod Huset, med Vognen.)

Elisa

(næsten grædende).

Det maa jeg sige dig, Fa'er, det er meget urimeligt, vi skal blive her, naar du engang har lovet os saa bestemt —

Conradsen.

Skam dig, Barn, at græde. Den halve Time er snart gaaet.

Elisa.

O saa tage vi til Dyrehaven? Du holder Ord?

Conradsen.

Javist, det forstaaer sig.

Elisa.

Men du holder ikke Ord, det kan jeg see paa dig. Naar du sætter det Ansigt op, har du altid Noget i Baghaanden.

Conradsen.

Ih, hvilken Passiar! Ind med dig, ellers render Anders bort med alle vore Victualier.

Elisa.

Ja, Fa'er, men idag har Mo'er og jeg besluttet, at vi lade os ikke narre. Tager du ikke med, saa kjøre vi alene.

(Gaaer ind i Huset.)

Mad. Conradsen.

See da nu til at faae Beendreieren i Tale, naar det endelig skal være.

Conradsen.

Hm — ja, han løber jo ikke fra os.

Mad. Conradsen.

Nei, men vi vil jo løbe fra ham.

Conradsen.

Hvordan mener du?

Mad. Conradsen.

Herregud, staae dog ikke saaledes. Vi ere jo nu enige om, at vi ikke blive her.

Conradsen.

Nei, lille Kone, det er rigtignok endnu bestandig min Mening, at vi skal blive.

Mad. Conradsen.

Nu bliver jeg vred.

Conradsen.

Taalmodighed! Naar du har hørt mine Grunde, giver du mig nok Ret. Men lad see, om ikke Pigebarnet endnu er her i Nærheden.

Mad. Conradsen.

Hvad har du nu speculeret ud?

Conradsen.

Det skal jeg sige dig. Jeg er kommet efter, at der er en ung Fyr, der har sat vor Lise Stevne i Dyrehaven.

Mad. Conradsen.

Sat Stevne?

Conradsen.

Ja, just ikke saa ligefrem; man bærer sig finere ad i vore Tider. Man forhører sig saa smaat, hvor Jomfruen skal hen den Dag, i hvad Telt hendes Forældre pleie van at tage ind, og lægger til, at man selv har betænkt at gjøre samme Tour.

Mad. Conradsen.

Hm — hvem er den unge Fyr?

Conradsen.

Det veed du lige saa godt som jeg.

Mad. Conradsen.

Mener du Secretairen?

Conradsen.

Ja, denne Hr. Sjatelet, der er Fuldmægtig hos den fremmede Minister, som beboer den brillante første Sal derhjemme. Han søger jo bestandig Leilighed til at faae hende i Tale, og gjør sig hvert Øieblik et Ærinde ned hos os i Stuen. Han har gjort hende Presenter med Blomster-Bouquetter og kostbare Træer i Potter. I Vinter sendte han os to Comediebilletter til Armods Geniestreger. Men jeg sendte Billetterne tilbage. Jeg tænkte: lad ham beholde sine Geniestreger for sig selv, saa vil vi beholde vor Armod.

Mad. Conradsen.

Nu, om han virkelig skulde have et godt Øie til Pigebarnet, er jo den Ulykke ikke saa stor. Hun er opdraget saaledes, at hun kan skikke sig, hvor det skal være. Vi have ladet hende gaae i Byens bedste Institut; for dengang havde vi jo bedre Raad dertil.

Conradsen.

Ja, Gud skal vide, om vi havde Raad dertil. For det Første gjorde vi det, som saa mange Andre. Men nu er det i al Fald anderledes. Det er gaaet skjævt for mig med Hattemager-Professionen, og jeg har været nødt til at sætte mig ned som Kaskjetmager.

Mad. Conradsen.

Det behøvede du ikke. Din Svoger tilbød dig at bestyre hans Strømpefabrik.

Conradsen.

Ja, Mutter, men et Menneske har altid nogen Ære i Livet. Hattemager-Professionen hører til de noble Forretninger; thi Hovedet er Legemets fornemste Deel. At synke ned til Fødderne og væve Strømper, kunde ikke passe sig

for mig. Men da nu Filtehatte daglig fortrænges mere og mere, og jeg ikke kunde beqvemme mig til at fabrikere Silkehatte, som jeg betragter som mine svorne Fjender og Modstandere, saa var der ikke Andet for mig at gjøre end at slaae mig til Kaskjetterne.

Mad. Conradsen.

Ja, du har saa mange Griller.

Conradsen.

Men for at komme tilbage til Det, vi talte om, da mener jeg nu, at det er uklogt, man sætter sine Døttre i et Institut, hvor der gaaer lutter Etatsraads- og Conferensraads-Frøkener. De faae Hovedet fuldt af en Hoben Indbildninger, som man siden har ondt nok med at pille ud igjen. Vor Lise er ikke ganske fri derfor.

Mad. Conradsen.

Men hvis nu Secretairen har redelige Hensigter?

Conradsen.

Saa siger jeg, vi som uformuende Folk skal skjøtte os selv. Fattige og Rige søbe ikke godt Kaal sammen. De skal paa en Maade hver holde sig til sin egen Dyrehave. En saa fornem og rig Herre, som han lader til at være, vil i Længden ikke finde sig tjent med en simpel, borgerlig Pige. Men Spørgsmaalet er ellers just, om han har redelige Hensigter.

Mad. Conradsen.

Det har han efter Alt, hvad jeg har kunnet mærke. Og i det værste Tilfælde skulde jeg troe, her var Lov og Ret i Landet.

Conradsen.

Jo, nu løbe vi om! Hvad Ret troer du, man har mod

fremmede Diplomater? Naar Ulykken er skeet, reiser han herfra med hele Gesandtskabet. Og mener du saa, at Danmark vil begynde Krig med de udenlandske Magter eller sende en Flaade til Middelhavet, fordi vor Datter er kommet til Skade?

Mad. Conradsen.

Hvad har du da nu isinde?

Conradsen.

Jeg vil, saa meget det staaer til mig, forpurre denne Forliebelse, og blandt Andet idag blive her og ikke tage til Klampenborg og Dyrehaven. Lad saa den unge Herre snuse efter vor Lise paa Bakken og i Teltene, saa meget han vil.

Mad. Conradsen.

Jeg er bange for, du gjør Ondt værre. Det er ikke muligt for os at forhindre deres Sammenkomster, naar deres egen Lyst staaer dertil.

Conradsen.

Skal vi slaae tilveds, at jeg forhindrer dem? To Flasker Viin paa min Geburtsdag ...

Mad. Conradsen.

Aa, du med dine Veddemaal!

Conradsen.

Saa lov mig, at du vil staae mig bi. Nu vil jeg sætte mig ind til Beendreierens og see til at komme i en dyb Passiar. Imens maa du tale Lise tilrette.

(Han og hans Kone gaae ind i Huset.)

ANDEN SCENE

Frederik Châtelet, Georg Villadsen, Nærum, Anders og en Matros komme ind fra Havnen.

Mel. Fredm. Epistl. Nr. 13.

1.

Georg. Nærum
(i Skjænderi med Anders og Matrosen).

Nei, I skal holde Jer til vor Accord!
Nei, I skal sørge for, vi komme bort!
Svar os! Det er jo en Skam og en Tort —
Vi vil Alle bort!

Anders. Matrosen.

Nei, de (vi) kan nu ikke staae ved Accord.
Nei, de (vi) kan nu ikke skaffe Dem bort.
Hør os! Med Tiden de (vi) komme tilkort —
Den er altfor kort!

Frederik.

Nei, hvilket Uheld! Er det ikke haardt!
Her skal jeg lande med Skam og med Tort!
Her maa den gunstige Tid gaae mig bort!
Den er alt gaaet bort!

Georg. Nærum. Frederik.

Ja, det er harmeligt, Sligt skulde skee!
Her maae vi hænge til Spot og til Spee!
Her maae vi lade os Alle belee —
Det skal aldrig skee!

Anders og Matrosen
(afsides).

Naa, nu er Fanden da løs, kan jeg see.
Her maa man sagtens med Lempe sig tee.
Fire for Vinden, det maae vi kanskee —
Det kan altid skee!

Nærum
(til Matrosen).

Skammer I Jer ei mere!
Fremmede maltractere!
Er det ei en Spot?

Anders.

Kjære Herre, hør ham blot!
Hvert et Menneske kan feile.
Bliv De her! Her er jo godt.
Er det værdt at seile?

Frederik. Nærum. Georg.

Ak, man kan gaae fra sin Vid og Sands!
Nu maa jeg (vi) sikkert afsted tillands.
Troer man, Skjebnen er os lidt god,
Er Alting os imod.

Anders og Matrosen
(afsides).

Her kan en Lussing vi faae tilmands.
Kom, lad os gaae, naar vi see vor Kands.
Kom, medens Legen endnu er god,
Før Alting gaaer imod.

(Anders og Matrosen ville gaae, men Nærum og Georg holde paa dem.)

2.

Nærum. Georg.

Nei, I skal holde Jer til vor Accord o. s. v.

Anders. Matrosen.

Nei, de (vi) kan nu ikke staae ved Accord o. s. v.

Frederik.

Nei, hvilket Uheld! Er det ikke haardt! o. s. v.

(Som ovenfor indtil „Det kan altid skee".)

Nærum
(til Matrosen).

Strax bør I Anstalt gjøre!
Tie! vi vil Intet høre!
Skynd Jer, hvad I kan!

Anders.

Herre, det gaaer aldrig an.
Lad Dem tale lidt tilrette!
Til at roe den lange Strand,
Er de nu for trætte.

Frederik. Nærum. Georg.

Ak, man kan gaae fra sin Vid og Sands. o. s. v.

Anders og Matrosen.

Her kan en Lussing vi faae tilmands. o. s. v.

(Anders og Matrosen gaae ned til Havnen.)

Frederik.

Ja, det er skammeligt! At sidde fast her ved Kalkbrænderiet!

Georg.

Det er en lumpen Behandling. De Fandens Matroser!

Frederik.

Men er Deres Baad da ogsaa løbet paa Grund her? Det var jo Dem, der hjalp mine Baadsfolk.

Nærum.

Nei, vi ere ikke gaaet paa Grund. Jeg og denne Herre, hans Kjæreste og hendes Farbroder tog idag fra Malmø med en Baad, der har hjemme her, og vor Bestemmelse var at tage til Dyrehaven. Men istedenfor at føre os derhen, er Folkene løbet lige herind, uden at vi strax lagde Mærke til, hvor de styrede hen. De paastaae, at det var den Dyrehave, de meente. For jeg skal sige

Dem, dette Sted kalder man herude de Fattiges Dyrehave, og jeg formoder, vi ere bragte herhen paa Kneb, for at skaffe Stedet en Skilling Fortjeneste. Men da vi kom nær herop, saae vi, at Deres lille Fartøi sad paa Grund og kunde ikke komme løs, og saa vilde vi dog hjælpe Dem først.

Frederik.

Ja, tusind Tak! Uden Deres Hjælp sad jeg nok derude endnu. Jeg har havt lutter Uheld med denne Tour. Da jeg kom ud paa Toldboden, var Dampskibet taget bort. Men Vinden var god, jeg fik fat paa en Seilbaad og et Par Matrosdrenge, satte mig selv ved Roret — det gik fortræffeligt — Baaden foer afsted som en Piil, og vi kunde godt være ved Bellevü om en lille halv Time. Men hvem kjender alle Grundene her ved Kysten? Jeg kjendte dem ikke, og mine to Matrosdrenge kjendte dem heller ikke — saa stødte vi paa. Og nu er jeg i den største Fortvivlelse. Jeg har meget vigtige Forretninger i Dyrehaven. Jeg har bestemt et Møde med en ... med en høi Person — og min hele Velfærd staaer paa Spil.

Nærum.

Naa, der kommer han, vi talte med. (Anders kommer ud igjen.) Nu, hvad svarede Folkene dig?

Anders.

Ja, hvad svarede de! De er' altfor udmattede, siger de, til at de nu strax kan tage afsted igjen; og aparte er Vinden ilav med at springe om.

Georg.

Men det er jo de Krabaters Skyldighed at føre os efter Accorden.

Anders.

Vær nu rimelig, Herre, og tag mod Raison. De kan

ikke forlange den Forstand af en fattig Karl, som af en af Deres Lige. Han, der har Baaden, meente det godt. Denne Dyrehave her er nu meest i Brug blandt hans Bekjendtere.

Frederik

(til Georg).

Veed De hvad, Holdepladsen for Vognene er nær herved. Lad os gaae derhen. Deres Familie og jeg kunne tage en Vogn sammen, og saa kjøre vi i Galop til Dyrehaven.

Georg.

Ja, det er jo det Klogeste, vi kan gjøre.

(Idet han og Frederik ville gaae, komme Sjøberg og Clara ind fra Havnen. Anders gaaer ind igjen.)

TREDJE SCENE

Frederik. Nærum. Georg. Sjøberg. Clara. Siden Conradsen.

Clara.

Georg, hvartåt går du?

Georg.

Vi komme strax igjen, kjære Clara. Maaskee kunne vi skaffe en Vogn.

(Han og Frederik gaae ud tilhøire.)

Sjøberg.

Kjender Hr. Extraskriveren den fremmede Herre, der gik der?

Nærum.

Jo, af Anseelse. Han er Secretair ved et af de udenlandske Gesandtskaber og hedder Châtelet.

(Conradsen kommer fra Huset.)

Conradsen
(afsides).

Her skal jo være kommet fremmede Reisende fra Sverrig; dem gad jeg nok seet. (Bliver Nærum vaer.) Ei, der er jo min gamle Ven —

Nærum.

Hr. Conradsen! Nu Gudskeelov, jeg træffer en Bekjendt her. Det er mig tilforladelig en stor Trøst.

Conradsen.

Er min Ven kanskee kommen med den svenske Familie?

Nærum.

Vist er jeg — og jeg er meget skamfuld over vore Matrosers Enfoldighed. Veed De, hvad de har gjort —

Conradsen.

Jeg har allerede hørt. Er det dem, der staae derhenne?

Nærum.

Ja, netop. Det er en Bogholder Sjøberg fra Malmø og hans Broderdatter. Men der er endnu en Herre med os, som er forlovet med den unge Pige. Det er en Dansk, der har kjøbt en Eiendom i Nærheden af Malmø og sat sig ned som Landmand. Han bliver her med det Samme en 14 Dages Tid for at overvære Landmands-Forsamlingen. Hans Navn er Villadsen.

Conradsen.

Dog vel aldrig Georg Villadsen?

Nærum.

Justement ham.

Conradsen.

Er det ham — javist blev han Landmand; og jeg

husker, han har engang fortalt mig, at han som Dreng har opholdt sig et Par Aar i Omegnen af Malmø.

Nærum.

Ja, netop hos Mamsellens Familie.

Conradsen.

Ham kjender jeg grumme godt. Han har engang logeret hos os, og det skal være mig en stor Glæde at træffe ham igjen. — Men hvad jeg vilde sagt, er Hr. Sjøberg gift?

Nærum.

Nei, han er ugift, uagtet han rigtignok al den Tid, jeg har kjendt ham, har talt om at gifte sig. — Men kom nu, saa skal jeg forestille Dem. (Til Sjøberg.) Tillader Herren, at jeg forestiller Dem en Ven af mig, Hr. Conradsen, der er en god Bekjendt af Mamsel Claras Kjæreste. Han glæder sig meget til at gjøre Deres Bekjendtskab, saa meget mere som han sætter Priis paa, at Hr. Sjøberg er en stor Kjender og Elsker af vort Sprog og vor Literatur.

Sjøberg.

Min Herre skjemter herudi saavelsom i meget Andet. (Til Conradsen.) Jeg fordrister mig ikke til at give mig ud for en Kjender af et saa poleret Sprog som det danske. Men dersom Han vil nøies, Monsieur, og ikke forlange for stor Accuratesse i Stilen, saa troer jeg nok at kunne exprimere mig saaledes, at Han skal forstaae mig.

Conradsen.

Aa, det har gode Veie! (Afsides til Nærum.) Han taler noget underligt, den Mand.

Nærum

(ligeledes sagte).

Vist gjør han, uagtet han med megen Flid har lært

sig selv Dansk, blot ved Læsning. Men til Uheld var den eneste danske Bog, der faldt ham i Hænderne, et Exemplar af Holbergs Comedier, saa han rigtignok udtrykker sig lidt gammeldags. Men det er forresten en grundskikkelig Mand, i hvis Huus jeg har nydt stor Artighed.

Conradsen.

Ja bevares, det seer man strax, at det er en smuk Mand, og Jomfruen synes jeg ogsaa grumme godt om.

Nærum.

Ja, men for Guds Skyld kald hende Mamsel. Jomfru er derovre en fornærmelig Tiltale.

Conradsen.

Det har jeg Skam ikke vidst. (Til Clara.) Som jeg hører, har Mamsellens Kjæreste betænkt at blive her et Par Uger.

Clara.

Ja, ty värr.

Nærum.

Mamsellen siger »desværre«, da det falder hende lidt tungt at skilles fra sin Kjæreste.

Conradsen.

Men kunde Mamsellen da ikke ogsaa forblive en Tid i Kjøbenhavn, og komme hos en eller anden Familie?

Clara.

Nog kunde jag det, Hr. Conratsen; men det tyckte farbror icke om.

Conradsen.

Ikke det?

Clara.

Jag skall säga mitt herrskap, huru det gick till. Men jag beder om förlåtelse, om jag icke förklarar mig så bra

som farbror, som är lärd och har studerat det danska språket ifrån fundamenterna. Det var på det viset, att vi fingo besök en dag af en bekant till vår familj, en Prostinna Lejonhufvud. Den middagen hade vi fricassée på lamm och kyckling med krusbärssylt.

Conradsen.

Krusbærssylt?

Clara

(til Nærum).

Vill Hr. Extraskrifvaren vara så beskedlig och förklara för Hr. Conratsen, hvad krusbärssylt är.

Nærum.

Det er Stikkelsbærgrød.

Clara.

Ja, så heter det. Nu må Hr. Conratsen veta, att Prostinnan är en stor älskare af krusbärssylt, och att jag har lärt dess lagning af hennes nåd, Landshöfdingskan. När nu Prostinnan fick höra, att jag skulle resa till Köpenhamn med Georg och blifva der någon tid, så sade hon: Clara måste heldre stanna qvar hos mig, när hon lagar ett så deliciöst krusbärssylt. Och så sade farbror ja — och allt hvad jag har tiggt farbror om och gråtit, det har inte hjelpt, och med möda var det, att jag tordes följa Georg til Köpenhamn. Men det har jag sagt: skall jag till Prostinnan, inte lagar jag krusbärssylt för henne.

FJERDE SCENE

Sjøberg. Clara. Nærum. Conradsen. Anders.

Anders

(til Sjøberg).

Jeg skulde hilse saa flittig fra ham, der fører Baaden, og spørge, hvor han skal lægge Deres Tøj fra sig.

Nærum.

Vi kan vist lægge det ind hos Folkene i Huset — blot for det Første. Jeg tænker, vi faae ret strax en Vogn.

Anders.

Det faaer Herren ikke paa denne Tid. Der er ikke en eneste Vogn henne paa Trekanten.

Conradsen.

Det samme troer jeg. Hvis jeg turde give Dem et Raad, skulde De blive, hvor De er. Her er et meget fornøieligt Sted.

Nærum.

Ja — men vi skulde dog vise dem lidt om i Dyrehaven. Her er igrunden Ingenting for Fremmede.

Anders.

Det er Altsammen en Vane, min rare Herre. Her er nu allerede mangen Søndag saa fuldt, at man ikke kan spøtte ligeud.

Conradsen.

Det har Anders min Tro Ret i.

Anders.

Der kan De høre, Herre! Hos os komme de fineste Folk fra Byen. Her kommer hver Søndag en Spækhøker fra Borgergaden, hans Kone og to Døttre; det er de deiligste Mennesker, man vil see for sine Øine. (Lettende paa Hatten.) Hvad Interesse har jeg af at lyve for saa galante Folk, som De er?

Conradsen.

Det er sandt, her kommer meget reputeerlige Folk.

Anders.

Og hvad har De saa, naar De kommer ud til Bakken i Dyrehavèn? Det er et Sted, jeg ikke æstimerer saa meget

som jeg vil sige det Stykke Skraa, jeg nu bider af. Jeg var engang med en Kammerat inde i et Telt, som de havde reist et Flag paa, saa vi tænkte, det kunde ret være Noget for os. Og saa forlangte først jeg en Dram. Men der skulde Herren ha'e seet et Snapseglas! Det var den Onde han — ja, jeg maa ikke bande — men det var ligesom jeg vilde tage en Kirsebærsteen, flække den midt over og drikke af den ene Hælvte. (Med halvdulgt Latter.) Jeg kunde ikke bare mig for at spørge den lille Jomfru, der stod i Teltet, om jeg og min Kammerat skulde dele den Snaps.

Sjøberg

(til Conradsen).

Jeg nægter ikke, Monsieur, at Alt, hvad jeg hører, gjør mig betænkelig, saa jeg er ganske tvivlraadig, om jeg skal føre min Broderdatter til Kilden. Jeg har læst Adskilligt om deslige Kildereiser, hvori man vel afmaler Vandets Dyd og Kraft paa det Bedste; men det skal jo ikke være ganske sjeldent, at ved Kilden smukke Folks Døttre bortføres af unge Karle, eller som der udtrykkelig stod, at ved Kildereiser mangen Jomfrus Dyd og Ære geraader i Fare.

Conradsen.

Saamænd, man har vel hørt saa galt før.

FEMTE SCENE

De Forrige. Georg Villadsen (fra høire Side).

Georg.

Nei, den Vei kunde vi have sparet. Der er ikke en eneste Vogn at faae, om man saa vilde opveie den med Guld. — Men hvad seer jeg. Det er jo min gamle ærlige Vært fra Kjøbenhavn.

Conradsen.

Javist er det, og De kan troe, det er mig hjertelig kjært, at vi saa uventet skal mødes. — Ja, saa er vi jo Alle ikke saa fremmede for hverandre — (til Sjøberg) og jeg vil derfor nu gjøre Dem et velmeent Forslag. Til Dyrehaven kan De jo ikke komme. Men vil De blive her, saa haaber jeg, at De gjør mig og min Familie den Ære at tage Deel i vort ringe Aftensmaaltid.

Sjøberg.

Jeg er min Herre meget takskyldig for dette smukke Tilbud.

Conradsen.

Her er Skam Intet at takke for. Herude er der ikke ret mange Ting at faae, saa man skal hjælpe hinanden efter fattig Leilighed og saa godt man kan — og allermeest, naar Talen er om et Besøg af vore kjære Naboer fra den anden Side Sundet. Nu skal jeg see til at faae fat paa min Kone og min Datter. Imidlertid viser Hr. Villadsen Dem nok lidt om herude.

(Gaaer ind i Huset, fulgt af Anders.)

Georg.

Her er nok ikke Meget at see — men lad os gaae her nedad.

(Frederik kommer ind fra høire Side.)

Georg

(til Frederik).

Jeg maa dog lade Dem vide, at vi blive her. Vi har truffet gamle Bekjendte.

(Gaaer med Sjøberg og Clara.)

SJETTE SCENE

Frederik. Strax efter Elisa.

Frederik

(paa den ene Side af Scenen).

Blive her — nei, det skulde Pokkeren gjøre. Men seile videre med mine to Matrosdrenge kan jeg heller ikke. Hvordan bærer jeg mig ad —

(Elisa kommer ind fra Stranden.)

Elisa

(paa den anden Side af Scenen).

Er det ikke stor Uret af Fa'er! Han lader sig hverken see eller høre.

Frederik.

Og den smukke Elisa, der smiilte saa mildt og saa undseeligt, da jeg bad hende om at turde hilse paa hende i Dyrehaven — o, det er skammeligt!

Elisa.

Og hvad maa han troe om mig? Han spurgte mig saa udtrykkelig, om vi ikke tog i Skoven idag. Han maa jo tænke, jeg har villet havt ham tilbedste. O, det er meget kjedeligt!

Frederik.

Naar blot Tiden slog til, saa gik jeg ud. Men jeg vil prøve det — jeg vil tage dygtig lange Skridt. (Idet han vil gaae, bliver han Elisa vaer.) O, min Gud, hvad seer jeg! Jomfru Elisa her!

Elisa.

Og De, Hr. Châtelet! Men hvorledes kommer De her?

Frederik.

Ved det lykkeligste Uheld, man kan ønske sig. Den Seilbaad, der skulde føre mig til Bellevü, er gaaet paa

Grund her. Og jeg Ubesindige, der bandede min Skjebne! Men hvor kunde jeg drømme om at træffe Dem her!

Elisa.

De maa endelig heller ikke troe, at jeg har vidst det Ringeste om, at vi skulde hertil. Men Fa'er har undertiden sine Griller, og idag kunde hverken Moder eller jeg faae ham derfra — saa meget vi ogsaa bad ham.

Frederik.

Men saa er det jo Forsynets Beslutning, at vi alligevel skulde træffe hinanden.

Elisa

(undseelig).

Ja, jeg troer det næsten.

Mel. Aus Feuer ward der Geist erschaffen.

1.

Frederik.

En Gud, jeg troer, har mig beskjærmet.

Elisa.

Var ei det skeet, det var en Skam.

Frederik.

Til Dem min Tanke hen har sværmet.

Elisa

(afsides).

Og mine Tanker hen til ham.

Begge.

Med Haabet jeg forlod mit Hjem:
Jeg samles skal idag med Dem!

2.

Frederik.

Elisa; traf jeg ei det Rette,
At det er skeet ved Amors Bud?

Elisa.

Det er svært for mig at gjætte.
(Afsides.)
Nu kommer han dermed — o Gud!

Begge
(afsides).

Jeg (Hun) har ei Mod at høre paa
Det Ord, jeg (hun) end ei tør forstaae.

SYVENDE SCENE

De Forrige. Conradsen og Mad. Conradsen.
Siden Georg.

Conradsen
(kommer trækkende med sin Kone fra Huset).

Kom, Kone, jeg seer, Lise er allerede her.

Mad. Conradsen
(med en Serviet bundet om som Forklæde).

Men, Mand, saadanne som jeg seer ud —

Conradsen.

Aa, hvad siger det! Villadsen har før seet dig med Forklæde om. (Til Frederik, der endnu vender Ryggen til ham.) See, her skal jeg præsentere Dem min Kone — (Forbauset, da Frederik vender sig om.) Hr. Sjatelet!

Mad. Conradsen.

Secretairen! (Til Conradsen.) Men hvad skal det sige?

Frederik.

Bedste Hr. Conradsen! De gjør mig lykkelig. Jeg har alt i lang Tid ønsket at præsenteres for Deres Familie, og De forekommer blot mit Ønske.

Conradsen

(flau).

Aa, jeg be'er mangfoldig!

Mad. Conradsen

(afsides til Conradsen).

Naa, lille Mand, du forstaaer godt at forpurre deres Sammenkomster. (Høit, til Frederik.) Har Hr. Secretairen isinde at tilbringe Dagen herude?

Frederik.

Ja — det har jeg halvveis. Jeg har hørt dette Sted meget fordeelagtig omtale.

Conradsen

(afsides til sin Kone).

Der kan du dog see, Mutter.

Mad. Conradsen

(afsides til sin Mand).

Vi maae bede ham spise med os iaften.

Conradsen.

Nei, det behøves ikke.

Mad. Conradsen.

Ih, hvor kan vi undgaae det! Du har jo præsenteret mig for ham — husk paa det. (Høit.) Min Mand og jeg vilde ansee det for en stor Ære, hvis Hr. Secretairen vilde tage Deel i vort Aftensmaaltid.

Frederik.

O, med største Fornøielse — naar jeg blot ikke uleiliger ...

Mad. Conradsen.

Paa ingen Maade.

Conradsen.

Naa, der er Villadsen! Kom, Kone!

(Georg træder ind.)

Georg.

Madam Conradsen! Skal vi sees igjen! — Men hvem er den unge Pige? Er det virkelig den lille Elisa?

Mad. Conradsen.

Ja, er hun ikke voxet godt?

Georg.

Jo, det skal jeg love for — (Til Elisa.) For tre Aar siden var De knap halvvoxen, og nu — (Afsides til Frederik.) Det er saagu' bleven en kjøn Pige.

Frederik

(for sig selv).

Ja, det er en stor Nyhed, han fortæller mig!

Conradsen

(afsides).

Det er bedst, Lise kommer herfra. (Høit, til Georg.) Ja, De vil faae god Leilighed idag til at fornye Bekjendtskabet. Nu skal hun ind og hjælpe sin Moder. Kom Mutter! Kom Lise!

(Gaaer ind i Huset med Kone og Datter.)

Frederik

(til Georg).

Hør, kjære Ven, fortalte De ikke, at De blev her?

Georg.

Jo, vi er' inviterede af Conradsens.

Frederik.

Det er jeg ogsaa. Men nu har jeg tænkt paa, om vi ikke paa en eller anden Maade kunde give vort Bidrag til Aftensmaaltidet, jeg mener, forskjønne det med en eller anden Bagatel.

Georg.

Det er et godt Indfald, det maae vi gjøre.

Frederik.

Der kommer Matrosen. Maaskee han kan sige os Besked. — Hei, Kammerat, kom herhid!

OTTENDE SCENE

Frederik. Georg. Anders.

Frederik

(til Anders).

Er der ikke et Slags Værtshuushold her paa Stedet?

Anders.

Det veed den søde Gud, der er. Hvis min rare Herre ønsker Noget, hvad det saa er, saa siig kun til.

Frederik.

Vist ønskede jeg ... men jeg veed ikke ret selv hvad. Er der ikke en Opvartningspige her, jeg kunde tale med?

Anders.

Jo, min rare Herre! Jeg tjener for Opvartningspige.

Georg.

Hahaha!

Frederik.

Aa Snak!

Anders.

Ja, andre har vi ikke. Jeg skal sige Dem, Fruentimmer det er saadanne skrøbelige Varer. De holder ikke al den Slittage ud.

Frederik.

Nu, saa siig mig da — (Til Georg.) Hvad mener De om et Par Flasker extra god Viin?

Georg.

Ja, see til at faae dem.

Frederik

(til Anders).

Kan du skaffe mig 2 eller 3 Flasker god Viin?

Anders.

Gud velsigne Dem, Herre! De kan faae Alt her, hvad et Menneske kan forlange. Men Viin har vi ikke. Kan en god Dram ikke gjøre det? Vi har Pomerans og Cochleare —

Frederik.

Nei, saa min Sjæl, om jeg vil have Pomerans.

Anders.

Ja, De vil nok heller ha'e en Snaps reen Dansk; det Samme siger jeg. Nu skal jeg —

(Vil gaae.)

Frederik.

Aa vist ikke! Nu skulde jeg nok tractere Conradsens Familie med dansk Brændeviin!

Anders.

Er det Hr. Kunradsen, De taler om? Ja, saa staaer

jeg Dem inde for, at De ikke behøver Viin. Han er en sjarmant Mand. Han kommer aldrig herud til os, uden at han har Alt med, hvad der hører til en Puns, der siger Sparto.

Frederik.

Ja, det er rimeligt nok. Saa lad da Vinen fare. Men jeg er vant til Thee om Aftenen — (til Georg) og De vist med. (Til Anders.) Kan man faae kogt Vand paa Maskine her?

Anders.

Jo, Gud bevares — naar De selv bringer Maskine med.

Frederik.

Aa Herre Gud! — Jeg mærker nok, at her er Ingenting at hente. Siig mig da blot, hvor skal Bordet dækkes?

Anders.

Bordet? — Alle Lysthusene ere nu besatte — ja, hvis Hr. Kunradsen har betænkt at dække Bord, saa kan det prægtigt sættes herude i det Frie. Men der er helles Mange, der holde mere af at ligge i Græsset.

Frederik.

I Græsset! — Er der ikke et Par Værelser at faae inde hos Jer?

Anders.

Det er der jo nok, men de er' saa lave og saa smaa. Jeg skal sige Dem, Huset her er bygget af en Mand, der har faret meget paa Bornholm med en Fiskerqvase. Han var nu vant til en lav Kahyt, hvor man ikke kan staae opreist. De høie Værelser skenerede ham.

Frederik.

Men han skulde smukt have tænkt paa sine Gjæster.

Anders.

Jøsses, min rare Herre! naar vore Gjæster sætte sig ned, saa kan de deilig staae opreist. Men jeg maa nu ind. (Afsides, idet han vil til at gaae.) Det er nok en af de rigtige Mahogni-Herrer, af dem med indlagt Arbeid.

(Standses ved Husets Indgang af Mad. Conradsen.)

NIENDE SCENE

De Forrige. Mad. Conradsen.

Mad. Conradsen.

Vent lidt, Anders! (Til Frederik.) Min Mand og jeg have talt om at faae Bord og Stole herud og spise lidt tidlig, fordi vore Fremmede fra Sverrig have gjort den lange Søreise og kunne nok trænge til en Forfriskning. Men Hr. Secretairen er vist ikke vant til at spise saa tidlig.

Frederik.

Men idag kommer det mig meget tilpas. Jeg har, oprigtig talt, ikke taget mig Tid til at spise ordenlig til Middag.

Mad. Conradsen.

Da skal jeg sandfærdig ogsaa skynde mig. Anders, sørg for, at de Sager, vi have bragt med, bæres herud.

Frederik.

Kan vi ikke være Dem behjælpelige med Noget?

Mad. Conradsen.

Ih, skulde Secretairen uleilige sig ...

Frederik.

Det er just muntert, naar man er i det Frie. (Til Georg.) Følger De med?

Georg.

Ja, det forstaaer sig. Det er ikke første Gang, jeg har hjulpet Mad. Conradsen paa en Skovtour.

(Han, Frederik og Anders gaae ind i Huset.)

Mad. Conradsen.

Det er et sjeldent Menneske, Secretairen, saa ligefrem, som man kunde være en af hans Lige. Naar han nu blot meente det oprigtig med vor Lise — ja, idag skal jeg tilforladelig holde Øie med ham.

(Gaaer ind i Huset, nikkende til Clara og Elisa, der komme fra Stranden.)

TIENDE SCENE

Elisa og Clara komme Arm i Arm, bindende paa en Krands af Kornblomster.

Begge.

Mel. Solen gaaer bak Aasen ne.

(Fjeldeventyret af Bjerregaard.)

1.

Solen gaaer mod Havet ned,
Kaster Guld derover.
Let mod Landets jævne Bred
Slaae de lange Vover.
Fjernt derude Bølger gaae
Smukt med Purpur i det Blaa

2.

Snart er Dagen atter endt,
I dens Død er Mildhed.
Nattens Bud os vorder sendt
Kun i Fugleins Stilhed.
Klar som Dagen, men saa tyst,
Nærmer Natten sig vor Kyst.

3.

Sommeraften, du, som tidt
Favned' mig fortroligt,
Du, som veed, hvad jeg har liidt,
Gjør mit Hjerte roligt!
Af din Hvile, af din Fred
Send til mig en Straale ned!

Clara.

Ack, hvad denna sång är vacker! Hur ofta har jag inte sjungit den, när jag var bedröfvad!

Elisa.

Men hvor har du lært den?

Clara.

Af en student ifrån Christiania, som var i besök hos landshöfdingens fru. (Da Krandsen er færdig.) Se så, nu är den bra! Låt mig nu sätta den på ditt hufvud.

Elisa.

Paa mit?

Clara.

Jag har bestämt den till dig. (Sætter den paa hende.) Ack, nu är du dubbelt så vacker som förut.

Elisa.

Du gjør mig ganske skamfuld.

Clara.

Men låt mig nu se, Elisa, att du icke glömmer det: vi säga du till hvarandra.

Elisa.

Nei, det gjør jeg gjerne; det skal jeg vist ikke glemme.

Clara.

Du tror icke, hur jag glädt mig åt denna resa till Köpenhamn. Mången afton har jag gått vid Malmös strand och med längtan sett öfver till eder berömda hufvudstad. Jag har bedt sundets vågor taga mig med sig. Jag har sagt till solen, när den gick ner i Selands skogar och lundar: hälsa det sköna landet, hälsa den stora sta'n med de glimmande tornen, med de herrliga environgerna, med all den prakt och rikedom, om hvilken jag, sedan jag var et litet barn, så ofta har drömt!

Elisa.

Er det sandt, Clara?

Clara.

Ja, jag vill just säga, som sanningen är. Det var engång en tysk familj hos oss; de voro hederliga och beskedliga allasammans, och dock kunde jag icke blifva förtrolig med dem. Jag förstod dem icke alltid; tyska språket är mycket svårt att begripa — och vi voro i många afseenden så olika. Men när Danskar komma öfver till oss, då tycker jag alltid, att det är främlingar och dock bekanta. Och när jag läser en dansk novell eller ett af edra skådespel, så förstår jag det allt ihop, fastän jag icke känner hvarje ord eller sats. Och nu tycker jag, som jag genom edra skrifter i lång tid skulle ha' stått i brefvexling med er, och att vi nu skulle mötas som vänner eller slägtingar.

Elisa.

Der har du vist Ret, Clara. Ogsaa jeg er glad ved, at jeg forstaaer dig saa godt.

Clara.

Ja, bevar's! Men jag har också hela tiden talt Dansk

till dig. Men nu vill jag fråga dig, Elisa, vill du vara min syster, och skola vi älska hvarandra som syskon?

Elisa.

Gjerne, kjæreste Clara! Med Glæde vil jeg være din Søster.

Clara.

Du har ett så behagligt sätt at vara, att vi absolut måste blifva vänner.

Mel. Vintren rasat ut bland våra fjellar. (Lindblad).

Ja, mig säger något i ditt öga,
Att vi lära nog förstå hvarann.
Älska mig och akta det kun föga,
Jag en främling er — det går nog an.

Elisa.

O, det er mig, som for længesiden
Jeg har kjendt dig, og du var mig kjær.
Kjærlighed den spørger ei om Tiden,
Ømme Hjerter staa hverandre nær.

Clara.

Kärlek, vet jag, spörjer ej om tiden;
Ömma hjertan stå hvarandra när.

ELLEVTE SCENE

Elisa. Clara. Conradsen. Mad. Conradsen. Frederik. Georg. Anders. Nærum. Alle komme dandsende ind med hamborgerskotske Trin. Anders i Spidsen med et Bord omvendt paa Hovedet. Siden Sjøberg.

Mel. Her kommer jeg med mine Mænd.

(Af „Rekruten", 13de Scene, efter en Marsch i Finalen i 2den Akt af „Pigen ved Søen.")

Anders.

Her kommer først med Bordet jeg!

Frederik.

Her kommer jeg med Kalvesteg!

Georg.

Her kommer jeg med Halmstads Lax!

Anders.

Nu kommer jeg med Stole strax.

Nærum.

Her kommer jeg med Smør saa frisk!

Mad. Conradsen.

Her kommer jeg med stegte Fisk!

Conradsen.

Her kommer jeg med Ost fra Holland, der har vasket sig!
Nei, vil De bare lugte den!

Nærum

(lugter til den).

Fortræffelig!

Frederik og Georg

(ligeledes).

Fortræffelig!

Conradsen. Nærum. Frederik. Georg.

Her kommer jeg (han) med Ost fra Holland, der har vasket sig!
Nei, vil De bare lugte den! Fortræffelig! Fortræffelig!

Frederik.

Hvilken Fryd, den klare Sommerdag
At samles i et saa muntert Lag.

Alle.

Ja, i den klare Sommerdag
Vi samles her i et muntert Lag.

Vi vil give Sorgen Løbepas,
Vi vil tænke kun paa vor Calas.

(Sjøberg kommer ind.)

Conradsen.

Naa, der har vi jo vor Ven, Hr. Sjøberg.

Sjøberg.

Jeg har dog ikke ladet Ham vente paa mig?

Conradsen.

Nei, De kommer just tilpas.

(Gaaer hen til Bordet og hjælper sin Kone og Datter med at bringe Alt i Orden, assisteret af Georg. Anders, der er gaaet og kommet tilbage med Stole, sætter disse hen. Frederik søger imidlertid at vexle nogle Ord med Elisa.)

Sjøberg

(i Forgrunden med Clara og Nærum).

Hør, Clara, jeg vil paaminde dig om, nu du er i et fremmed Land, at være forsigtig i din Tale.

Clara.

Försigtig? Jag förstår inte farbror.

Sjøberg.

Ja, mit Barn, du maa finde dig i, at jeg udtrykker mig i det danske Sprog, hvilket at gjøre fra den Stund, jeg har betraadt Landet, jeg ansaae for meest anstændigt, og kan Hr. Nærum bevidne, at jeg, siden vi steg i Land, ikke har talt et svensk Ord.

Nærum.

Det er sandt, det kan jeg bevidne.

Clara.

Jag förstår allt bra — men farbror ville påminna mig ...

Sjøberg.

Ganske rigtig, og agt nu vel paa mine Ord. De Danske ere meget brave og hæderlige Folk; derom kan der ikke tvistes. Men de have deres synderlige Egenheder, som alle vi Mennesker. Jeg haver studeret dem igjennem deres Skrifter og kjender dem grundigt. Der gives visse Æmner, hvorudi alle Mennesker ere enige, men her vil man ikke indrømme Sandheden deraf. Jeg anfører dette, fordi du er ung, og Ungdommen er en Elskere af at disputere. For at tage et Exempel, man vil her ikke gjerne høre, at Jorden er rund; det er, som sagt, en Egenhed hos denne iøvrigt oplyste Nation, og som man maa holde dem tilgode. Skulde nu denne Sag komme paa Tale, saa siig du, mit Barn, at Jorden er flak som en Pandekage.

Clara.

Nog skall jag det, farbror.

Conradsen

(nærmer sig).

Hvis Selskabet behager, saa ville vi sætte os tilbords. Hr. Sjøberg tager nok Plads hos min Kone, og De (til Georg) vil nok sidde hos Deres Kjæreste. Saa maa min Ven Nærum nøies med min Dat — (seer, at Frederik allerede har budt Elisa Armen) naa, jeg seer, at Secretairen allerede — (til Nærum) ja, saa lad os To sidde sammen. (Efterat Alle have sat sig.) Behag nu at holde Dem til Retterne. Mutter, et Stykke Kalvesteg til Hr. Sjøberg. (Til Georg.) Ja, De, Hr. Villadsen, maa lade, som De var hjemme, og sørge for Dem selv. (Til Clara.) Ikke saa pæn, Mamsel. I Luften har man Appetit.

Clara.

Jag törs inte, Hr. Conratsen, eljest äter jag för mycket.

Mad. Conradsen
(til Frederik, der taler med Elisa).

De glemmer at spise, Hr. Secretair.

Frederik.

Jeg er just ifærd dermed.

Conradsen.

Nu vilde jeg gjerne itide gjøre det høistærede Selskab et Spørgsmaal. Min Kone pleier altid at sige, at naar man gjør en Skovtour, skal man tage Punsch-Extract med.

Mad. Conradsen.

Pleier jeg?

Georg.

Hahaha! Det er nok snarere Dem, Hr. Conradsen, der pleier at sige det.

Conradsen.

Er det mig? Ja, det er jo et Indfald, jeg kan være bekjendt. Nu vilde jeg da spørge Dem, om vi ikke ligesaa godt strax skulde tænke paa den Sag — saa meget mere som jeg seer, at Anders allerede krydser herhen med det kogende Vand. Altsaa —

Frederik.

Altsaa ere vi Alle ganske af Deres Mening.

(Anders kommer ind med en gammel, stor og sort Theekjedel.)

Mad. Conradsen.

Men, Anders, at komme herud med den sorte Kjedel!

Anders.

Ja, undskyld, lille Madam! Det volder Ilden, at den bliver saa sort.

Conradsen.

Lav saa Alt til, Mutter, og skjænk om i Glassene. Jeg ønsker nemlig, inden jeg udbringer den første Skaal, at henvende mig med et Par Ord til det ærede Selskab.

Mad. Conradsen.

Ja, begynd du kun!

Conradsen

(reiser sig).

Høistærede Selskab! Naar jeg tænker paa, at vi Alle her paa en meget selsom Maade ere blevne samlede paa et Sted, der kaldes de Fattiges Dyrehave, saa synes det mig, at det er ikke uden Betydning, det er skeet saaledes. Der er jo i den senere Tid talt og skrevet Meget om en god og venlig Forstaaelse mellem de nordiske Riger, og det er ogsaa en Sag, man skal tænke paa i de velsignede Fredstider, vi nu har. Men skulde jeg nu med eet Ord forklare den Glæde og Behagelighed, vi kan vente os af et godt Naboskab, saa vilde jeg sige, det er de Fattiges Dyrehave; thi Ingen af os kan slaae stort paa, men maa nøies med en beskeden Lykke. Denne kan imidlertid ved jævnligt Samqvem, og naar Enhver vil skyde sin Part til, blive baade gavnlig og fornøielig, tiltrods for vore knappe Kaar. Fattigdom, pleier jeg altid at sige, er ikke saa stor Ulykke, som det gemeenlig antages. Man lærer snart at være nøisom, og saa føles Fattigdommen ikke. Men Rigdom kan let blive en Plage, eftersom det ligger i den menneskelige Natur bestandig at begjære Mere. — Dersom nu vore kjære, svenske Naboer ville være lidt overbærende med os, saa troer jeg, vi ville komme prægtigt ud af det med hinanden. Vi Danske ere noget skjemtsomme af Natur og kunne ikke ret længe tage en Sag blot fra den alvorlige Side. Men om ogsaa Lystigheden nu og

da løber lidt af med os, saa mene vi det dog godt, uden Falsk og Forstillelse. — Og hermed vil jeg bede Enhver tage sit Glas og ønske vore Venner fra Sverrig Velkommen paa dansk Grund.

(Man reiser sig og klinker.)

Georg.

En Skaal for en vedvarende god Forstaaelse mellem de nordiske Riger!

Chor.

Mel. For ret os ved Jorden at fryde.

Fra Mælarens Vande til Sundet
Og atter til Norriges Kyst
Er Dalen og Sletten forbundet
Ved samme begeistrende Røst.
Held os! :,: at Enighed Norden forbinder!
En Skaal! :,: for Nordens treenige Aand!
:,: Fortidens store, straalende Minder
Slynger om os Forsoningens Baand. :,:

Conradsen.

Ja, det gaaer til Hjertet at synge i det Frie. Men er der nu Ingen af det ærede Selskab, der kan fornøie os med en smuk lille Sang?

Mad. Conradsen.

Jo, det kan Mamsel Sjøberg. Elisa har sagt mig, hun synger saa smukt.

Conradsen

(til Clara).

Saa haaber jeg, De gjør os den Glæde —

Clara.

Ack, Hr. Conratsen, huru törs jag i en så tallrik societet ...

Georg.

Syng du kun, Clara; her behøver du ikke at genere dig.

Clara

(synger *ad libitum* en svensk Sang. Dersom hun skulde synge en til, kan det indledes ved, at Georg opmuntrer hende dertil med et Par Ord).

Frederik

(efterat Clara har sjunget).

En Skaal for vort Naboland hiinsides Sundet, hvor Sangen har et udkaaret Hjem, og hvorfra saa skjønne Ord og Melodier ere komne over til os.

Conradsen

(efterat man har klinket).

Og nu, inden vi reise os, et lille Glas paa Falderebet! Mine Herrer og Damer, Velbekomme!

Sjøberg

(til Elisa).

Min skjønne Jomfru! jeg ønsker Hende et velsmagende Maaltid.

Elisa.

Jeg takker, Hr. Sjøberg. Iligemaade!

Conradsen

(til Sjøberg).

Ja, er det ikke sandt? saadanne at tilbringe en Dag i det Frie under Sang og Lystighed, det er en Forfriskning for hele Ugen.

Sjøberg.

Men Monsieur kan ogsaa prise sig lykkelig, der er vel gift, og har en Datter af saa stor Dyd og Skjønhed.

Conradsen.

Saamænd! (Idet han skotter hen til Elisa, der taler med Frederik.)

Naar unge Piger i vore Dage blot ikke havde Nykker og vilde flyve saa høit.

Sjøberg.

Monsieur mener —?

Conradsen

(forsætlig høit og med et Sideblik til Frederik).

Nu ja, jeg mener, vi ere simple Folk. Skulde hun engang giftes, saa maatte det være med en Mand, der ikke er for høit paa Straa, men paa en skikkelig Maade kan ernære hende, enten det nu er med Pennen eller med et Haandværk.

Sjøberg.

Nu troer jeg, at jeg forstaaer Ham. Naar Han siger med Pennen, saa mener Han en Svigersøn, der er vant til Skriveri og Regnskaber og forstaaer sig perfect paa sit Bogholderi.

Conradsen.

Det er sandt, det er ikke at foragte.

Frederik

(afsides til Elisa).

O, De troer ikke, hvor lykkelig jeg befinder mig paa dette Sted, som De kalder simpelt.

Conradsen

(afsides).

Lise hun snakker mig for meget med Secretairen. (Høit.) Kom, Lise, jeg synes, vi skulde gaae ned til Stranden og more os med at see paa Søen. — Hr. Sjøberg gaaer vel med os?

Sjøberg.

Ret strax. Jeg har blot et Ord at tale med Hr. Nærum.

Conradsen.

Ja, De tænker da vel ikke paa at tage over til Malmø endnu iaften?

Sjøberg.

Nei, jeg kunde maaske nok have Lyst at blive her endnu en Stund.

Conradsen.

Det kan jeg lide. Vi skal vise Dem alle Byens Mærkværdigheder og føre Dem omkring paa de offentlige Forlystelsessteder.

Sjøberg.

Jeg siger Ham Tak forud. Jeg har læst om et skjønne Tracteursted, der skal være i Nærheden af Byen. Hvis Han kunde vise mig det, skulde jeg være Ham stor Tak skyldig. Det hedder Mester Daniels Have.

Conradsen.

Kan jeg spørge det op, saa skal vi min Tro gaae derhen.

Frederik

(i Forgrunden til Georg).

Hvad er det for et aparte Sprog, denne Hr. Sjøberg taler?

Georg

(leende).

Ja, vor Herre maa vide det. Han er en underlig Pràas. Med mig har han derovre aldrig villet tale Dansk, og jeg maatte bryde paa det Svenske, saa godt jeg kunde.

Conradsen.

Kom saa, Børn, nu gaae vi.

(Alle gaae med Undtagelse af Sjøberg og Nærum.)

Nærum.

Hr. Sjøberg ønskede nok at tale med mig?

Sjøberg.

Ja, jeg vil betjene mig af Hans gode Raad og Indsigter, da jeg kjender Hans Nidkjærhed for min Person. Jeg har alt i flere Aar havt isinde at forandre min eenlige Stand, men er altid bleven forhindret udi saadant priseligt Forsæt. Nu synes det mig ligesom at være Himlens Tilskikkelse, at jeg er kommen til dette Sted og har lært Hr. Conradsens Datter at kjende.

Nærum.

Ja, det kunde Skam være et smukt og passende Partie, naar Hr. Sjøberg mener, at hun og Faderen —

Sjøberg.

Jomfruens Fader lod nylig nogle Ord falde, der forekom mig som en udtrykkelig Opmuntring. Han ønskede sig blandt Andet allerhelst en Bogholder til sin Datter, og jeg har desuden læst mig til, at man her i Landet sætter stor Priis paa Bogholderiet. Feiler jeg ikke, saa har man her opfundet den Regnemaade, der kaldes *Regula Detri*, eller som de Danske udtrykke sig, *Regula Petri.*

Nærum.

Ja, det kan Skam nok være.

Sjøberg.

Men uagtet disse gode Udsigter skulde det være mig kjært, om Hr. Nærum vilde tale med Jomfruens Fader udi Eenrum og erfare hans Tanker.

Nærum.

Det skal jeg med største Fornøielse gjøre, og tvivler jeg ikke paa et gunstigt Svar.

Sjøberg.

Men nu Jomfruen — Jeg vilde gjerne vise hende en

liden Opmærksomhed ved en Skjænk, hvoraf hun kunde skjønne mit Sindelag. Min Broderdatter har bragt en Lugteflaske af Sølv med, som jeg har arvet efter min Bedstemoder; man kalder den vist her en Balsomsbøsse. Mener Hr. Nærum, at jeg tør fordriste mig til at sende hende samme?

Nærum.

Det kan der saavist Intet være iveien for.

Sjøberg.

Saa vil jeg gaae ind og hente den.

(Han og Nærum gaae, idet Frederik træder ind.)

TOLVTE SCENE

Frederik. Siden Georg.

Frederik.

Den gamle Conradsen lægger da bestemt an paa at holde Elisa fra mig. Jeg kan ikke faae et Ord talt med hende. Er det ikke fordømt?

(Georg kommer ind.)

Georg.

Naa, hvordan gaaer det, Hr. Châtelet? Tager jeg ikke feil, saa er der Noget galt med Humeuret.

Frederik.

Jeg har i det Mindste Grund til at være lidt ærgerlig.

Georg.

Saa? Ja, tag mig ikke min Ligefremhed ilde op, det er saa min Natur. Jeg troer, jeg kjender Grunden til Deres Forstemthed. De har et godt Øie til den unge Pige herude, Conradsens Datter, og jeg kan ikke fortænke Dem

deri. Jeg er selv bleven forundret over, hvorledes hun er voxet til sin Fordeel i de sidste Aar. Men hvad er egentlig Deres Hensigt?

Frederik.

Kjære Ven, dersom det kan lykkes mig at vinde hendes Kjærlighed, saa vil jeg allerhelst endnu den Dag idag anholde om hendes Haand.

Georg.

Ja, jeg ventede mig ikke Andet. Mad. Conradsen har fortalt mig meget Godt om Dem; og desuden, den gamle Conradsen er ikke at spøge med, og Pigen er for god til, at man skulde sætte hende Fluer i Hovedet, naar man ikke meente det oprigtig.

Frederik.

Jeg mener det oprigtig, De kan troe mig. Men Conradsen har Noget imod mig, jeg veed ikke, hvad det er. Det er mig ikke muligt at faae et Ord talt med Elisa; han holder hende bestandig fra mig.

Georg.

Ja, han er stridig, naar han har sat sig paa Noget, og hans Kone har allerede givet mig et Vink om hans Griller i denne Sag. — Men hør, naar det virkelig er Deres Alvor at tale med Elisa idag, saa vil jeg foreslaae hende at gaae nedad Veien med mig, og saa kan De jo komme til. Jeg skal saa nok holde mig i en ærbødig Frastand.

Frederik.

De er en fortræffelig Mand! Vi To maae blive Venner. — Ja, det skal De have tusind Tak for. Gjør hende strax Deres Forslag.

Georg.

Ja — men, som sagt, reent Spil!

Frederik.

Det giver jeg Dem mit Æresord paa.

(De gaae.)

TRETTENDE SCENE

Sjøberg og Anders, der komme fra Huset. Siden Clara.

Sjøberg.

Jeg har et Ord at sige Ham, min Søn. Kan jeg stole paa, at Han paa en forsigtig Maade, og uden at Nogen bliver det vaer, vil levere denne liden Pakke til Jomfru Elisa. Men han skal intet tale om, at den kommer fra mig, men kun hilse fra en god Ven.

Anders.

Naa ... det skal jeg?

Sjøberg

(afsides).

Denne Skjænk, trøster jeg mig til, skal gjøre god Virkning. (Høit.) Der har Han et Par Skilling for sin Uleilighed.

Anders.

Jaja, det skal nok besørges. (Afsides.) Hvad vil han med vores Jomfru Lise? Det er nok bedst, jeg først forhører mig hos Mad. Conradsen.

(Vil gaae.)

Sjøberg.

Vent lidt, min Søn! Der skal jo være Vogne her i Nærheden, som man ager paa til Kilden. Kan Han formaae en saadan Vogn til at føre os til Byen iaften?

Anders.

Aa jo, det kunde nok skee.

Sjøberg.

Men uden at Han lader sig for Nogen herude forlyde med, at den er bestilt af mig. Og samme Vogn maatte være brav stor, saa at en 7, 8 Personer magelig derpaa kunne sidde.

Anders.

Det har gode Veie. Vi har Vogne her med smalle Sæder, men hvor der om Aftenen pleier van at sidde 4 Personer paa hvert Sæde. Om ogsaa En skal sidde en Smule paa Skjødet af den Anden, det gjør Intet.

(Gaaer, idet Clara træder ind.)

Clara.

Ack, farbror, jag är olycklig! Jag frukter, att Georg är mig icke trogen.

Sjøberg.

Ei, hvilke Griller!

Clara.

Han ser hela tiden så visst på Elisa, som om han vore kär i henne: och nu i detta ögonblick såg jag, at han förde henne afsides, och då jag oförmärkt gick närmare, hörde jag, huru han bad henne följa sig, då han ville tala med henne ensam.

Sjøberg.

Saa?

Clara.

Jag har kännt på mig, att Elisa måste bli mig farlig. Han är hennes landsman, och de danska flickorna äro så vackra och älskvärda.

Sjøberg.

Clara skal ikke gjøre sig urolige Tanker over denne

Sag. Jeg skal selv tale med Elisa. Jeg har mine visse Grunde til at kunne love dig et forønsket Udfald af min Samtale med hende. Gaae du kun ind og bryd dig om Intet.

Clara.

Ja, farbror, jag vill också tala med Elisa. Nog kan jag begripa, att Georg aldrig hade kommit på sådanna tankar, om hon ej hade gifvit honom anledning dertill. Men det är orätt, det skall hon inte, och jag vill föreställa henne det.

(Gaaer.)

Sjøberg.

Det var godt, jeg fik min Broderdatter bort; thi jeg seer Jomfru Elisa ankomme histhenne. Nu har hun vist allerede erholdt den Skjænk, jeg har sendt hende, saa jeg tør vel nok gjøre strax et Forsøg.

(Elisa kommer ind, men ikke fra samme Udgang, Clara gik.)

FJORTENDE SCENE

Sjøberg. Elisa.

Elisa

(afsides).

Jeg synes ikke, det passer sig ret, at jeg spadserer alene med Villadsen. (Høit.) Har Hr. Sjøberg ikke seet Clara?

Sjøberg.

Hun gik ret nu herfra. Men jeg maa ellers bekjende, min skjønne Jomfru, at jeg stod her ganske fordybet i adskillige Tanker, der nok kunde bringe mig til ikke at agte noget Andet.

Elisa.

Men saa forstyrrer jeg Dem vist.

(Vil gaae.)

Sjøberg.

Nei, ingenlunde. Min hjerte Jomfru kommer meget beleiligt. Jeg betragter Hendes Ankomst i dette Øieblik som en Tilskikkelse af Himlen.

Elisa.

Kjære Hr. Sjøberg, hvad er der hændt? De gjør mig ganske forskrækket.

Sjøberg.

Ak, reverenter talt, mit Hjerte sidder mig i min Hals. Jeg har havt Omgjængelse med mange artige Fruentimmer. Men jeg har aldrig seet et saa angenemt Syn som Jomfruen. Hendes søde Miner og Belevenhed, item Fripostighed og Familiaritet har ganske omtaaget mine Sandser.

Elisa

(afsides).

Jeg troer, Manden er ikke ret klog.

Sjøberg.

Mel. Allerdeiligste Climene. *(Belle brune, que j'adore).*

1.

Allerdeiligste Gudinde!
Hendes Øines søde Magt
Har forstaaet min Sjæl at binde,
Og i Lænker alt mig lagt.
Viid, Hun fik en farlig Gave
I sit Øies mindste Blink.
:,: Ak, min Skjønne! Hendes Slave
Lystrer hvert af hendes Vink. :,:

Elisa

(afsides).

Men, hvor vil han hen?

Sjøberg.

2.

Jeg er lokket som Ulysses
Hen til en fortryllet Strand;
Og ved hendes Kunster dysses
I en Dvale min Forstand.
Her mig holder fast min Dido
Med en sød og mægtig Haand.
:,: Kom, da, Skjønne! Lad Cupido
Os forene med sit Baand! :,:

Elisa

(afsides).

Jeg er halvveis bange for, han har drukket for Meget.

Sjøberg.

Jeg kan endelig vel forstaae min dydige Jomfrues Taushed, og indseer, at den ene grunder sig i Modestie og Beskedenhed. Men jeg udbeder mig blot at turde om denne Sag tale med Hendes kjære Forældre, forhaabende, at Hun ikke ganske vil forsmaae Den, der stoler meget mindre paa sine Meriter og de Midler, Himlen har velsignet ham med, end paa min skjønne Jomfrues Overbærenhed og for Hendes Alder ugemene Skjønsomhed.

(Gaaer.)

Elisa

(seer efter ham).

Men hvad er alt det, jeg har hørt! Jeg troer, det var en Kjærligheds-Erklæring.

FEMTENDE SCENE

Elisa. Clara.

Clara

(i Bevægelse).

Elisa, jag vill fråga dig om några saker. Men du skall svara uppriktigt och utan omsvep.

Elisa.

Kan du tvivle derpaa?

Clara.

Ja, det vet jag nu inte. Jag känner icke edert bruk här i landet. Men vi svenska flickor hafva det på det sättet, att en annans fästman är oss en helgedom.

Elisa.

En Andens Fæstemand? Hvad mener du dermed?

Clara.

Ja, Elisa, jag har sagt dig, jag vill vara din vän, och att vi som danska och svenska flickor vilja hålla tillsammans; och så skola vi dela onda och goda öden — det vet jag, det är intet annat än min skyldighet. Men det säger jag dig förut: min fästman kan jag inte dela med dig.

Elisa.

Nei, det har du Ret i! (Afsides.) Jeg troer, de ere Alle forvirrede i Hovedet. (Høit.) Du mener dog vel ikke, at jeg kunde lokke din Fæstemand fra dig? Det har du ikke Grund til at troe om mig.

Clara.

Ack, Elisa, var icke ond på mig. Jag tror nog, du är

oskyldig. Du rår inte för, att du är så vacker, och att Georg är kär i dig.

Elisa.

Giv dig tilfreds, kjære Clara! Af mig har du vist Intet at befrygte. Mine Tanker ere, oprigtig talt, andensteds henne.

Clara.

Hvad menar du?

Elisa.

Mit Hjerte er ikke længer frit.

Clara.

Är det sanning? O, det fägnar mig! — Men, söta du, i hvem är du då kär?

Elisa.

Du kjender ham.

Clara.

Känner jag honom? Hr. Nærum kan det icke vara — ack, det är Secreteraren.

Elisa.

Ja, men for Guds Skyld, tael ikke saa høit.

Clara.

Och är han då kär i dig?

Elisa.

Ja, det troer jeg ... jeg veed det — jeg veed det bestemt.

Clara.

Ack, det var förträffligt! Det skulle Georg få veta!

Elisa.

Nei, søde Clara, lov mig, at du ikke vil sige det til et Menneske. Ingen maa vide det.

Clara.

Nei, jag skall intet säga.

SEXTENDE SCENE

De Forrige. Frederik.

Frederik

(til Elisa).

Jeg forstyrrer dog ikke Deres Samtale?

Elisa

(forvirret).

Nei — vi vilde just nu gaae ned til Stranden.

Frederik.

Maaskee jeg tør ledsage Dem ...

Elisa.

Jeg takker Dem — men jeg troer ... jeg veed ikke —

Clara.

Men det förstår jag inte, Elisa. Du säger, att du är kär i Sektern, och han igen i dig; och ändå visar du dig så främmande mot honom.

Elisa.

Men Clara!

Clara

(forskrækket).

Ack, har jag varit obeskedlig?

Frederik

(henrykt).

Er det sandt, bedste Elisa? De har Godhed for mig? O, nægt det ikke, hvis det er sandt.

Elisa.

O, min Gud, Hr. Châtelet, hvor vil De agte paa Claras Drillerier — og desuden, De kjendèr jo selv mine Forhold. Hvor kan jeg tænke paa ...

Frederik.

O, bryd Dem ikke om vore Forhold! Med frisk Mod kan man overvinde alle Hindringer. Ja, jeg kan see paa Deres Smiil og Deres Forvirring, at jeg har Haab. (Til Clara.) Tael De! Har jeg ikke Ret?

Clara.

Ja, nu må Sektern ursäckta mig. Nu törs jag icke tala.

Frederik.

Det behøves heller ikke. Vel, kjære Elisa?

Elisa.

Hr. Châtelet, De veed vist ligesaa godt som jeg —

Frederik.

Javist veed jeg — o, jeg er det lykkeligste Menneske! — Der kommer Deres Fader; skal vi ikke strax betroe os til ham?

(Vil føre hende mod Baggrunden.)

Elisa.

O nei, lad os endnu vente dermed.

SYTTENDE SCENE

De Forrige. Conradsen.

Conradsen

(alvorlig).

Lise, gaae ind til din Moder. Jeg har et Par Ord at tale med Hr. Secretairen.

Frederik.

Tør hun ikke hellere blive?

Conradsen.

Undskyld — men det har sine Grunde.

(Elisa og Clara gaae ind i Huset.)

Frederik

(afsides).

Hvad er der nu paafærde?

Conradsen.

(rømmende sig).

Hr. Sjatelet, jeg behøver vist ikke at sige Dem, at jeg har stor Agtelse for Dem, saavel paa Grund af Deres personlige Characteer, som — som ... overhovedet megen Agtelse. Men De vil vist finde det undskyldeligt, at jeg som Mand, Fader og bosat Borger er omhyggelig for min eneste Datters Rygte.

Frederik.

Ja, Gud bevares.

Conradsen.

Ja, saa maa De ikke blive vred, naar jeg for Fremtiden udbeder mig, at De ikke sætter det stakkels Barn Fluer i Hovedet med Deres kostbare Presenter.

Frederik.

Kostbare Presenter? Det lille Rosentræ, jeg sendte ned til Dem —

Conradsen.

Ja, det fik endda at være — uagtet man kan aldrig vide, hvad slige smaa Galanterier have til Hensigt. (Afsides.) Der fik du den! (Høit.) Men idag har De sendt hende denne svære og værdifulde Lugteflaske af Sølv, og den maa De tage tilbage igjen.

(Tager en stor Sølv-Flacon op og leverer ham den.)

Frederik.

Har jeg sendt dette Uhyre af en Lugteflaske —?

Conradsen.

Den kan ikke komme fra Andre end Dem. Anders, der er mig og min Familie hengiven, vilde rigtignok ikke sige, hvem der havde sendt den; men da han er en klog Karl, saa meente han dog, det var det Bedste at levere den til min Kone. Der følger en Seddel med, som formodentlig er skrevet med Deres egen Haand.

Frederik.

Her ligger ganske rigtig en Seddel. (Læser.) »Medfølgende Balsomsbøsse sendes Jomfru Conradsen fra Hendes udi Hendes artige og dydige Manerer ganske indtagne Tilbedere.« (Leer.) Ja, det er meget smukke Ord. Men jeg har hverken sendt Sedlen eller Lugteflasken; det forsikkrer jeg Dem paa min Ære. Her maa være En til herude, der er indtagen af Deres Datter.

Conradsen

(afsides).

En til? Kanskee han dog har Ret, og denne Present kommer fra Hr. Sjøberg.

Frederik.

Thi dette vil jeg gjerne tilstaae Dem, at det var netop nu min Hensigt at opsøge Dem, at jeg i lang Tid har baaret den største Kjærlighed til Deres Datter, at jeg har Haab om hendes Gjenkjærlighed, og at jeg nu vover at anholde om hendes Haand.

Conradsen.

Nei, Hr. Secretair, eet Ord saa godt som tyve, det maae De slaae Dem ud af Hovedet. Jeg kan ikke give mit Minde dertil, og allermindst nu — for, reent ud sagt,

der er allerede en brav, solid Mand, der passer for hende, og hvis Omstændigheder hverken ere for store eller for smaa for os, som har anholdt om hendes Haand, og ham har jeg allerede givet mit Ord.

Frederik.

Det er jo Synd. Naar hun har Kjærlighed til mig, hvor kan De saa tænke paa at adskille os?

Conradsen.

Da tænker jeg dog stærkt derpaa.

Frederik.

Men hvordan? Det er jo umuligt at passe paa en ung Pige. At spærre hende inde, er gaaet af Brug, og desuden, dertil er De for blødhjertet.

Conradsen.

Vær De kun rolig. Jeg behøver ikke at spærre hende inde. Allerede idag har jeg viist, at jeg kan forpurre en Sammenkomst.

Frederik.

Ja, jeg veed, hvad De sigter til. Men Elisa og jeg traf jo alligevel hinanden, uagtet alle Deres Bestræbelser for at hindre det.

Conradsen.

Ja, det forstaaer sig, dengang havde jeg Uheld med mig.

Frederik.

Nei, men De maa selv kunne mærke, at der er en usynlig Guddom, der tager sig af de Elskende og forener dem uagtet al Modstand.

Conradsen.

Skal vi slaae tilveds, at jeg sætter min Villie igjennem.

Frederik.

Top! — men paa een Betingelse. Lover De mig at lade Elisa gaae fri omkring herude, og kun hindre de Skridt, jeg foretager mig, saa skal jeg endnu iaften føre hende til Bakken i Dyrehaven — som De jo netop har villet forhindre.

Conradsen.

Det er et Ord!

Frederik.

Og hvis det lykkes mig, saa er Elisa min. Taber jeg, saa sender jeg Dem — ja, bestem selv — sex Flasker Champagne ...

Conradsen.

Nei, vi maae ikke flyve saa høit. Sex Flasker almindelig god Rødviin.

Frederik.

Som De vil.

Conradsen

(afsides).

Jeg skal strax sætte Anders paa Udkig ved Kjøreveien. (Høit.) Tag Dem nu iagt. Jeg har endnu aldrig tabt noget Veddemaal. (Afsides.) Han skal faae en lang Næse, eller det skulde gaae underligt til.

(Gaaer ind i Huset.)

Frederik

(ene).

Nu kommer det an paa, hvorledes vi skal bære os ad. En Vogn — hvor faaer man en Vogn fra? — og desuden, alene kan jeg Intet udrette, det seer jeg nok. Men der kommer Villadsen — han vil nok staae mig bi.

ATTENDE SCENE

Frederik. Georg. Siden Anders.

Georg.

Naa, min unge Herre, bliver De saa ved Deres Beslutning? Jeg har nu truffet en lille Aftale med Elisa —

Frederik.

Men jeg har allerede selv talt med hende, og hun har givet mig det bedste Haab.

Georg.

Saa gratulerer jeg Dem.

Frederik.

Ja, men nu kommer Knuden. Hendes Fader, som jeg ligefrem har henvendt mig til, er en Stivnakke og vil ikke give sit Samtykke. Men jeg har dog bragt det saavidt, at vi har indgaaet et Veddemaal. Kan jeg inden Aften føre Elisa mod hans Vidende og Villie herfra til Bellevü, saa skal der Intet være iveien.

Georg

(leer).

Ja, det ligner ham! Veddemaal har altid været hans Kjephest.

Frederik.

Men nu stoler jeg paa Deres Bistand. Hvert af mine Skridt vil han naturligviis være opmærksom paa. Men til Dem har han ingen Mistanke.

Georg.

Det er sandt nok. Ja, hør, veed De hvad, jeg har et Forslag, men paa det Vilkaar, at Madam Conradsen giver sit Samtykke dertil. Vi kunde give Elisa min Reisekappe

paa og min Mütze, for at hun blot kan komme ubemærket her fra Stedet —

Frederik.

Og hen, hvor Vognene holde — aa, det er en ypperlig Idee! Lad os udføre den strax. Tael med Madam Conradsen og med Elisa, og slip dem ikke, før de have givet efter.

Georg.

Ja, nu skal jeg gjøre, hvad jeg kan.

(Gaaer.)

Frederik.

Tys — knaldede der ikke En med en Pidsk? Det er bestemt en Vogn. (Anders gaaer, bærende paa Noget, over Scenen i Baggrunden.) Heida, Kammerat, var det ikke en Kildevogn, der kom i dette Øieblik?

Anders.

Jo, min rare Herre!

Frederik.

Herligt! — Men hvis er det?

Anders.

Hvis det er? (Afsides.) Det skal jeg jo ikke tale om. (Høit.) Ja, det veed jeg ikke, Herre!

Frederik.

Det er mig ogsaa ligegyldigt, naar du blot kan skaffe mig den til en Tour, hvad den saa koster. Jeg giver dig en Rigsdaler for din Uleilighed.

Anders

(afsides).

Han er spendabel. (Høit.) Ja, min rare Herre, jeg skal tale med Kudsken.

Frederik.

Godt; saa skynd dig.

Anders

(afsides).

Jeg tror næsten, jeg lugter Lunten.

(Gaaer.)

NITTENDE SCENE

Frederik. — Madam Conradsen. Siden Elisa og Georg. Alle fra Huset.

Frederik.

Bedste Madam Conradsen, hvor det er mig kjært, at jeg netop nu træffer Dem.

Mad. Conradsen.

Jeg kan tænke mig Grunden. Min Mand har fortalt mig Deres Andragende.

Frederik.

Og De er paa Elisas og min Side — ikke sandt?

Mad. Conradsen.

Ja, jeg veed ikke ret. Jeg anseer det vist for en stor Ære for min Datter, at Hr. Secretairen har gode Tanker til hende, men jeg maa dog være noget mere forsikkret om disses Bestandighed.

Frederik.

Og De kan tvivle om —?

Mad. Conradsen.

Nu ja, i Begyndelsen er alt saadanne Noget hedt nok. Men — hvis der nu kom en Tid, da det blev anderledes, og De forlod min Datter og reiste bort med Gesandtskabet?

Frederik.

Og det kan De troe? Deres Datter er mig saa kjær som min egen Øiesteen, og jeg skulde troløs forlade hende! Nei, kjære Madam Conradsen — (Bemærker Elisa.) Der kommer Elisa. Villadsen, der jo er en god Bekjendt af Dem, har lovet at staae mig bi — vil nu De være mig imod?

Mad. Conradsen.

Ja, det er mig rigtig meget imod, at min Mand ikke gaaer ligefrem tilværks.

(Elisa og Georg komme ud fra Huset, den Sidste med en skotsk Sommer-Reisekappe paa Armen og en Hue i Haanden.)

Elisa

(ilende hen til sin Moder).

Har du hørt, Mo'er, og troer du, jeg tør vove —?

Mad. Conradsen.

Jeg vil helst være udenfor det Hele.

Elisa.

Men hvor kan jeg kjøre bort alene med ... med —

Georg.

Jeg skulde med Fornøielse kjøre med Dem. Men De seer selv, jeg kan ikke forlade mit Selskab.

Mad. Conradsen.

Nei, lad saa hellere mig kjøre med. Min Mand fortjener en lille Straf for sine ubesindige Veddemaal.

Frederik.

O, tusind Tak, saa kan der jo Intet være iveien. — En Vogn har jeg allerede støvet op her. (Til Elisa.) Naar jeg nu tør bede Dem, blot indtil vi er' kommet op paa Vognen, at tage denne Reisekappe og Hue paa, for at vi kan faae Dem ubemærket herfra —

Mad. Conradsen.

Ja, det Indfald er ikke saa galt.

Frederik

(mens han og Mad. Conradsen hjælpe Elisa med Omklædningen).

De maa holde Kappen godt sammen og trykke Huen ned over Øinene.

Elisa.

O, Gud, Moder, jeg er saa angst!

Frederik.

Men det har De jo ingen Grund til. Lad os nu blot gaae. Her er saa lidt Tid at spilde. (Til Mad. Conradsen.) Og De følger altsaa med?

Mad. Conradsen.

Ja, men var det ikke bedst, at Villadsen gik foran med Elisa, og at De fulgte mig?

Frederik.

Det var maaskee det Bedste. (Til Georg.) Vil De vise os den Tjeneste?

Georg.

Det skal jeg grumme gjerne.

Mad. Conradsen

(idet Georg og Elisa vil gaae).

Der er min Mand!

(Hun gaaer ham imøde, mens Georg og Elisa raadvilde gaae op i Forgrunden, Elisa vendende saa meget som muligt Ryggen til sin Fader, som om hun talte med Georg. Frederik bliver staaende mellem hende og den indtrædende Conradsen.)

TYVENDE SCENE

De Forrige. Conradsen. Siden Clara.

Conradsen.

Naa, er du der, Mutter.

Mad. Conradsen.

Jeg vilde just nu til at gaae ind.

Conradsen

(afsides til hende).

Anders gav mig et Vink, at der nok er Ugler i Mosen. (Høit, og lidt skjælmsk til Frederik.) Ei, og Hr. Secretairen er endnu her!

Frederik.

Jeg stod og talte med Hr. Villadsen. Der er kommen en Baad hertil med en svensk Herre, han vilde følge op til Holdestedet, for at faae en Vogn til ham; og jeg bad ham nu ogsaa tage en Vogn til mig.

Conradsen.

Ah, nu forstaaer jeg! (Afsides.) Den Skalk vil have en Vogn i Beredskab; det er ganske klogt. (Høit.) Ja, lei De kun en Vogn. Jeg troer, at mine to Been ville føre mig videre end Vognen Dem — hahaha! (Tager Hatten meget høflig af for Georg og Elisa.) Ærbødige Tjenere og god Fornøielse! (Bliver i Forgrunden, mens Georg og Elisa gaae mod Baggrunden.) Han med sin Vogn! Jo, han har Tid! Hahaha!

(I Baggrunden standses de Bortgaaende af Clara, der kommer ind i heftig Bevægelse.)

Clara.

Georg, hvart skal du gå?

Georg.

Jeg kommer snart igjen, kjære Clara. Jeg skal siden fortælle dig ...

Clara.

Nei, du skall strax säga mig ... Jag har gifvit akt på dig, jag har sett, du har i detta ögonblick talt så mycket

med den främmande flickan, och att du hemtade din öfverrock.

Georg

(vil tage hende tilside).

Men, Clara, hør mig dog ...

Clara.

Släpp mig! Hvem är den herrn? Det är ju din reskappa, han har på. (Gaaer hen til Elisa.) Hvad ser jag! (River Kappen af hende.) Elisa!

Conradsen.

Lise!

Frederik

(afsides).

Nu er Alting tabt!

Mel. *Chi t'ha fatta sta bella scarpetta?*
(Berggreens Folkesange 1ste Bind.)

1.

Frederik. Elisa. Georg. Mad. Conradsen.
Men o Himmel, hvad feiler der Clara?
Hun jo forraader os — men er det Ret?

Conradsen

(afsides).

Ja, til Lykke mig hjalp Mamsel Clara —
Og dersom ikke, saa stod jeg en Net!

Clara.

Den forrädaren! han skal mig svara,
Om emot mig han handlet har rätt.

Frederik. Elisa. Georg. Mad. Conradsen.
Ja, Alt er forbi!
Det seer jeg saa vist,
Hun tager Partie
Mod os og vor List.

Clara.
Himmel! det är förfärligt!
Jag, som mente det så ärligt!

Frederik. Elisa. Georg. Mad. Conradsen.
Himmel! det gik saa herligt!
Denne Adfærd, var det kjærligt!

Conradsen.
Himmel! ja det gik herligt!
Denne List — det var gefærligt!

Frederik. Elisa. Georg. Clara.
Mad. Conradsen.
Vee mig (os) for denne Snare!
Hvo skal nu staae mig (os) bi?

Conradsen.
Det var en artig Snare!
Men hun har staaet mig bi.

2.

Frederik. Elisa. Georg. Mad. Conradsen.
Men o Himmel, hvad feiler der Clara o. s. v.

Conradsen.
Ja, til Lykke mig hjalp Mamsel Clara o. s. v.

Clara.
När sin trohet han ei vill bevara,
Skall han veta, jag märker det lätt.

Frederik. Elisa. Georg. Mad. Conradsen.
Os Lykken var nær.
Vi stoled' paa den.
Nu seer jeg nok her,
Den flygter igjen.
(Slutningen som i første Vers.)

Georg.

Men Clara, lad dig dog tale tilrette —

Clara.

Intet vill jag höra! Du är en forrädare! — Och du, Elisa, dig, som jag har trott så godt ... Men nu vill jag ingen tro mera!

(Gaaer.)

Conradsen

(afsides).

Der var jeg nær kommet net an. Og det lader jo til, at Villadsen er i Complot med dem ... (Høit.) Kom, Elisa! Ind med mig og din Moder!

(Han, hans Kone og Elisa gaae.)

Frederik.

Det var da fordømt! At kuldseile midt i Havnen!

Georg.

Ja, hvem Pokkeren kunde ane det! Jeg maa ind og høre, hvad der gik af Clara.

Frederik

(holder ham tilbage).

For Guds Skyld, kjære Ven, forlad mig ikke! De er min eneste Trøst. Den lille Misforstaaelse med Deres Forlovede vil snart opklares. Men jeg —!

Georg.

Ja, med Clara har det ingen Nød. Hun er hastig, men det gaaer snart over.

Frederik.

Saa see til, De kan staae mig bi. Tiden løber, og nu vil Conradsen jo passe paa som en Smed. Hjælp mig, kjære Ven.

Georg.

Men hvormed? Nu er det min Sjæl ikke godt at finde paa Raad.

Frederik.

Hjælp mig i det mindste med at tænke ... Vi maae dog hitte paa Noget, hvormed vi kan faae den Gamle lokket bort fra Elisa. Hm! hvordan bære vi os dog ad! ... Bi! vent! der falder mig Noget ind. Dersom han virkelig er en saa stor Elsker af Veddemaal — jeg har engang været med ved et, som ... ja, der er rigtignok kun lidet Haab derved. Men lad os forsøge! Det kan maaskee dog altid føre til Noget.

Georg.

Hvad er det, De har udspeculeret?

Frederik.

Det skal jeg forklare Dem — men jeg maa først træffe nogle Anstalter ... (Seer sig om.) Der kommer jo den Herre, De er reist med. Han kan være os til Nytte.

(Gaaer Nærum imøde.)

EENOGTYVENDE SCENE

Frederik. Georg. Nærum. Siden Anders.

Frederik

(til Nærum).

Vi har nogle Løier for, som De maaskee har Lyst at tage Deel i.

Nærum.

Ja, med Hjertens Glæde. Fortæl mig ...

Frederik

(seer Anders gaae over Scenen).

Der er Matrosen — ham skulde jeg netop have fat paa. (Høit, til Nærum.) Lad Hr. Villadsen fortælle Dem ...

(Render efter Anders.)

Nærum

(til Georg).

Nu, hvad er det da for Løier, De har for?

Georg

(afsides).

Ja, gid jeg vidste det selv. (Høit.) Jeg kunde ikke saa ganske rigtig blive klog derpaa! men nu faae vi høre.

(Frederik kommer tilbage med Anders.)

Frederik

(til Anders).

Nei, forstaae mig: det gamle Stue-Uhr, jeg saae hænge derinde, ønsker jeg, du skal bringe herud, og stille det saadanne op paa Bordet her, at Lodderne og Perpendikelen hænge frit ned. Du kan jo gjøre Bordet høiere med en Kasse eller med en Stol.

Anders.

Naa, nu forstaaer jeg.

Frederik.

Men gaaer Uhret?

Anders.

Ja, bevares, det gaaer endogsaa en lille Time for fast.

Frederik.

Det gjør Intet, naar det blot gaaer. — Saa rap dig, alt hvad du kan.

(Anders gaaer ind i Huset.)

Nærum.

Nu, hvad har De da for?

Frederik.

Det er et lystigt Indfald, en Spøg, vi kan fordrive Tiden med. Jeg har lært det af en Herre, der engang i et Selskab vandt en stor Sum Penge derved i forskjellige Veddemaal. Det Hele bestaaer deri, at man i en vis Tid skal med Øinene følge Perpendikelen i et Stue- eller Taffel-Uhr, og for hver Gang det gaaer frem og tilbage, sige Tik, tak! Tik, tak!

Nærum.

Er det ikke Andet?

Frederik.

Ja — men imidlertid have alle de Omstaaende Lov til at forstyrre En med Alt, hvad de kunne hitte paa; og saa gjælder det, at man ikke lader sig confundere.

Nærum.

Ja, saa kan det være svært nok. Veed De hvad? det var ret Noget for vor Ven Conradsen.

Frederik

(ligesom det ikke var faldet ham ind før).

De har min Sjæl Ret! Kald ham ud, saa skal vi pudse ham.

Nærum.

Hahaha! javist, ham maae vi have til det!

Frederik

(paatrængende).

See endelig til, De kan faae ham ud. Lad ham ingen Ro, før De faaer ham med.

Nærum.

Lad mig om det. Han skal min Tro komme med, enten han vil eller ikke.

(Gaaer ud, bag om Huset.)

Frederik

(til Georg).

Kjære, bedste Ven, jeg skammer mig for Dem som en Hund. Vort Bekjendtskab er saa kort, og jeg gjør i Eet væk Brug af Deres Tjenstagtighed.

Georg.

Bryd Dem aldrig om det; — naar jeg blot vidste, hvori jeg kunde være Dem til Nytte.

Frederik.

Seer De, nu da det gjælder at være paa sin Post og passe det rigtige Øieblik, nu vilde jeg bede Dem, mens jeg holder den Gamle varm, at De vil liste Dem bort og paany give Elisa et Vink.

Georg.

Ja, naar det kan skee, uden at Conradsen mærker det, saa skal jeg.

Frederik.

Tusind Tak!

(Anders kommer ind med en Kasse og med et gammelt Stue-Uhr, af dem, der hos simple Folk hænge paa Væggen uden Foderal.)

Anders

(mens han stiller Uhret saaledes op paa Bordet, at Perpendikelens Gang er synlig for Tilskuerne. Den kan være ieinefaldende ved en blank Messingskive nede).

Vil Herren nu see! Jeg har slaaet et Søm i denne Trækasse, som vi vil sætte paa Bordet, og saa kan Uhret hænge derpaa.

Frederik.

Godt, lad mig hjælpe dig. — Saadanne! — og lad os nu see, om Lodderne ere i Orden. Aa jo! Uhret gaaer, saa det er en Lyst. Skynd dig nu hen til Vognen — ja, den faaer jeg jo?

Anders.

Jo, den kan Herren faae.

Frederik.

Og siig til Kudsken, han maa holde sig færdig til at kjøre strax.

Anders

(afsides).

Kjøre strax? Ja, her maa man nok balancere, for ikke at rage uklar.

(Gaaer.)

Frederik

(til Georg).

Jeg hører Conradsens Stemme. Lad os sætte os hen, som om Intet var iveien.

TOOGTYVENDE SCENE

Frederik. Georg. Conradsen. Nærum. Siden Elisa.

Nærum

(der trækker Conradsen med sig).

De skal saa min Sandten følge med.

Conradsen.

Nu jaja da! (Afsides, idet han kommer frem.) Min Kone er jo hos Lise, og Anders har ogsaa lovet mig at passe paa. (Høit.) Naa, Hr. Sjatelet, jeg hører, De har en lille Spas for.

Frederik

(der har siddet i tilsyneladende ligegyldig Samtale med Georg, reiser sig, som om han først nu bemærkede Conradsen).

Ah, Hr. Conradsen, er De her! — Javist, en Spas — men den kan aldrig more Dem. Hr. Nærum har vel allerede fortalt Dem —

Conradsen.

Det har han. Og De troer, det er saa svært?

Frederik.

Ja, ubegribelig svært. Hr. Villadsen har allerede forsøgt det og tabt.

Conradsen.

Hm! (Afsides.) Mon der ikke stikker Noget bagved? Men naar han er her, kan han jo Intet foretage sig. (Høit.) Har De ikke Lyst at forsøge, Nærum?

Nærum.

Ja, nok. Det gjælder vel ingen Herreværd.

Frederik.

Aa nei — et Par Glas Viin, eller hvad De selv vil.

Nærum.

Lad gaae da.

(Sætter sig paa en Stol foran Uhret.)

Conradsen

(til Frederik).

Og nu skal vi forstyrre ham med Alt, hvad vi kunne hitte paa?

Frederik.

Med Alt, hvad De kan hitte paa; og han tør ikke engang dreie Hovedet. (Til Nærum.) Begynd da nu.

Nærum

(følgende Perpendikelens Gang med Øinene).

Tik, tak! Tik, tak!

(Bliver ved under det Følgende.)

Frederik

(villende afbryde ham).

Tag Dem iagt! Stolen, De sidder paa, gaaer itu!

Georg

(ligeledes).

Der kryber en afskyelig Edderkop paa Deres Krave!

Conradsen

(ligeledes).

Det var galt, Nærum, det var galt! De maa begynde forfra!

Nærum

(standser og vender sig om).

Var det galt?

Conradsen

(med høi Latter).

Hahaha! Nei, det var rigtigt! Men det var galt, at De hørte op.

Frederik

(til Nærum).

Ja, nu har De tabt.

Nærum

(reiser sig).

Det er for svært for mig, det mærker jeg nok.

Conradsen.

Ja, han kom snart fra det. »Det var galt!« sa'e jeg — hahaha! — og saa holdt han op.

Frederik.

Saadanne gaaer det Alle.

Conradsen.

Nei, mig vil det ikke gaae saadan. Jeg har en haard Pande, naar jeg just sætter mig paa Noget.

Frederik.

Det er muligt. Men — oprigtig talt — jeg tvivler dog. Man skal have Tankerne Pokkers samlede.

Conradsen.

Men deri har jeg just min Force.

Frederik.

Alligevel — det vil ikke hjælpe Dem.

Conradsen

(sætter sig hastig og ivrig paa Stolen).

Kom an! saa skal De see!

Frederik

(sagte til Georg).

Nu har vi ham. Skynd Dem hen til Elisa.

(Georg lister sig bort.)

Conradsen.

Bestem nu selv, hvorom vi skal vedde.

Frederik.

Ja, mit første Veddemaal med Dem har jeg rimeligviis tabt.

Conradsen.

Aa, tael aldrig derom.

Frederik.

Velan — det var jo 6 Flasker Viin — qvit eller dobbelt!

Conradsen.

Qvit eller dobbelt? Godt. Men hvor længe skal jeg blive ved?

Frederik

(pegende paa Uhrskiven).

Indtil Viseren staaer her.

Conradsen.

Godt; saa siig til, naar jeg skal begynde.

Frederik.

Strax — men De husker, jeg har Lov at forstyrre Dem, som jeg vil. Jeg tør hente Folk ud, Deres Kone, Hr. Sjøberg, eller hvem jeg vil, og lade dem hjælpe mig.

Conradsen.

Det skal være Dem tilladt.

Frederik.

Nu, saa begynd da.

Conradsen

(med Øinene og den ene Haand følgende Perpendikelen).

Tik, tak! Tik, tak!

(Hermed vedbliver han under det Følgende med stigende Ivrighed, men snart sagtere, snart med forstærket Stemme, alt eftersom han afbrydes. Nærum staaer lige for ham paa den ene Side af Bordet, af Interesse for Veddemaalet kun agtende Conradsen, Frederik staaer bag Conradsens Stol.)

Frederik

(til Nærum).

Prøv De først.

Nærum

(raadvild).

Jeg? ... ja — men hvormed! (Til Conradsen.) Tag Dem iagt! Der er et Bæst af en Hund under Deres Stol.

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

Frederik.

Hold op, Hr. Conradsen! Deres Kone er kommet i Klammeri derinde.

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

Nærum

(med knap dulgt Latter over Frederiks Indfald).

Ja, hun har taget Hat og Shawl, og vil ikke blive her længere.

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

(Elisa træder forsigtig ind med Hat og Shawl paa.)

Frederik

(afsides).

Der er hun! (Høit, idet han sagte fjerner sig fra Conradsen.) Deres Datter har ogsaa taget Hat og Shawl og vil ikke blive længere herude.

Conradsen

(ivrig).

Tik, tak! Tik, tak!

(Frederik og Elisa gaae hurtig bort tilhøire.)

Nærum.

Det er galt, Conradsen! det er min Salighed galt! De maa begynde forfra.

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

TREOGTYVENDE SCENE

Conradsen. Nærum. Sjøberg. Siden Mad. Conradsen.

Sjøberg

(kommer hastig ind).

Monsieur Conratsen! kom mig til Hjælp! Den unge Cavalleer, vi traf her, har i dette Øieblik bemægtiget sig min Vogn og er aget til Kilden med Hans Datter.

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

Sjøberg

(høiere).

Jeg siger, Hans Datter er ført bort. Han veed jo, hvad slige Kildereiser have at betyde.

Conradsen

(med stærkere Stemme).

Tik, tak! Tik, tak!

(Mad. Conradsen kommer ind.)

Mad. Conradsen.

Men, Mand, du sidder her, og veed ikke, hvad der foregaaer ude.

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

Mad. Conradsen.

Anders fortæller mig, at Lise er kjørt med Secretairen.

— Hører du? Hun er kjørt alene med ham; det synes jeg slet ikke om.

Conradsen

(som før, med forstærket Stemme og stor Ivrighed).

Tik, tak! Tik, tak!

Mad. Conradsen.

Men hvad gaaer der af ham? See, hvor vildt han stirrer ud af Øinene! Mand, hør dog, hvad jeg siger! Vor Lise —

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

Mad. Conradsen

(slaaer Hænderne sammen).

Han er bleven gal! Han er bleven gal! Har det ikke anet mig, det vilde engang komme!

Sjøberg.

Min hjerte Madam, jeg har stor Frygt for det Samme.

Mad. Conradsen

(rusker i sin Mand).

Svar mig dog! Kan du ikke tale fornuftig?

Conradsen.

Tik, tak! Tik, tak!

Mad. Conradsen.

Aa, saa reis dig og stirr ikke paa dette forbandede Uhr.

Conradsen

(springer op i stor Glæde).

Victoria! Jeg har vundet! Jeg har vundet! Hvor er Hr. Sjatelet! (Seer sig om.) Hvor er Secretairen?

Mad. Conradsen.

Naa, Gudskeelov, det var dog et fornuftigt Ord. Ja, hvor er han? Han er kjørt sin Vei, og vor Lise er med ham.

Conradsen.

Kjørt sin Vei? Aa, jeg Daare! Nu gaae Øinene op for mig. Det Hele var et Fif! Jeg havde fortjent — ja, et dygtigt Ørefigen. — Men vi maae strax efter ham.

Mad. Conradsen.

Ja, hvad kan det nu hjælpe!

Conradsen.

Vist kan det. Vi kan faae en Vogn og hente dem ind. Kom De med, Hr. Sjøberg! det er jo ogsaa Deres Interesse; og følg De med os, Hr. Nærum. Kom, Kone, her er ingen Tid at spilde. — Aa, jeg Dumrian! Jeg Dumrian!

(Han, hans Kone, Nærum og Sjøberg gaae ud tilheire. Strax efter kommer Georg og Clara ind fra Strandkanten.)

FIREOGTYVENDE SCENE

Georg. Clara.

Clara.

Och det är då sannt, Georg? Det var endast för att hjelpa Sektern og Elisa, som du gjort allt detta?

Georg.

Ja, men Clara er saa hastig.

Clara.

Ack, var mig trogen! Jag inser, att jag inte ofta skulle kunna bära den sorgen att veta dig otrogen.

Georg.

Og saa lade vi denne lille Uenighed være glemt.

Clara.

(Til en vermelandsk Melodie; af hvis Text de følgende Vers med nogle Forandringer ere tagne.)

1.

Mins du, när vi lekte alla dar,
Smekande hvarandra mor och far,
Redde ler i handen,
Byggde slott i sanden —
Ack, hur lätt och lustig lifvet var!

Begge.

Sa'n — Redde ler i handen o. s. v.

Clara.

2.

Vet du icke, dagen skynder bort?
Lifvet har blott én, och den är kort.
Som en spån i strömmen
Som en bild i drömmen
Hastar menniskan till bättre ort.

Begge.

Sa'n — Som en spån i strömmen o. s. v.

Clara.

3.

Kära Georg, tro mig! Om du vill,
Hörer dig mitt hela hjerta till.
Jag är öm och trogen

Och för dygden mogen,
Endast dig mitt hjerta hörer till.

Begge.

Sa'n — Jag är öm och trogen o. s. v.

(De gaae ned til Stranden tilvenstre, idet de Følgende træde ind fra høire Side.)

FEMOGTYVENDE SCENE

Conradsen. Mad. Conradsen. Elisa. Frederik. Sjøberg. Nærum. Længere hen Anders.

Alle.

Mel. Fredm. Epistl. Nr. 73.

Ingen vil høre, men Alle vil tale —
Saa hør dog! Jeg troer, de er' gale!
Naar man forklarer sig,
Let man forsvarer sig —
Hør dog et Ord! Men saa hør!

Frederik

(til Conradsen).

Lad Dem forsone!

Conradsen.

Nei, om jeg gjør!

Mad. Conradsen.

Hør da din Kone!

Conradsen.

Nei, Mutter, jeg bør —

Alle.

Ingen vil høre, men Alle vil tale.
Jeg er confuus og ør.

(Hver for sig afsides, saaledes at Parentheserne synges af Conradsen og Nærum.)

Intet Haab jeg (han) øiner mere.
Med vor (hans) List vi (han) kom tilkort.
Skjebnen vil os (ham) chicanere
Altfor haardt. (Til hans Tort).
Hvor jeg hen mig (han hen sig) vender, krænker
Mig (Ham) en Hindring for min (hans) Plan.
Eet og Alt, hvorpaa jeg (han) tænker,
Bli'er til Vand.
Her det sagtens gjælder,
Før mig (ham) Skjebnen fælder,
Jeg (Han) til Enden holder paa Couragen som jeg (han) kan.

(Efter Sangen giver Sjøberg Nærum et afsides Vink og gaaer med ham til Stranden.)

Frederik.

Hr. Conradsen, lad Dem tale tilrette.

Conradsen.

Hr. Secretair, jeg har sagt Dem min Mening.

Frederik.

De vil altsaa ikke indrømme, at De har tabt?

Conradsen.

Nei, jeg har vundet begge vore Veddemaal.

Frederik.

Ja, det ene bryder jeg mig feil om. Men er det Deres Fortjeneste, at Hjulet rullede af min Vogn; og at Matrosen

her — o, dette Afskum af en Matros! Der har vi ham — Sei du!

(Indhenter Anders, der gaaer over Scenen, og fører ham frem, holdende ham ved Kraven.)

Det er altsaa dig, der har overtalt Kudsken til at vælte os?

Anders.

Har han sagt det?

Frederik.

Jo, det har han sagt.

Anders.

Det var ellers ikke vor Aftale.

Frederik.

Men er det ikke skammeligt af dig? Naar jeg gjorde dig din Ret —

Anders.

Gud velsigne Dem, min rare Herre! Hvad skulde en fattig Karl som jeg gjøre? Her er mangeslags Gjæster, og jeg skal være føielig mod dem Alle. Og saa desuden, hvad kunde det skade Dem? Jeg kunde jo nok tænke mig, at en saa flin Herre som De vilde hjælpe Dem selv ud af Filteriet?

Frederik.

Ja, det er en god Snak.

Conradsen.

Anders har handlet ganske ret. Han havde Ordre af mig at passe paa.

Mad. Conradsen.

Ja, det er en smuk Ordre, hvorved vort eget Barn kunde sætte Livet til.

Anders.

Væltede han dem ikke godt, lille Madam? Det pleier dog ellers de Folk at forstaae.

Conradsen

(til Frederik).

Jeg maa da nu bede Hr. Secretairen at slaae Dem den hele Sag aldeles ud af Hovedet. Havde jeg tabt, saa skulde jeg, uagtet Gud veed, hvor nødig, have staaet ved mit Ord. Men nu, jeg har vundet, kan der ikke mere være Tale om den Sag.

Frederik.

Men hvor er det Dem muligt at være saa paastaaelig!

Elisa.

Kjære Fa'er!

Conradsen.

Slip mig! Det bliver derved.

Mad. Conradsen.

Nei, Mand, det bliver ikke derved. Vor Datters Velfærd skal ikke komme an paa et Veddemaal.

Conradsen.

Hør, Kone, med dig kan man ikke disputere. For naar jeg taler om dette Halvaars Huusleie, saa taler du om Bommesie til et Par Underbuxer. Naar man er vis i sin Sag, kan man nok indgaae et saadant Veddemaal.

Elisa.

Men kjære, gode, lille Fa'er!

Conradsen.

Barn, det er til dit Bedste, jeg handler. Folk som vi maae ikke flyve for høit. Det er ingen Skam, at man er fattig; men det er en Skam, at man vil udover sin Stand. Jeg har al Respect for Hr. Secretairen. Men en saa fornem og rig Mand som han, der engang kommer til at gjøre et stort Huus, er Ingenting for dig. Dersom det ikke var, skulde jeg endda ikke have saa meget mod Partiet.

Frederik.

Bedste Hr. Conradsen! er der virkelig ikke Andet iveien? Saa kan jeg snart hjælpe Dem ud af Deres Feiltagelse. Troer De, jeg er fornem? Min Fader kom herind fra Frankrig for endeel Aar siden og satte sig ned som Instrumentmager. Da han døde, efterlod han saa godt som slet Intet. Jeg kan takke mine Sprogkundskaber for, at jeg har Forretninger for Gesandtskabet. Men det er langt fra, at jeg er bleven rig derved. Vil De see, bedste Hr. Conradsen — (tager sin Tegnebog op) — her skal jeg give Dem Troen i Hænderne. Vil De see — (giver ham et Brev) det er et Manebrev fra min Skomager for et Par Wellingtons Støvler og 3 Par Dandsesko. Det er kort og fyndigt som alle Breve fra Skomagere. Dette her — (giver ham et andet Brev) er fra min Skrædder. Det er paa Tydsk og noget længere. Tydskerne kunne aldrig fatte sig kort. Dette (giver ham et tredie Brev) er fra den franske Haarskjærer, men jeg veed ikke bestemt, i hvad Sprog det er skrevet. Dette her —

Conradsen.

Hm! det er underligt! Jeg synes, naar man fører sig saa elegant op som De —

Frederik.

Herregud, det kan man jo godt i vore Dage uden at være riig.

Conradsen.

Det er sandt nok. Hm — ja, det forandrer jo Sagen i Noget.

Mad. Conradsen.

Men det er dog galt, at De sidder saadanne i'et og skylder Penge til Alverden.

Frederik.

Men, kjære Madam Conradsen, det gjør jo, saa at sige, alle unge Mennesker. Naar man er honnet, kan man nok hjælpe sig ud deraf; og honnet er jeg, naar jeg selv skal sige det. Men i denne Tid ere desuden mine Udsigter bleven meget bedre. Jeg har erholdt fast Ansættelse ved Gesandtskabets Forretninger, og kan nok gifte mig om et Aars Tid. Det var denne Efterretning, jeg idag saa gjerne vilde bringe Dem og Deres Datter.

Conradsen

(afsides).

Hm — jeg er ganske confuus over denne Historie. Men der er Hr. Sjøberg — ja, ham maa jeg dog tale med først.

(Gaaer den indtrædende Sjøberg imøde.)

SEXOGTYVENDE SCENE

De Forrige. Sjøberg. Clara. Georg. Nærum.

Clara.

Och du är här ännu, Elisa?

Elisa.

Ja, hvad synes du! Det er ogsaa gaaet galt med den Plan, Villadsen meddeelte os.

Clara.

Och hvad säger då din papa?

Elisa.

Vi maae give Tid. Maaskee han dog endnu er at bevæge.

Conradsen

(kommer frem med Sjøberg).

De kjender nu Omstændighederne, og kan selv dømme. Hvor meget det smerter mig, at en brav Mand som De —

Sjøberg.

Ei, Monsieur, Han skal endelig ikke gjøre sig urolige Tanker om den Sag. Efter Alt, hvad jeg har læst i forskjellige Skrifter, maa det her i Landet være meget vanskeligt at holde Trop mod de mange listige Paafund, unge, forliebte Personer falde paa for at sætte deres Villie igjennem. Hvorudover man kan lige saa godt strax give efter.

Conradsen.

Saa vil jeg Skam følge Deres Raad. (Gaaer hen til Frederik.) Ja, Hr. Secretair, nu har min Kone og jeg overlagt Sagen og agte nu ikke længere at modsætte os Deres og vor Datters Ønske.

Frederik

(henrykt).

Er det sandt, Hr. Conradsen? O, De er en prægtig Mand!

Elisa

(falder sin Fader om Halsen).

Tusind Tak, kjæreste Fader! — og Tak, kjære Moder!

Conradsen.

Ja, naar I faae Jeres Villie frem, ere I fornøiede.

Clara

(til Elisa).

Låt mig lyckönska dig, Elisa! och förlåt mig min miss-

tanka. Det har gått oss, som man har sagt, det har gått vora landsmän: det har varit missförstånd oss imellan. Men det är ljuft att försonas. Låt oss nu blifva vänner för beständigt och icke bry oss om en liten oenighet; det skall nog allt bli bra.

Conradsen.

Deri har Mamsellen Ret. Lad os nu fornøie os, saa godt vi kan, Resten af Dagen. Jeg troer, der er endnu saa Meget i Bollen, at vi kan faae et Glas tilmands. Saa kan vi strax klinke paa de unge Folks Lykke.

Frederik.

Elisa! det er min Fattigdom, der idag har gjort os lykkelige. Derfor har Kjærligheds Gud ikke ført mig til Bellevü, hvor jeg i min Daarlighed agtede mig hen, men til dette Sted, til de Fattiges Dyrehave, til et Sted, jeg for Fremtiden skal holde høit i Ære.

Slutnings-Sang.

Mel. Mein Lebenslauf ist Lieb' und Lust. (Methfessel.)

1.

Frederik.

Jeg bringer ud med dette Glas
En Skaal for Stedet her.
Fra nu af er den øde Plads
Mig fremfor alle kjær.
I Sjællands rige Skovnatur
En ringe, fattig Vraa —
Men her har Amor staaet paa Luur;
Min Lykke her jeg saae.

Chor.

Ja, her har Amor staaet paa Luur;
Min (Sin) Lykke her jeg (han) saae.